

ΦΩΝΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΩΝ

το τεύχος διανέμεται δωρεάν

ΑΓΩΝΙΣΤΙΚΗ ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΑ ΕΝΟΤΗΤΑ ΛΟΓΟΤΕΧΝΩΝ ΣΥΝΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ

ΑΠΕΛΣ

ΕΤΟΣ 2023

Σεπτέμβρης - Οκτώβρης - Νοέμβρης

ΤΕΥΧΟΣ 41ο

✧ Τρίτη Περίοδος ✧

Και πάλι μια από τα ίδια με πλημμύρες και πόλεμο...

Και πάλι βρεθήκαμε να ζούμε, από τις αρχές του τριμήνου έως την παρούσα έκδοση του περιοδικού μας, σε καταστάσεις άκρως δραματικές.

Αμέσως μετά τις καταστροφικά ανεξέλεγκτες πυρκαγιές του καλοκαριού, με την είσοδο κίχλας του φθινοπώρου, στις αρχές του Σεπτεμβρη η περιβόητη «κλιματική κρίση» οργίασε στα απροστάτευτα εδάφη και οι καταιγίδες της πλημμύρισαν τον τόπο. Στις λάσπες βρέθηκαν οι σοροί 17 νεκρών, εκ των οποίων οι δύο ανήκουν σε ένα ζευγάρι αυστριακών.

Η κατάσταση βέβαια ήταν αναμενόμενη, ακόμα κι εμείς είχαμε αναφερθεί στο προηγούμενο τεύχος. Για τους υπεύθυνους όμως «αλλού έβρεχε». Ας θυμηθούμε τι έγινε: Ήδη από το 2017 το υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας έχει εκπονήσει τη μελέτη με τις Ζώνες Δυνητικά Υψηλού Κινδύνου Πλημμύρας που έχουν εντοπιστεί.

Ενώ λοιπόν οι κυβερνήσεις της ΝΔ και του ΣΥΡΙΖΑ γνώριζαν από τότε τον κίνδυνο πλημμύρας στη Θεσσαλία, την άφησαν να πνιγεί... λόγω κόστους. Οι περιουσίες και οι κόποι μιας ζωής, χαμένες. Μόνο στην ευρύτερη περιοχή του Δήμου Κιλελέρ 250.000 στρέμματα καλλιεργειών βρέθηκαν κάτω από τα νερά με τους ειδικούς να αναφέρουν ότι θα πάρει πάνω από 570 μέρες για να αποσυρθουν. Σχεδόν τρεις μήνες μετά την καταστροφή ακόμα στη Θεσσαλία δεν έχουν λάβει όλοι οι πληγέντες τα χρήματα για την οικοσκευή, ούτε έχουν βρεθεί κατάλληλοι χώροι στέγασης όσων έχασαν τα σπίτια τους κι ένα μεγάλο μέρος δεν έχει πάρει ούτε κι αυτή την πρώτη πενιχρή αρωγή.

Οι κάτοικοι παλεύουν μόνοι τους, βοηθώντας ο ένας τον άλλο, για να σωθούν. Το αστικό κράτος δεν υπάρχει πουθενά. Η διάχυτη αγανάκτηση γίνεται συλλογική διεκδίκηση και δράση, ενώ αποκούμπι για τους πληγέντες είναι η αλληλεγγύη που εκφράζεται καθημερινά και από σωματεία, αγροτικούς συλλόγους και

άλλους μαζικούς φορείς όλης της χώρας... Οι ελλείψεις στις υποδομές πριν τις φωτιές και τις πλημμύρες συνεχίζονται, ακόμα και τα ελάχιστα αντιπλημμυρικά έργα γίνονται χωρίς ολοκληρωμένο σχεδιασμό και με έλλειψη πρόληψης, που να παίρνει υπόψη της τη συνολική λεκάνη απορροής μιας περιοχής. Επομένως, τί μας περιμένει τώρα, σε αναμονή του χειμώνα καθώς παραμένουν εκτεθειμένες οι περιοχές...

Σε διεθνές επίπεδο, ο πόλεμος που συνεχίζεται στην Ουκρανία βρήκε εταίρο και ανταγωνιστή στη Μέση Ανατολή, τον εκεί μακροχρόνιο πόλεμο.

Το κράτος-δολοφόνος του Ισραήλ, για πάνω από 70 χρόνια πραγματοποιεί κατά Παλαιστινίων επιθέσεις, δολοφονίες στους δρόμους, συλλήψεις και βασανισμούς στις φυλακές, ακόμα και παιδιών κι εφήβων που διαμαρτύρονται για τους εθνικισμούς και την κατοχική βία. Μόνο από το 2008 το Ισραήλ έχει εξαπολύσει 5 πολέμους εναντίον της Γάζας. Τελευταία με πρόσχημα την επίθεση της Χαμάς στις 7 Οκτώβρη,

με τους βομβαρδισμούς στη Γάζα οι νεκροί έχουν περάσει τις 15.000, από αυτούς είναι πάνω από 6.000 παιδιά και 4.000 γυναίκες. Οι τραυματίες είναι 35.000, ενώ πάνω από 10.000 βρίσκονται στα κάτεργα. Επίσης πάνω από 7.000 είναι οι αγνοούμενοι, κυρίως κάτω από τα ερείπια, εκ των οποίων 4.700 παιδιά και γυναίκες. Και όλ' αυτά γιατί οι ισραηλινοί απεργάζονται την εθνοκάθαρση, καταπατώντας τη γή τους και χρησιμοποιώντας τη βία για να τους διώξουν από τα εδάφη τους.

Αυτά βεβαίως αποσιωπούνται ενώ προβάλεται η Ισραηλινή και ευρωατλαντική προπαγάνδα –που ακολουθείται και στη χώρα μας από την κυβέρνηση και τα ΜΜΕ– και στηρίζεται στη γελοιοότητα ότι το Ισραήλ «έχει διαίωμα στην άμυνα κατά της τρομοκρατίας». Αυτά για το κράτος-δολοφόνο, ενώ σε αντίθεση, οι λαοί όλου του κόσμου και ο δικός μας κραυγάζουν:

«ΛΕΥΤΕΡΙΑ ΣΤΗΝ ΠΑΛΑΙΣΤΙΝΗ!»

Διαβάστε

Σαν τότε... σελ. 2

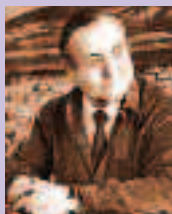
Αρθρογραφία σ. 3-12

Επίκαιρα - Επαιτιακά σ. 13-22

Μορφές του πνεύματος σ. 23-24

Τάσσος Αλεβίζος

Γαλάτεια Καζαντζάκη

Μορφές που έφυγαν σ. 25-27

Η πένα συνεργατών σ. 28-40

Βιβλιοπαρουσίαση σ. 41-43

Διαμαρτυρίες σ. 44-59

Ο Παρατηρητής σελ. 60

Φωνή Λογοτεχνών

Τριμηνιαίο Περιοδικό

Έκδοση ΑΠΕΛΣ

Τεύχος 41ο – Τρίτη Περίοδος

ΣΕΠΤΕΜΒΡΗΣ - ΟΚΤΩΒΡΗΣ - ΝΟΕΜΒΡΗΣ

2023

Ηλεκτρονική Διεύθυνση:

email:

flogotexnwn@yahoo.gr

Ιστότοπος:

bit.ly/flogotexnwn

Επιμέλεια Έκδοσης

& Σελιδοποίηση:

Γιάννης Α. Μαντάς

Τηλέφωνο: 694 7840087

Ομάδα Σύνταξης:

Παναγιώτης Καραβασίλης

Τίτος Κοκκινέας

και

Συνεργαζόμενοι

Λογότυπο Εξωφύλλου:

Γιάννης Α. Μαντάς

Εκτόπωση - Βιβλιοδεσία:

ΣΥΝΘΕΣΗ

Κιάφας 3 & Ακαδημίας, Αθήνα

Τηλ. 210 3813838

Η Φωνή Λογοτεχνών
στην έντυπη μορφή της
στηρίζεται στις προσφορές
συνεργατών και φίλων

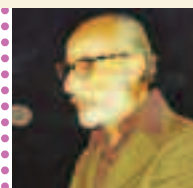
ΣΑΝ ΤΟΤΕ...

Γεννιούνται

~~ ΣΕΠΤΕΜΒΡΗΣ ~~

Αποβιώνουν

2-9-1901
Γεννιέται
ο υπερρεαλιστής
ποιητής
Ανδρέας Εμπειρικός

2-9-1984
Πεθαίνει
ο κομμουνιστής
ηθοποιός
Μάνος Κατράκης

13-9-1908
Γεννιέται
ο σκηνοθέτης
και δάσκαλος
του θεάτρου
Κάρολος Κουν

14-9-2001
Πεθαίνει
ο λαϊκός
τραγουδιστής
και συνθέτης
Στέλιος Καζαντζίδης

28-9-1893
Γεννιέται
ο λογοτέχνης
και ιστορικός
Γιάννης Σκαρίμπας

20-9-1971
Πεθαίνει
ο ποιητής
Γιώργος Σεφέρης

Γεννιούνται

~~ ΟΚΤΩΒΡΗΣ ~~

Αποβιώνουν

18-10-1920
Γεννιέται
η ηθοποιός
και πολιτικός
Μελίνα Μερκούρη

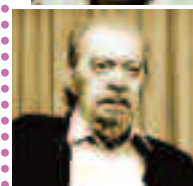
17-10-1967
Πεθαίνει
ο ΕΑΜίτης
λογοτέχνης
Λέων Κουκούλας

22-10-1937
Γεννιέται
ο κομμουνιστής
μουσικοσυνθέτης
Μάνος Λοΐζος

29-10-1986
Πεθαίνει
ο ηθοποιός
Μίμης Φωτόπουλος

23-10-1925
Γεννιέται
ο συνθέτης
και ποιητής
Μάνος Χατζιδάκις

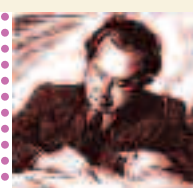
30-10-1988
Πεθαίνει
ο ποιητής
Τάσος Λειβαδίτης

Γεννιούνται

~~ ΝΟΕΜΒΡΗΣ ~~

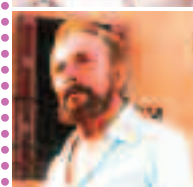
Αποβιώνουν

2-11-1911
Γεννιέται
ποιητής
Οδυσσεάς Ελύτης

8-11-1968
Πεθαίνει
ο Κύπριος
κομμουνιστής
ποιητής
Τεύκρος Ανθίας

8-11-1895
Γεννιέται
ο λογοτέχνης
και ζωγράφος
Φώτης Κόντογλου

11-11-1990
Πεθαίνει
ο κομμουνιστής
ποιητής
Γιάννης Ρίτσος

27-11-1928
Γεννιέται
ο ηθοποιός
**Αλέκος
Αλεξανδράκης**

21-11-1998
Πεθαίνει
ο ποιητής
Μιχάλης Κατσαρός

ΦΘΙΝΟΠΩΡΙΝΗ ΙΣΗΜΕΡΙΑ (ΣΑΒΒΑΤΟ 23 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ)

Συμβαίνει κάθε χρόνο, χιλιετίες τώρα, αλλά ο **ερχομός του φθινοπώρου** δεν παύει να μάς εκπλήσσει. Είναι οι νέες μυρωδιές που ξεχύνονται στον αέρα; είναι τα πρωτοβρόχια; είναι η πτώση της θερμοκρασίας; είναι η αλλαγή του σκηνικού της φύσης; Ό,τι και να είναι, μάς φορτώνει με αλλαγές συναισθημάτων και σκέψεων. Σαν κάτι να περιμένουμε καινούριο να μας φέρει. Σαν κάτι νέο να συμβεί. Δυστυχώς εφέτος αυτό το κάτι που συμβαίνει, δεν έχει ξανασυμβεί. Ο ήλιος, αυτός ο παντεπόπτης, βλέπει τις ανατροπές των φυσικών νόμων και τρομάζει. Θέλει να κλείσει τα μάτια, να σβήσει, πριν τον σβήσουν, πριν τα έργα ανθρώπων ακυρώσουν τα έργα των Θεών. «ΟΧΙ ακόμη, ο πλανήτης μου με χρειάζεται, δεν θα τον προδώσω κι εγώ». Ακούγεται μέσα από τον αχό μιας αστραπής και μέσα απ' την βραχνάδα μιας βροντής, η φωνή του ήλιου κι οι θρήνοι τής νομοτέλειας.

Από τα πανάρχαια χρόνια οι άνθρωποι σε όλα τα πλάτη και μήκη της γης λάτρεψαν ως θεούς τα δύο ευκολοδιάκριτα ουράνια σώματα, τον Ήλιο και την Σελήνη. Μα ο ήλιος ήταν πηγή ζωής γι' αυτό ταυτίστηκε με το υπέρτατο Όν που αποτελεί τον χορηγό τού φωτός και της ζωής κι έγινε η πρώτη θεότητα σε όλες τις αρχαίες θρησκείες.

Πανηγυρικός λοιπόν ο εορτασμός του κατά την αλλαγή των εποχών, δηλαδή κατά τις ισημερίες και τα ηλιοστάσια. Κατά τημ μυθολογία ο ήλιος είναι γιος του Υπερίωνα και της Ευρυφάεσσας ή της Τιτανίδος Θείας. Αδέρφια του η ροδοδάκτυλη Ηώ κι η ωραιοπλέξουδη Σελήνη. Σε όλες τις αρχαίες θρησκείες ο ήλιος διασχίζει τον ουρανό καθισμένος σε ένα χρυσό άρμα που το σέρνουν τέσσερις ίπποι , **ο Εώς, ο Αίθων, ο Πυρρός και ο Φλέγων**, φωτίζοντας με τις ακτίνες του το σύμπαν. Ολοκληρώνοντας την πορεία του φθάνει το βράδυ στην χώρα των Εσπερίδων απ' όπου διασχίζοντας τον Ωκεανό, επιστρέφει στην Ανατολή – χώρα των Αιθίοπων-Ξαπλωμένος σ' ένα χρυσό κρεβάτι φτιαγμένο από τον Ήφαιστο.

Φέτος που όλα γύρισαν ανάποδα κι οι φυσικοί νόμοι παραβιάζονται στο όνομα της παγκοσμιοποίησης, ο ήλιος θεωρεί καθήκον του να μοιράσει όπως πάντα ακριβοδίκαια τις ώρες τού εικοσιτετραώρου, στην ημέρα και τη νύχτα. Αν κι η κανονικότητα νοσεί, η ΙΣΗΜΕΡΙΑ θα γίνει κανονικά. Η ζωή βέβαια κι η επιβίωση του πρωτόγονου εξαρτιόταν από τον κύκλο της βλάστησης, γι' αυτό ανέδειξε τον ήλιο «Θεό» και την Γαία σε «μεγάλη Μητέρα Θεά».

Στην αρχαία Ελλάδα αμέσως μετά την Φθινοπωρινή

Ισημερία ετελούντο τα «ΕΛΕΥΣΙΝΙΑ ΜΥΣΤΗΡΙΑ». Κατά τη μυθολογία, ιδρυτής τους θεωρούνταν ο **Εύμολπος** ή ο **Μουσαίος**, ο οποίος θεωρούνταν γιος του **Ορφέα** και τελετάρχης των μυστηρίων. Η αρχή λοιπόν των μυστηρίων συμπιπτει, εντελώς τυχαία, με την 14η Σεπτεμβρίου που πάλι εντελώς τυχαία ο χριστιανισμός έχει τοποθετήσει την «Υψωση του τιμίου σταυρού. Κι αυτό σημαίνει ότι όπως η Ισημερία επιφέρει την εξισορρόπηση της διάρκειας ημέρας και νύχτας, έτσι και οι άξονες του σταυρού εξισορροπούν και εναρμονίζουν τις αντίθετες δυνάμεις, οριζόντια και κάθετη. Ο Ισόπλευρος σταυρός καθώς γνωρίζουμε ήταν ένα από τα Μινωικά σύμβολα.

Οι Ορφικοί πίστευαν ότι όπως καλλιεργείται η γη το Φθινόπωρο, έτσι πρέπει να καλλιεργούνται κι οι ανθρώπινες ψυχές για να εκδηλώσουν τις κρυμμένες τους δυνάμεις.

Η ημέρα της φθινοπωρινής ισημερίας γιορτάζεται σύμφωνα με παραδόσεις, από πολλούς λαούς, ενώ αποτελεί **Εθνική γιορτή για τους Ιάπωνες**. Στην **Κίνα**, η ισημερία του Σεπτεμβρίου γιορτάζεται στο Φεστιβάλ της Σελήνης, όπου οι αγρότες παρουσιάζουν την σοδειά του καλοκαιριού και φτιάχνουν νοστιμιές με εποχικά προϊόντα. Αρκετά αρχαιοελληνικά ημερολόγια, ανάμεσά τους των Λακεδαιμονίων και των Μακεδόνων, είχαν ως αφετηρία (πρωτοχρονιά) την φθινοπωρινή Ισημερία. Ας υποδεχτούμε το Φθινόπωρο προετοιμάζοντας τους εαυτούς μας για μια καινούργια δυστυχώς απάνθρωπη πραγματικότητα. Η επόμενη Ισημερία δεν γνωρίζουμε πώς θα μας βρει. Γι' αυτό τώρα είναι η τέλεια στιγμή, να τιμήσετε Έλληνες όλα αυτά που είστε, και να θυμάστε ότι από το φως θα αναδυθούμε.

Αναζητώντας τις ρίζες μας ας αρχίσουμε να συμμετέχουμε κι εμείς στις προγονικές εορτές, τις δικές μας εορτές κι έτσι ίσως μπορέσουμε να αντιμετωπίσουμε τον ΑΡΜΑΓΕΔΟΝΑ που έρχεται μεταμορφωμένος σε «φωτιά, νερό, και σεισμούς» με σκοπό να αφανίσει το ανθρώπινο είδος όπως το ξέρουμε. Με την «ορμή την πρώτη» πολέμα Έλληνα, για ό,τι σου στερεί το φως, «κι ο Ήλιος Απόλλων», θα φωτίζει την σκέψη και την νόηση σου. Έλληνες πολεμάτε ενάντια σε ότι επιβουλεύεται την ζωή στον πλανήτη σας.

Πολεμάτε. «**Έλληνες εσμέν**».

ΕΛΕΝΗ ΜΑΝΙΩΡΑΚΗ ΖΩΙΔΑΚΗ

(δασκάλα, λογοτέχνις)

ΓΙΑΡΟΣΛΑΒ ΧΑΣΕΚ, ΕΝΑΣ ΤΣΕΧΟΣ ΔΙΕΘΝΙΣΤΗΣ

Ο Τσέχος συγγραφέας Γιάροσλαβ Χάσεκ (1883-1923) σίγουρα ανήκει στην κατηγορία συγγραφέων που αποσιωπούνται, παρ' όλο που θεωρείται ένας των κορυφαίων της παγκόσμιας σατιρικής λογοτεχνίας. Αν είναι να αναφερθεί, θα είναι το πολύ ως συγγραφέας του *Ο καλός στρατιώτης Σβέικ* που μεταφράστηκε σε πάνω από 50 γλώσσες, έγινε ταινία και παίχτηκε σε θέατρα σε όλο τον κόσμο. Το 1987, ωστόσο, από τις εκδόσεις «Σύγχρονη Εποχή» κυκλοφόρησαν *Τα μυστικά της παραμονής μου στη Ρωσία* σε μετάφραση του Λυσίμαχου Παπαδόπουλου και με μια απολαυστική εικονογράφηση του Γιόζεφ Λάντα, στενού φίλου του Χάσεκ. Στα «μυστικά» αυτά σατιρίζει καυστικά τα όσια και ιερά του κράτους των Αψβούργων, την απολυταρχία, τη γραφειοκρατία, τον πόλεμο. Τα *Μυστικά* είναι διηγήματα, στα οποία ξεχωρίζουν τα *Διηγήματα για την Μπουγκούλμα*, διότι σε αυτά ο Χάσεκ περιγράφει μια εξαιρετικά δύσκολη φάση της Οκτωβριανής Επανάστασης στην περιοχή όπου ο ίδιος, ως κόκκινος κομισάριος, έδωσε μάχη ενάντια στους Λευκούς σατιρίζοντας κυρίως την αντεπανάσταση, αλλά και κάποιες αδυναμίες επαναστατών. Ο Χάσεκ ωρίμασε ιδεολογικά στο πειστικό σχολείο της πρώτης μεγάλης παγκόσμιας σύρραξης και της Οκτωβριανής Επανάστασης που γι αυτόν ήταν αστείρευτη πηγή έμπνευσης εφοδιάζοντάς τον με μια σημαντική πρώτη ύλη.

Ο δρόμος του ασυμβίβαστου

Στην αναλυτική, περιεκτική και πολύ κατατοπιστική εισαγωγή της Μιλένας Φνιόκοβα με τίτλο *Ο Γιαροσλάβ Χάσεκ, στρατιώτης της Επανάστασης*, διαβάζουμε ανάμεσα σ' άλλα:

«Ο δρόμος που ακολούθησε ο Χάσεκ, μέχρι να κερδίσει την παγκόσμια αναγνώριση, με όλη τη σεμνότητα και την επιμέλεια που τον διέκρινε, ήταν πολύπλοκος, δύσκολος, συχνά αντιφατικός, αλλά πάντα τίμιος και ευθύς στην αναζήτηση της αλήθειας και του δίκιου. Ίσως γι αυτό υποτιμήθηκε και συκοφαντήθηκε όσο κανείς. Όσο ζούσε σχεδόν αγνοήθηκε, ειπώθηκαν πολλές επινοήσεις και συκοφαντίες και πολύ αργά έλαμψε η αλήθεια και αποδείχθηκε ποιος πραγματικά ήταν ο Γιάροσλαβ Χάσεκ» (σελ. 5). [...] Ο Χάσεκ είναι ένας καλλιτέχνης μπροστά με ατέλειωτες περιπλανήσεις, είναι ο ρέμπελος που μάχεται τους αστούς, τους κληρικούς, τους Αυστριακούς των Αψβούργων, τον πόλεμο. Φαινομενικά είναι αναρχικός και ταραχοποιός, στην πραγματικότητα είναι επαναστάτης, ιδιαίτερα αφού μαθήτευσε στο μεγάλο σχολείο του πρώτου παγκοσμίου πολέμου και στη ρωσική επανάσταση. Φυσιολογικά περνάει στον Κόκκινο Στρατό και γίνεται ο ευσυνείδητος, ο πειθαρχημένος και αλτρουιστής αγωνιστής, παράγοντας του κομμουνιστικού κόμματος και του διεθνούς επαναστατικού κινήματος στο σοβιετικό κράτος, που συγκροτείται στην ταραγμένη περίοδο 1919-1920» (σελ. 6).

Η διεθνιστική αλληλεγγύη σε πράξη

Στην εισαγωγή του βιβλίου μπορεί ο αναγνώστης να βρει όλα τα βήματα της συνταρακτικής ζωής του Χά-

σεκ και δεν μπορούμε εδώ παρά να δώσουμε μερικά πολύ χαρακτηριστικά της πορείας ζωής του. Έτσι, το Φλεβάρη του 1918 ανεβαίνει και στο Κίεβο η κόκκινη σημαία. Ο Χάσεκ έρχεται σε επαφή με σοβιετικούς που τον ενημερώνουν για το πρόγραμμα της Οκτωβριανής Επανάστασης. Ήδη ο Χάσεκ είχε μολιαστεί με τις σοσιαλιστικές ιδέες, ενθουσιάστηκε με

την κρατικοποίηση του μεγάλου κεφαλαίου και πέφτει από τα σύννεφα, όταν μαθαίνει ότι το αστικό κεντρικό συμβούλιο της Ουκρανίας είχε καλέσει τους Γερμανούς να παραβιάσουν την ανακοχή και το σύμφωνο του Μπρεστ-Λιτόφσκ και να επιτεθούν στο σοβιετικό στρατό. Όπως και έγινε. Η σοβιετική ηγεσία τότε, καλεί τους περίπου 50.000 καλά εξοπλισμένους Τσεχοσλοβάκους να πολεμήσουν στο πλευρό των σοβιετικών ενάντια στους Γερμανούς. Το Τσεχικό Εθνικό Συμβούλιο στο Κίεβο δηλώνει, όμως, «ουδετερότητα». Τότε ο Χάσεκ τα καταλαβαίνει όλα διαφωνώντας με την ηγεσία και θεωρώντας εθνικό καθήκον των Τσέχων να πολεμήσουν στο πλευρό των σοβιετικών. Όταν η τσεχοσλοβακική ηγεσία –με έδρα το Παρίσι– αποφασίζει να μεταφερθεί ο τσεχοσλοβακικός στρατός στη Γαλλία, ο Χάσεκ πια μιλάει για προδοσία. Στο Κίεβο στο μεταξύ συγκροτείται ένα τσεχοσλοβακικό επαναστατικό συμβούλιο που καλεί τις εκεί λεγεώνες να μην πάνε στη Γαλλία, αλλά να πολεμήσουν στο πλευρό των μπολσεβίκων. Ο Χάσεκ πηγαίνει μαζί τους έχοντας κάνει την εξής δήλωση, η οποία βρέθηκε αργότερα στο αρχείο των λεγεώνων:

«Κάνω γνωστό με το παρόν γράμμα ότι δε συμφωνώ με την απόφαση του παραρτήματος του Τσέχικου Εθνικού Συμβουλίου να φύγει ο στρατός μας για τη Γαλλία. Γι αυτό αποχωρώ από το στρατό μέχρις ότου γίνει αλλαγή στην απόφαση αυτή και σε όλη την πολιτική της ηγεσίας του Εθνικού Συμβουλίου. Γ.Χάσεκ» (Πηγή: Εισαγωγή στο βιβλίο *Τα μυστικά της παραμονής μου στη Ρωσία*).

Ο Χάσεκ δεν σταμάτησε όμως εδώ. Απευθύνει μια προκήρυξη στους Τσεχοσλοβάκους που είναι ένα διαμάντι έμπρακτης διεθνιστικής αλληλεγγύης και γι αυτό την παραθέτουμε:

«ΠΡΟΣ ΟΛΟΥΣ ΤΟΥΣ ΤΣΕΧΟΣΛΟΒΑΚΟΥΣ**Σύντροφοι!**

Σας είπαν ότι στη Ρωσία δεν έχετε τι να κάνετε και ότι θα συνεχίσετε τον επαναστατικό σας αγώνα στο γαλλικό μέτωπο. Για το θέμα της αναχώρησής σας για τη Γαλλία υπάρχουν οι πιο ζωηρές αντιρρήσεις.

Σας περιγράφουν με ενθουσιασμό τη Γαλλία, την Αμερική και την Αγγλία. Πιστεύουμε ότι θα στρέψετε την προσοχή σας στα γεγονότα που σας περιβάλλουν και θα ματαιώσετε την αναχώρησή σας για τη Γαλλία.

Σύντροφοι.

Τα αυστριακά και γερμανικά στρατεύματα εισέβα-

λαν βαθιά μέσα στην Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Ρωσίας. Στην προέλασή τους σκότωσαν και πολλούς Τσέχους που δεν πρόλαβαν να υποχωρήσουν.

Τα αυστρο-γερμανικά στρατεύματα του Καρόλου και του Γουλιέλμου κατέλαβαν το Χάρκοβο και προχωρούν προς το Κουρσκ.

Θα αφήσετε να γράψει η ιστορία ότι κατά την περσόδο που κινδύνευε η ελευθερία όλων των εθνών, τα τσέχικα στρατεύματα τράπηκαν σε φυγή μπροστά στις αυστρογερμανικές ορδές και εγκατέλειψαν τη ρωσική επανάσταση χωρίς βοήθεια;

Σύντροφοι!

Πιστεύουμε ότι ο λαός μας δε θα σας άφηνε να φύγετε για τη Γαλλία. Θα σας έλεγε ότι η θέση σας είναι σε τούτο το μέτωπο, όπου κινδυνεύει η ελευθερία των λαών. Η θέση σας είναι στη Ρωσία!

Καλούμε όλους τους Τσεχοσλοβάκους να βοηθήσουν τη ρωσική επανάσταση! Εμείς οι Τσέχοι που δείξαμε απaráμιλλη ομόνοια στον αγώνα κατά της αυστριακής μοναρχίας, πρέπει πρώτοι να βοηθήσουμε και στην οργάνωση του Κόκκινου Στρατού.

Σχηματίζουμε τμήματα από πραγματικούς αγωνι-

στές της ελευθερίας που δε θέλουν να φύγουν για τη Γαλλία.

Σας περιμένουμε!

Εκτελεστική Επιτροπή του Τσεχοσλοβακικού Τμήματος του Κομμουνιστικού Κόμματος Ρωσίας» (σελ. 52/53 του βιβλίου).

Ο Χάσεκ έγινε μέλος του τσέχικου τμήματος του κόμματος των μπολσεβίκων. Μέχρι τη δεκαετία του 1940 πολύ λίγα έγιναν γνωστά στην Τσεχοσλοβακία για τη δράση του Χάσεκ στη σοβιετική Ρωσία. Σοβιετικοί ιστορικοί με τη βοήθεια συμπολεμιστών του και τη συνεργασία Τσεχοσλοβάκων μελετητών αποκάλυψαν τη δράση του Χάσεκ στο Κόκκινο Στρατό. Με λίγα λόγια, αυτό το μικρό βιβλίο της «Σύγχρονης Εποχής» εμπεριέχει ένα θησαυρό από πληροφορίες σχετικά με τη ζωή και τη δράση ενός σχεδόν ξεχασμένου Τσέχου συγγραφέα και επαναστάτη. Και ο Χάσεκ ανήκει στην κατηγορία των δημιουργών που «θάφτηκαν» από τον αστικό μηχανισμό προβολής και όχι τυχαία. Μια απαξία η οποία στην ουσία είναι αξία. Με άλλα λόγια, μια επιβράβευση από την ανάποδη.

Άννεκε Ιωαννάτου

Η ΡΩΣΙΚΗ ΕΙΚΑΣΤΙΚΗ ΠΡΩΤΟΠΟΡΙΑ και Ο ΕΠΑΝΑΣΤΑΤΗΣ ΒΛΑΝΤΙΜΙΡ ΜΑΓΙΑΚΟΦΣΚΙ

Είναι δεδομένο ότι πολύ πριν το μεγάλο ξέσπασμα της Επανάστασης του 1917 ήταν διάχυτη στους καλλιτεχνικούς κύκλους της τσαρικής Ρωσίας η προσέγγιση και οικειοποίηση των νέων εικαστικών ρευμάτων για την ανάδειξη και επικράτηση της νέας οπτικής, που αναπόφευκτα θα συγκρουόταν με τις παλιές αντιλήψεις και τις καθιερωμένες τεχνολογίες. Οι νέοι καλλιτέχνες και συγγραφείς και οι θιασώτες τους ενίοτε διατύπωναν την απορριπτική αντιμετώπιση του παρελθόντος και του κορεσμένου παρόντος, με χλευαστικές δηλώσεις και προγραφές ακόμη και για κορυφαίους δημιουργούς, όπως ο Πούσκιν, με την ακράδαντη πεποίθηση ότι η στάση τους αυτή ήταν νομοτελειακή ιστορική θέση. Ο Ελ Λισίτσκι το 1922 στο κείμενο του «Η τέχνη μου και η ζωή» ανέφερε: «Ο Οκτώβρης ενυπήρχε πολύ νωρίτερα στην τέχνη». Αναδιφώντας στα ιστορικά ντοκουμέντα προκύπτει με διαύγεια ότι ήταν αναγκαίο να εκπορευτεί και να ευοδώσει από τα σπλάχνα του καταπιεσμένου λαού ένα μήνυμα οικουμενικής δικαιοσύνης και εγκαθίδρυσης της

Ο Μαγιακόφσκι του Κ. Ευαγγελάτου

υλοποιημένης σοσιαλιστικής οικονομίας με το ξέσπασμα της ώριμης λαϊκής επανάστασης του Οκτώβρη. Ανάμεσα στους επαναστάτες συμμετείχαν καλλιτέχνες και λογοτέχνες που αισθάνονταν δικαιωμένοι από την επανάσταση που απόρριπτε τις κατεστημένες αξίες και αγωνιζόταν για ένα νέο κοινωνικό πολιτισμό. Η εικαστική δράση τους είχε ξεκινήσει ήδη από το 1860

μέχρι και τις αρχές του 20ου αιώνα σε «καλλιτεχνικές αποικίες». Σημείο εκκίνησης τους ήταν η αποστροφή τους στον νεοκλασικισμό. Από το 1901 και μέχρι το 1917 διακρίνονται οι σημαντικοί πρωτοπόροι δημιουργοί Καντίνσκι, Τάτλιν, Κοντσαλόφσκι, Γκοντσάροβα, αδελφοί Μπουρλιούκ, Μάλεβιτς, Λαριόνοφ, Πόποβα, Μάσκοφ, Φάλκ κ.α. Ο Μαγιακόφσκι υπήρξε συνεργάτης του εικονοκλάστη, επαναστάτη ζωγράφου Νταβίντ Μπουρλιούκ.

Πέρασαν 93 χρόνια από την αυτοκτονία του Βλαντίμιρ Μαγιακόφσκι (1893-1930). Η επαναστατική ποίηση του, τα βιώματα και τα γραφιστικά έργα του στα φουτουριστικά εκφραστικά και ριζοσπαστικά καλλιτεχνικά πεδία της ανατρεπτικής εποχής του εξακολουθούν να συναρπάζουν. Η διαχρονική ροή και ζωντάνια του λόγου του αναπαριστά τους κοινωνικοπολιτικούς αγώνες και εμπνέει διαχρονικά με ορμή και αισιοδοξία. Η εμβληματική προσωπικότητα του Μαγιακόφσκι στάθηκε νομοτελειακό γεγονός την εποχή της επανάστασης του Οκτώβρη που απαιτούσε και την δημιουργία μιας νέας ποίησης. Είναι γεγονός ότι οι ρητορικού ύφους στίχοι του μεταδόθηκαν από την ίδια την φωνή του με τις απαγγελίες-performance του. Η έκφραση του ήταν μια σύνδεση του τυπωμένου με τον προφορικό λόγο, σε ρυθμό άμεσης και παραστατικής συνομιλίας. Στόχος του ήταν η ακτιβιστική επίδραση στην διαμόρφωση της συνείδησης των πολιτών για τον μελλοντικό κό-

σμο. Στο διάσημο πρώιμο ποίημα του «Σύννεφο με πανταλόνια» το 1915 γράφει: «προχωρώ με λεβεντιά στα εικοσιδύο μου χρόνια». Γνώρισε τον συγγραφέα Μαξίμ Γκόρκυ και δημοσίευσε στο περιοδικό «Χρονικά» αντιπολεμικά θέματα από την επίδραση των γεγονότων του Α' Παγκόσμιου πολέμου. Στο περιοδικό «Νέο Σατυρικό» δημοσιοποιήθηκε αποκαλυπτικά και η σατιρική, κριτική του οξυύτητα και ευθυβολία που κυριάρχησε προς το τέλος της ζωής του. Το 1916 έγραψε το ποίημα «Στων σπονδύλων το φλάουτο», αφιερωμένο στην ερωμένη του Λίλυ Μπρικ, σύζυγο του εκδότη Όσιπ Μπρίκ. Μαζί με τον Μπρίκ και τον Σεργκέι Τρετιακόφ εξέδιδαν το περιοδικό «LEF»/ Μέτωπο. Έγραψε επίσης το μεγάλο ποιητικό του έργο «Πόλεμος και οικουμένη» ενάντια στον ιμπεριαλιστικό πόλεμο. Το 1918 έγραψε το «Οι δώδεκα» και στην πρώτη επέτειο της επανάστασης του Οκτώβρη το θεατρικό του «Μυστήριο-μούφο». Το 1919 εγκαταστάθηκε στη Μόσχα και δούλεψε τα «Παράθυρα του R.O.S.T.A.» αφίσες, πανώ, βιτρίνες, πλακάτ με κείμενα και σχέδια του. Το 1924 τον συγκλόνισε ο θάνατος του Λένιν και του αφιέρωσε μεγάλο συνθετικό ποίημα «Βλαντιμίρ Ίλιτς Λένιν, με γνήσιο θαυμασμό και επική έμπνευση».

Ταξίδεψε στη Λετονία, Βρετανία, Γερμανία, Ηνωμένες Πολιτείες, Μεξικό και Κούβα και οι εμπειρίες επηρέασαν έργα του, όπως «Η δική μου ανακάλυψη της Αμερικής». Ταξίδεψε επίσης σε όλη την αχανή Σοβιετική Ένωση. Είχε επαφή με χιλιάδες κόσμο που αναπέρωνε την συνεχή του δημιουργία και έκανε γνωριμίες με άλλους κορυφαίους δημιουργούς της εποχής του, που υποστήριζαν την ποιητική και θεατρική του παραγωγή. Το 1927 έγραψε το μεγάλο συνθετικό ποίημα «Ωραία». Ως γενάρχη της επαναστατικής ποίησης στην πρώτη έκδοση των απάντων του το 1928 πρόταξε την αντισυμβατική αυτοβιογραφία του «Αυτός είμαι», η οποία αποτελεί αυθεντικό και ιδιόρρυθμο οδηγό κατανόησης της αδρής του φυσιογνωμίας. Στα τελευταία τρία χρόνια της ζωής του στράφηκε στην θεατρική σάτιρα που αρχικά προξέννησε δυσaréσκεια και εχθρικότητα ιδιαίτερα στους γραφειοκράτες. Χαρακτηριστικά τα θεατρικά έργα του «Ο Κοριός» και το «Το Λουτρό», τα οποία παρουσιάστηκαν

στη Μόσχα, το Παρίσι, το Βερολίνο με σημαντική κριτική απήχηση.

Το 1930 πραγματοποιήθηκε μια αναδρομική έκθεση του για την δουλειά του των 20 χρόνων της ακάματης δημιουργίας του. Η έκθεση αυτή βασίστηκε στην πρόθεση να αποδείξει την πολυδιάστατη και πολυσήμαντη προσφορά του σε όλους τους εκφραστικούς τομείς. Κύρια εκθέματα της ήταν τα βιβλία του που μέχρι τότε είχαν κυκλοφορήσει σε πολλές εκδόσεις, όλα με εξώφυλλα και σχέδια κορυφαίων καλλιτεχνών, τα άρθρα του στις πολιτικές και λογοτεχνικές εφημερίδες, τα προπαγανδιστικά σκίτσα, οι αφίσες εκδηλώσεων, οι διαλέξεις του και ο χάρτης των ταξιδιών του. Όπως έλεγε «Εγώ την γήινη σφαίρα, πες πως την γύρισα όλη».

Ο απολογισμός της δουλειάς του προξέννησε τεράστια απήχηση, ιδιαίτερα στη νεολαία.

Τον Απρίλη του 1930, πέντε χρόνια μετά την αυτοκτονία του λυρικού, «καταραμένου» ποιητή της Επανάστασης Σεργκέι Γιεσένιν, ο Μαγιακόφσκι αυτοπυροβολήθηκε. Στο αποχαιρετιστήριο σημείωμα του δεν διευκρίνισε ακριβώς τους λόγους της αυτοκτονίας του. Η συζήτηση γύρω από τον θάνατο του για χρόνια επικεντρώθηκε στην απογοήτευση για πολιτικές τακτικές, συγκυρίες και οξύνσεις, την ανάστατη και περίπλοκη ερωτική ζωή, αντίθετες ροπές, διστακτικότητα σχέσεων, προκλητικότητα λόγων, δυσκολία χαρακτήρα, αυτοάμυνα και επιθετικότητα, ώστε να αντιμετωπίζει μα-

χητικά τους μικροαστούς και τους αστούς που τον εχθρεύονταν. Σημείωσε, μεταξύ άλλων: «Το καράβι της αγάπης συντρίφτηκε πάνω στην καθημερινή ρουτίνα. Εσύ κι εγώ, δεν χρωστάμε τίποτε ο ένας στον άλλον, και δεν έχει νόημα η απαρίθμηση αμοιβαίων πόνων, θλίψεων και πηλών».

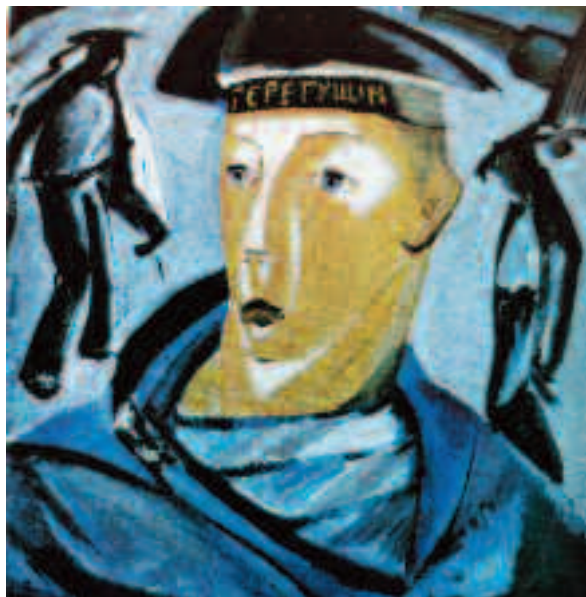
Κώστας Ευαγγελάτος

Ζωγράφος, Λογοτέχνης, Θεωρητικός της τέχνης.

(Το κείμενο του άρθρου είναι συνοπτική εκδοχή του προλογικού κειμένου της έκδοσης ΜΑΓΙΑΚΟΦΣΚΙ "ΩΔΗ ΣΤΗΝ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ" Εκδ. ΑΤΕΧΝΩΣ, Αθήνα 2023, που έγραψε, επιμελήθηκε και εικονογράφησε ο Κ.Ευαγγελάτος.)

Ο Ποδηλάτης - Έργο του Μαγιακόφσκι

Ο Ναύτης - Έργο του Μαγιακόφσκι

Ο Ούγγρος Ζωγράφος Péter E. Kottek και η ιδιαίτερη σχέση του με την Ελλάδα και την Ελληνική Τέχνη!

Βρεθήκαμε στη Βουδαπέστη τον φετινό Ιούλιο, τις μέρες που η Ελλάδα φλεγόταν και που η ψυχή και η καρδιά μας χτυπούσε μαζί της σε θρηνητικούς ρυθμούς. Βρεθήκαμε εκεί προσκεκλημένοι από τον Ούγγρο ζωγράφο **Péter E. Kottek** που έχει λόγους να ανησυχεί και ο ίδιος για την κατάσταση στην Ελλάδα και ειδικά στο Λουτράκι, αφού η κόρη του, η εγγονή και ο γαμπρός του διαμένουν εκεί, πολύ κοντά στο σημείο εκκίνησης της πρώτης φετινής, μεγάλης πυρκαγιάς που κατέκαψε τη χώρα μας.

Πεθερός του γιου μας, του αρχιτέκτονα Νίκου Ματάση και συμπεθερος κατ' ουσίαν δικός μας, άνοιξε τις πόρτες της ευαίσθητης καρδιάς του, του φιλόξενου σπιτιού του και της πλούσιας σε εκθέματα γκαλερί του και μας ξενάγησε σε αυτήν με μεγάλη ευχαρίστηση και χαρά. Έτσι, είχαμε κι εμείς, ο Βαγγέλης κι εγώ, την ηθική ικανοποίηση του συνδυασμού του τερπνού μετά του ωφελίμου, αφού μπορέσαμε να απολαύσουμε αλλά και να προβάλλουμε στη χώρα μας το για τους πολλούς άγνωστο έργο του πολυπράγμονα καλλιτέχνη **Péter E. Kottek**.

Ο **Péter**, όπως μας εκμυστηρεύτηκε, θεωρεί την Ελληνική Τέχνη και την Ελληνική Μυθολογία, άκρως συναρπαστικές, γεγονός που τον έχει εμπνεύσει επανειλημμένα. Επίσης, θαυμάζει απεριόριστα την ακρίβεια και τις σχολαστικές λεπτομέρειες που διακρίνουν τα Ελληνικά Έργα Τέχνης τόσο της αρχαιότητας, όσο και του σήμερα. Χαρακτηριστικά μας απαρίθμησε τους μεγάλους Έλληνες που άσκησαν επάνω του επιρροή. Αναφέρθηκε στον Όμηρο και στον Πλάτωνα, του οποίου τα γραπτά για την Ατλαντίδα τράβηξαν ιδιαίτερα την προσοχή του, στον Ξενοφώντα που οι περιγραφές των αλόγων στο έργο του τον ενέπνευσαν ώστε να ζωγραφίσει έναν πίνακα με τα άλογα να του γνέφουν. Αναφέρθηκε και στον Αίσωπο τον πιο διάσημο Αρχαίο Παραμυθογράφο, τον «Όμηρο των μύθων» όπως τον αποκάλεσε, αφού για την Ευρώπη είναι ο Ιδρυτής της Λογοτεχνικής Παραμυθίας και το όνομά του καθώς και τα παραμύθια του, έχουν γίνει πλέον κλασικά.

«Τακτικά», μας είπε ο **Péter E. Kottek**, «αντλώ θέματα από την Ελληνική Μυθολογία, κυρίως, γιατί μου αρέσει να φαντάζομαι αυτόν τον κόσμο. Αλλά περι-

στασιακά προβάλλω και την εικαστική μορφή του σε έναν πίνακα. Ή συνδυάζω την Τέχνη μου με αυτόν τον κόσμο σε μερικές από τις σημερινές απεικονίσεις ανθρώπινων χαρακτήρων, θέλοντας έτσι να υπογραμμίσω τον χαρακτήρα του εικονιζόμενου προσώπου. Αυτό είναι πολύ συναρπαστικό! Θεωρώ πως η Τέχνη μου εκτείνεται από την Αρχαιότητα έως σήμερα και σε όλη την Οικουμένη. Ο συνδυασμός της με την μουσικότητα και τον ρυθμό, της δίνει την τελική της μορφή».

Σχετικά με την γλυπτική και τις εικαστικές δημιουργίες του που αποτελούν σημαντικό κομμάτι της καλλιτεχνικής του πορείας ο **Péter** μας είπε: «Ανακάλυψα κάποια στιγμή, σε ανύποπτο χρόνο ένα μικρό κομμάτι μουσικού οργάνου καθώς καθάριζα την αποθήκη μου. Η μεταμόρφωση αυτού του κομματιού υπήρξε η αρχή της γλυπτικής μου Τέχνης. Κατά έναν τρόπο θέλησα και θέλω να δίνω συνέχεια στη ζωή των θραυσμένων αντικειμένων που δεν λειτουργούν πια, με ένα πνεύμα οικολογικής οικονομίας και ανακύκλωσης. Με τον ίδιο τρόπο θέλω να τιμήσω τους υπέροχους κατασκευαστές-δασκάλους που κάποτε δημιούργησαν αυτά τα όργανα κι αυτά τα αντικείμενα».

Καταλήγοντας θα πρέπει να επισημάνουμε ότι το βιοποριστικό επάγγελμα του **Péter E. Kottek** είναι η ζωγραφική πορσελάνης Herend και γενικότερα η ζωγραφική και η αποκατάσταση της πορσελάνης. Με βάση αυτές τις γνώσεις δίνει διαλέξεις και διδάσκει ζωγραφική σε μικρούς και ενήλικες. Η αναφορά μας στη σπουδαία διοργάνωση του Ετήσιου Συμποσίου Γλυπτικής από το Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης του Θεόδωρου Παπαγιάννη στο Ελληνικό Ιωαννίνων (Ελλάδα), όχι μόνο δεν τον άφησε ασυγκίνητο αλλά αντίθετα του κίνησε ιδιαίτερα το ενδιαφέρον, ώστε να υποβάλλει ο ίδιος αίτηση συμμετοχής στην επόμενη διοργάνωση!

Θα κλείσουμε τη συνέντευξη που μας παραχώρησε με την Δήλωση της Πίστης του όπως ο ίδιος μας την εξέφρασε στη συνάντησή της Βουδαπέστης: «Πιστεύω στην Τέχνη γιατί υπερτερεί των πάντων. Γιατί δεν εγκλωβίζεται και δεν εγκλωβίζει σε καλούπια. Πιστεύω στη Δημιουργία γιατί είναι η γλώσσα της ψυχής!»

Μαργαρίτα Φρονιμάδη-Ματάση
Αρχιτέκτων-ποιήτρια

Ο Péter E. Kottek και η Μ.Φ. Ματάση

Τεχνητή νοημοσύνη και οι αλγόριθμοι... σε μια νέα Λογιστική (Γεννιέται μια νέα εργατική τάξη)

**«Μα κάποτε που η κρία σιωπή θα περιβρέχει τη γη /
κάποτε που θα στερέψουν οι άσημες φλυαρίες / κι
όλοι τους θα προσμένουμε σίγουρα τη φωνή / θ'
ανοίξω το στόμα μου / θα γεμίσουν οι κήποι με κα-
ταρράκτες / στις ίδιες βρώμικες αυλές τα οπλοστά-
σια / οι νέοι έξαλλοι θα ακολουθούν με σίχους χω-
ρίς ύμνους / ούτε υποταγή στην τρομερή εξουσία /
πάλι σας δίνω όραμα.»**
Μιχάλης Κατσαρός (Όταν...)

Στον τρίτο χρόνο της τρίτης δεκαετίας, του 21ου αι-
ώνα όπως δείχνουν οι αποφάσεις των πιο ισχυρών του
πλανήτη, G7 και G20, που έγινε στο Μπαλί της Ινδο-
νησίας, αποκάλυψαν ότι μπαίνουμε σε μία νέα περίοδο,
τεχνολογικής εξέλιξης και "αναδιοργάνωσης" (Re-or-
ganize) του πλανήτη. Τα ίδια ειπώθηκαν και στο Νταβός
(παγκόσμιο οικονομικό φόρουμ) πρόσφατα. Το "ελεγ-
χόμενο", δίχως ταξινόμηση χάος, ορίζει για τις εξου-
σίες ότι θα επιβάλλουν νέα συστήματα ελέγχου και
με την τεχνητή νοημοσύνη. Μια μετάβαση στον ψη-
φιακό άνθρωπο και στον ψηφιακό κόσμο είναι εφικτή
(digital world). Μιλούν για τις "έξυπνες πόλεις", έξυπνες
χώρες, με "ανοιχτά στρατόπεδα συγκέντρωσης" όπως
έλεγε ένας πρώην CEO μηχανικός της Silicon Valley.
Μιλούν για την μεγάλη επανεκκίνηση του Καπιταλι-
σμού, στον διεθνή καταμερισμό, μέσα από το χάος
("ordo ab chao"). Κλάους Σβάμπ: «Αναδιαρθρώμε έναν
κόσμο και χρειαζόμαστε το χάος για να το κάνουμε αυ-
τό». (Πρόεδρος του Παγκόσμιου Οικονομικού Φό-
ρουμ). Έναν νέο μετασχηματισμό των οικονομικών.
Το ίδιο έγραφε παλαιότερα και ο γκουρού της νεοφι-
λελεύθερης σκέψης του Σικάγου Μίλτον Φρίντμαν:
«Μόνο μέσω μιας παγκόσμιας, πλασματικής κρίσης,
μπορούμε να πραγματοποιήσουμε την παγκόσμια αυ-
τοοργάνωση!!». Αυτό που κανείς δεν μπορεί να σχε-
διάσει, το αδιανόητο, τον μονόδρομο. Επικεφαλής θα
είναι αυτοί που έχουν το know-how, την τεχνογνωσία
των αλγορίθμων, με τα προγράμματα software και hard-
ware ("μαλακά" και "σκλήρα" προγράμματα είναι έτοι-
μα...) προς χρήση. Πριν από μερικά χρόνια ο Χέρμαν
Μπροχ στο εκπληκτικό βιβλίο του που διάβασα πρό-
σφατα, έλεγε μεταξύ των άλλων την παγκόσμια αταξία
στον 21ο αιώνα... "Οι Υπνοβάτες": «Συνεπώς, εάν η
κατάρρευση των αξιών προχωρήσει σε όλα τα πεδία,
μέχρι την τελευταία μονάδα από τον κατακερματισμό,
αν φτάσει στον αγώνα του ανθρώπου κατά του αν-
θρώπου, θα οδηγηθούμε σε ανορθολογικές δυνάμεις,
κατ' ανάγκη στον αγώνα όλων εναντίον όλων». Ο νε-
οφιλελευθερισμός είναι μία παλαιά βιτρίνα, ξεθωρια-
σμένη, όπως ο καπιταλισμός. «Αυτό που συμβαίνει το
κακό, που πέφτει επάνω σ' όλους μας, οφείλεται στην
αδιαφορία στις επιλογές, στη στάση πολλών» έλεγε,
ο Αντόνιο Γκράμσι (Ιταλός πολιτικός, 1891-1937).

Με αυτές τις αναλύσεις, ότι είμαστε πολιτικά από-
βλητοι, comme de chiens lèpreux (σαν τα λεπρά σκυλιά)

καταλαβαίνουμε ότι η εξουσία
δεν μοιράζεται "le rouvoir ne se
parbage pass" και αναπτύσσεται
ένας νέος φασισμός ολοκληρωτι-
κός με όλα τα μέσα, να απλώνεται
σκοτάδι και με τους "αθώους αλ-
γόριθμους" της τεχνητής νοημο-
σύνης. Αν συμβεί αυτό τότε, τα
ρήματα του νεοφασισμού θα είναι
παρόντα στη ζωή μας. Ούτε καθα-

γιασμός, ούτε καθαίρεση για την τεχνητή νοημοσύνη,
αρμόζει. Αφού ο άνθρωπος σύμφωνα με τον Χομπς,
μπορεί να είναι, άνθρωπος για τον άνθρωπο, λύκος ή
άνθρωπος για τον άνθρωπο "θεός". Αν συμβεί το πρώ-
το, τότε η παγκόσμια πείνα, εξαιτίας των εργασιακών
σχέσεων είναι επί τα χείρω προ των πυλών. Αν συμβεί
το δεύτερο, ο "Παράδεισος των αλγορίθμων" μπορεί
να αλλάξει ριζικά τις ανθρώπινες σχέσεις επί τα βελτίω.

Τα ρήματα του αυταρχισμού και του φασισμού κάθε
εξουσίας, είναι διαχρονικά: τού φονταμενταλισμού,
απολυταρχισμού, της "ιεράς εξέτασης", του μεσαιωνι-
σμού, της καθεστωτικής δικτατορίας κ.ο.κ.: Να σε κυ-
βερνάνε σημαίνει να σε παρακολουθούν παντού, να
σ' επιθεωρούν, από τα Μ.Μ.Ε. να σε κατευθύνουν κάθε
στιγμή. Να σ' εγκλωβίζουν σε νόμους που κατασκευά-
ζουν, να σε ρυθμίζουν, να σε καταγράφουν σε πραγ-
ματικό χρόνο, να σου κάνουν κατήχηση. Να σε ελέγ-
χουν από όλα τα μέσα που έχουν, να σε λογοκρίνουν,
να σε διατάζουν άνθρωποι που δεν έχουν, ούτε το δι-
καίωμα ούτε τη γνώση ούτε την αρετή. Να σε κυβερ-
νάνε σημαίνει να σε ταξινομούν όπως αυτοί θέλουν,
με γράμματα, με αριθμούς, με κενά πρόσωπα. Να σε
ελέγχουν, να σε φορολογούν, να σε σφραγίζουν, να
σου κάνουν κατάσχεση, να σε καταχωρούν σαν αρχείο,
να σου δίνουν άδεια εξόδου, δίωρη ή ημερήσια... Να
σ' εξουσιοδοτούν, να σε οπισθογραφούν, να σε επι-
πλήττουν, να σε τροποποιούν, να σε τιμωρούν, να σε
συλλαμβάνουν σε κάθε λειτουργία, σε κάθε συναλλα-
γή, σε κάθε κίνηση, μέσα από το αυταρχικό κράτος:
αστυνομία, Big Brother, στρατός, κρατική τρομοκρατία,
μυστικές υπηρεσίες, τράπεζες, διοίκηση, φυλακές
κ.ο.κ. Σημαίνει να σε φορολογούν, να σ' εκμεταλλεύον-
ται, να σε μονοπωλούν, να σε εκβιάζουν, να σε εξα-
πατούν. Να σε ληστεύουν διαρκώς οικονομικά, με την
πρόφαση τού γενικού συμφέροντος, της αναδιάταξης
τού καπιταλισμού, με τις αποκλειόμενες ζώνες της
φτώχειας, της εργασίας. Ύστερα από την ελάχιστη
αντίσταση, στην πρώτη διαμαρτυρία, να σε καταπιέ-
ζουν, να σε καταδικάζουν σε πρόστιμο, έξωση, να σε
ενοχλούν, να σε παίρνουν από πίσω οι τράπεζες για
το χρέος που αδυνατείς να πληρώσεις, να σε φυλακί-
ζουν, να σε καταδικάζουν, να σε τσακίζουν άγρια, σω-
ματικά και ψυχικά. Και τελικά, να σ' εξευτελίζουν, να
σου καταρρακώνουν την αξιοπρέπεια. Αυτή μπορεί να
είναι η κυβέρνηση, αυτή μπορεί να είναι η δικαιοσύνη

της, αυτή δεν μπορεί να είναι η "ηθική", με τους μεταβλητούς αλγορίθμους σε κομπιούτερ και τα chips, της υψηλής τεχνολογίας. Ό,τι χειρότερο υπάρχει. Η νέα τεχνολογική κυβέρνηση, που θα μας οδηγήει στο χάος, δίχως στέγη, δίχως νόμους που γνωρίζουμε μέχρι τώρα, από το διαφωτισμό μέχρι και σήμερα...

Όλα τα ρήματα του βαρβαρισμού που έχουν συμβεί κατά του Ανθρώπου, είναι βεβαιωμένα από την Προϊστορία, την Ιστορία, σ' όλα τα στάδια της εξέλιξης μέχρι σήμερα, σ' όλη τη γη. Μιλάμε για ένα παγκόσμιο πραξικόπημα, αν συμβεί αυτό. Ένα νέο "Αουσβιτς" με άλλα χαρακτηριστικά, αλλά Όργουελ. Αλλά, "μετά το Αουσβιτς" δεν μπορεί να υπάρξει κάθε μορφή πάλης, δηλαδή δημιουργίας, σκέψης και πολιτισμού, έλεγε ο κοινωνιολόγος, γερμανοεβραίος Theodor Adorno (1903-1969) στο έργο του "Διαλεκτική διαφωτισμού 1944". Αλλά, δεν μπορεί να εξαφανίσουν το ιστορικό παρελθόν μας... «Έννους τα κοινά τοις πάλαι τεκμαίρεται» (ένας λογικός άνθρωπος κρίνει τα νέα πράγματα με βάση το παρελθόν), έλεγε ο Ξενοφών. Το πιο ωραίο στις ερωτήσεις, είναι: Δεν υπάρχουν, τώρα, απαντήσεις... Αργότερα; Το φάσμα του Γ' Παγκοσμίου Πολέμου πλανάται παντού, οικονομικά και στρατιωτικά.

Ο "μικροσκοπικός" άνθρωπος του "μικροσκοπικού πλανήτη", κοιτάζει το μέλλον με αβεβαιότητα. Ενώ υπογείως διεξάγεται έντονος και επίμονος πάλη των ιδεών. Πάνω απ' τη φάλαγγα των δυστυχημένων θυμάτων της φτώχειας, αιωρούνται καπνοί. Η φιλοσοφία των ανθρώπων είναι συνήθως το εκχύλισμα των ιδεών... «*Εκ του περισσεύοντος της καρδιάς το στόμα λαλεί. Έσθθεν εκ της καρδιάς των ανθρώπων οι διαλογισμοί οι κακοί εμπορεύονται*» (Ματθαίος ιβ, 34 και ζ 21). «*Ο κόσμος στον οποίο γλιστράμε είναι ένας κόσμος μίσους και συνθημάτων, ένας κόσμος με χρωματιστά πουκάμισα, συρματοπλέγματα, λαστιχένια ρόπαλα, μυστικά δωμάτια φωτισμένα όλο το εικοσιτετράωρο και ερευνητές που σας παρακολουθούν ακόμα και στον ύπνο σας. Είναι ένας κόσμος πορειών με πανό που φέρουν τεράστια πρόσωπα*». Δεν είναι απόσπασμα από το μυθιστόρημα "1984", αλλά από το "Exit into the Breath", όταν βγαίνει η ανάσα μας, σειρά τηλεοπτική στην Βρετανική τηλεόραση. Η ιστορία του διαδραματίζεται στη Βρετανία. Ο ήρωάς του είναι ένας Βρετανός που εργάζεται ως ασφαλιστικός πράκτορας. Αισθάνεται ότι το χειρότερο έρχεται. Νιώθει τρομοκρατημένος ότι το μέλλον θα έρθει μόνο με σκοτάδι και πολέμους. Η συλλογική φαντασία είναι πιο ισχυρή και από μία ατομική βόμβα. Ο Πλάτωνας στον Φαίδρο χρησιμοποιεί τη μεταφορά του άρματος που το σέρνουν δύο άλογα. Το ένα αντιπροσωπεύει τις λογικές και ηθικές παρορμήσεις και το άλλο τα παράλογα πάθη και επιθυμίες. Ο οδηγός πρέπει να κάνει τα άλογα να δουλέψουν ομαδικά. Τον 17ο αιώνα ο Τόμας Χόμπς (1588-1672), Άγγλος ιστορικός φιλόσοφος, η πραγματεία του "Ο Πολίτης" και το πιο σημαντικό έργο του ο "Λεβιάθαν", υποστήριξε πως αυτή η εικόνα της μάχης ανάμεσα στη λογική και τα πάθη είναι λανθασμένη. Πιστεύει πως η λογική από μόνη της δεν μπορεί να επη-

ρεάσει τη θέληση. Η λογική είναι ο "σκλάβος των παθών". Η άποψη του Χόμπς για τη λογική έχει επηρεάσει πολύ τη μοντέρνα ψυχολογία. Ο ψυχολόγος και συγγραφέας Τζόνθαν Χέιντ (Αμερικανός κοινωνικός ψυχολόγος, Καθηγητής Ηθικής Ηγεσίας στο New York University Stern School of Business) χρησιμοποιεί μια παρομοίωση παρόμοια με του Πλάτωνα, αλλά είναι πιο κοντά στις απόψεις του Χόμπς για να επεξηγήσει αυτό που αποκαλεί κοινωνική και διορατική αντίληψη της ηθικής. Στο βιβλίο του "The Righteous Mind" (Το Διαλεκτικό Μυαλό) γράφει: «*Το μυαλό είναι διαιρεμένο όπως ένας καβαλάρης σε έναν ελέφαντα, Η δουλειά του καβαλάρη είναι να υπηρετήσει τον ελέφαντα*». Ο καβαλάρης αντιπροσωπεύει τις διανοητικές διεργασίες που ελέγχουμε, κυρίως τη συνειδητή σκέψη, και ο ελέφαντας αντιπροσωπεύει τα συναισθήματα και τα ένστικτα μας.

Η ταύτιση, ο χαρακτήρας και η πλοκή μιας τραγωδίας, φαίνεται στο παραλήρημα της δεύτερης πράξης, του α' ηθοποιού. Ο Άμλετ, του Σαίξπηρ, διατυπώνει ένα αιρετικό και αναιδές ερώτημα: «*Δεν είναι τερατώδες, τούτος ο θεατρίνος για μιαν ιδέα, για πάθους όνειρο μονάχα, μπόρεσε τόσο να υποτάξει την ψυχή του στο νου τη σύλληψη, ώστε από ενέργειά της όλη η θωριά του να χλωμάνει να δακρύσουν τα μάτια του, ν' αλλάξει η όψη του, η φωνή του να σπάσει κι όλη η λειτουργία του οργανισμού του ν' ακολουθεί με σχήματα τη σύλληψη του; Και όλα για τίποτα. Για την Εκάβη. Τι είναι γι' αυτόν η Εκάβη, ή αυτός για την Εκάβη, που κλαίει για χάρη της;*»

Ο όρος Λογιστική, προτάθηκε στο συνέδριο της Γενεύης το 1904. Είχαν μετάσχει μαθηματικοί, κυρίως για αντικατάσταση των όρων: Αλγοριθμική Λογική, Μαθηματική Λογική, Συμβολική Λογική. Χρησιμεύει για να δηλώσουν την τάση, να παριστάνονται οι μέθοδοι και οι κανόνες της τυπικής λογικής με σύμβολα και κανόνες αναλόγους με εκείνους της Άλγεβρας. Χρειάζεται συνεπώς μία νέα Λογιστική με την τεχνητή νοημοσύνη. Άλλως το ισοζύγιο θα είναι λανθασμένο. Αλλά, «ένα σύνολο είναι προϊόν των κοινωνικών συνθηκών, που υψώνεται υποκειμενικά, πάνω από αυτές και προσωποποιεί συγκεκριμένες φυσικο-ιστορικές πραγματικότητες», έλεγε ο Μαρξ. Παίρνει θέση δηλαδή.

Ο Χόμπς στο έργο του "Λεβιάθαν" (μυθικό τέρας που καταβροχθίζει όσους δεν υπακούουν στις προσταγές του), καταγράφει ένα κράτος αυταρχικό, ισχυρό, σε μια δοτή εξουσία, δίχως φραγμούς και κριτική για το πως δρα, τότε μπορεί να κυριαρχήσει με τη βία και την τρομοκρατία. Γι' αυτό με τις τεχνολογικές εξελίξεις, την τεχνητή νοημοσύνη, χρειάζονται κοινωνικά φρένα και στάσεις. Γιατί η αδιαφορία είναι ο πιο χαμηλός βαθμός της ελευθερίας. Γιατί, ο κόσμος μας δεν είναι ένα ποίημα κακοφτιαγμένο, αλλά, ένα αρμονικό σύνολο, "παν σύμπαθες εαυτώ" έλεγαν οι Στωικοί φιλόσοφοι. Η ανάγκη μιας νέας διακήρυξης των δικαιωμάτων του ανθρώπου, με τους όρους της τεχνολογικής φρενίτιδας και της τεχνητής νοημοσύνης είναι αναγκαία. Γιατί, το "κράτος εν κράτει" εμπεριέχει αυ-

ταρχισμός! Η ελευθερία είναι το κοινό αίτημα (postulat commun), ένας κρίκος που συνδέει τα γεγονότα... Αυτή τη νέα συ(λογιστική) μπορούν να την υποστηρίξουν, μαθηματικοί, φιλόσοφοι, ιστορικοί αναλυτές, προγραμματιστές, νομικοί, οικονομολόγοι, ψυχίατροι, ψυχαναλυτές-ψυχολόγοι, μηχανικοί ηλεκτρονικών υπολογιστών, σχεδιαστές computer κ.ο.κ., σ' ένα φόρουμ, υπό τον ΟΗΕ, ότι έχει απομείνει βεβαίως από την αξιοπιστία του (ελάχιστη), μια και είναι όργανο των ισχυρών, για να αποφανθούν περί των κανόνων της τεχνητής νοημοσύνης και των συνεπειών κυρίως σε θέματα δεοντολογίας, νομικής και ηθικής, τη σχέση εξουσίας για το εργαλείο της τεχνητής νοημοσύνης, με τους εξουσιαζομένους... Οι καλπάζουσες εξελίξεις στις τεχνολογίες είναι θέμα αιωνίως επαναλαμβανόμενο. Στα μαρτυρολόγια της ιστορίας υπάρχουν πολλαπλές περιπτώσεις που καταλήγουν σε τραγωδίες (Χιροσίμα, Ναγκασάκι και χρήση πυρηνικής ενέργειας). Ο "επιλέγων ευθύνεται" (Πολιτεία Πλάτωνος).

Ο "τραγικότατος των ποιητών", από της σκηνής φιλόσοφος Ευριπίδης, φανερώνει ότι η ζωή του ανθρώπου έχει τη σύγκρουση των απόψεων ως διαλεκτικό εργαλείο. Η "τραγωδία" σ' ένα νέο περιστατικό πάντα φιλοσοφεί, κοινωνιολογεί. Διατυπώνει πολιτικά, κοινωνικά και φιλοσοφικά ερωτήματα. Η "σύγκρουση" είναι στοιχείο ιστορικό και ηθικό. Το αναφέρει από όσο θυμάμαι από το ψαλτήρι μικρός πάντα στα αριστερά που διάβαζα, όρθρου βαθέως, τα συγγράμματα του Γρηγορίου του Θεολόγου (329-390 μ.Χ.) συγκρούστηκε με το εκκλησιαστικό κατεστημένο, παραιτηθείς έφυγε προς την έρημο, ο ποιητής ("Χριστός πάσχων, σαν άνθρωπος") και ένας απ' τους μελίρρυτους γράφει: «*Το μεν γαρ άρχει και προκαθέζεται, το δε άγεται και ευθύνεται, και ούτε ταυτόν αμφότερα ενεργεί, είπερ μη ταυτόν άρχειν και άρχεσθαι*». Δηλαδή, άλλοι μεν άρχουν και προσδεύουν, άλλοι δε οδηγούνται και διευθύνονται, και ούτε το ίδιο ενεργούν και οι δύο, αφού δεν είναι το ίδιο το άρχειν και άρχεσθαι... Και γίνονται και τα δύο σε μία ολική Δημοκρατία, συναρμολογούμενα και συντιθέμενα, όταν υπάρχουν κοινωνικά συμβόλαια συνύπαρξης. Η αίσθηση της αξιοπρέπειας από την εργασία και η αναγκαιότητα της διαφύλαξης των κεκτημένων αγαθών είναι το ζητούμενο. Αντιθέτως, οι "μηχανές της τεχνητής νοημοσύνης" μπορούν να οδηγήσουν στην εκμετάλλευση, που τις κατευθύνει ένα νέο καπιταλιστικό σύστημα, με δεινά. Η νέα ηθική σε μια νέα κοινωνική τάξη πραγμάτων, θα είναι πεδία συγκρούσεων από τους μεταβλητούς νόμους της τεχνητής νοημοσύνης. «*Εάν η Τεχνητή Νοημοσύνη αρχίσει να σχεδιάζει μηχανήματα με ανώτερη νοημοσύνη από τους έμψυχους προγραμματιστές, το αποτέλεσμα θα είναι μηχανές με νοημοσύνη που θα υπερβαίνει την ανθρώπινη τόσο πολύ όσο η νοημοσύνη των ανθρώπων ξεπερνά εκείνη των σαλιγκαριών*». Στίβεν Χόκινγκ (1942-2018), Θεωρητικός Φυσικός, Κοσμολόγος, Συγγραφέας.

Σύμφωνα με μια άλλη έρευνα του οργανισμού Price-waterhouse Coopers (PwC) για το 2022, ένας στους

τρεις εργαζομένους παγκοσμίως ζει με το φόβο ότι θα χάσει τη δουλειά του από κάποιο ρομπότ. Αξίζει να αναφέρω τις απόψεις του Τζέφρι Χίντον, του νονού της Deep Mind της Google, της τεχνητής νοημοσύνης που 50 χρόνια ασχολήθηκε απ' το 1972, με πειράματα παντός είδους και σκοπού: Το 2018, μαζί με τους συνεργάτες του τιμήθηκε με το βραβείο Τούρινγκ. Θεωρείται το "Νόμπελ των κομπιούτερ", ο Τζέφρι Χίντον λέει σήμερα ότι: «*Στην αρχή ελάχιστοι πίστευαν πως οι μηχανές θα γίνονταν ποτέ πιο έξυπνες από τον άνθρωπο. Είχαν την αίσθηση ότι κάτι τέτοιο θα συνέβαινε στο μακρινό μέλλον. Κι εγώ πίστευα πως αυτό θα ίσχυε σε 30-50 χρόνια ή και αργότερα. Προφανώς, τώρα έχω αλλάξει γνώμη. Η Τεχνητή Νοημοσύνη μπορεί εύκολα να πέσει σε λάθος χέρια και, αντί για καλό, να κάνει κακό*». «*Με τη διάδοση της Τεχνητής Νοημοσύνης*», εξήγησε σε συνέντευξή του ο καθηγητής, «*το Διαδίκτυο μπορεί να πλημμυρίσει από παραποιημένες φωτογραφίες, βίντεο και κείμενα. Σε τέτοια έκταση ώστε ο μέσος άνθρωπος δεν θα είναι σε θέση να διακρίνει τι είναι αληθινό και τι πλαστό*».

Η τεχνητή νοημοσύνη μπορεί να εκτελέσει ταχύτερα και πιο αποδοτικά, με μεγαλύτερη ακρίβεια, καθώς και πολύ πιο οικονομικά από την άποψη του κόστους τα καθήκοντα πολλαπλών ειδικοτήτων. Η Open AI, δημιούργησε, διαχειρίζεται το ChatGPT. Φαίνεται πως θα αντικαταστήσει τους μηχανικούς λογισμικού, αναλυτές-προγραμματιστές, δηλαδή αυτούς ακριβώς που εργάστηκαν για την τελειοποίηση του ChatGPT-με ρομπότ. Στον κλάδο των MME μεγάλος αριθμός δημοσιογράφων, ανταποκριτών, ρεπόρτερ, συντακτών, γραφιστών και διαφημιστών, θα αναγκαστούν να δώσουν μάχη με ρομποτοποιημένα συστήματα, τα οποία επεξεργάζονται λεκτικό κώδικα τύπου Chat GPT. Το ίδιο θα συμβεί, σε πολλά επαγγέλματα, σχεδιαστές κομπιούτερ, βιομηχανιών, αρχιτεκτόνων, μηχανικών κατασκευών κ.ο.κ., άλλων επαγγελματιών ομοίως. Αν, μάλιστα, πιστέψει κανείς τον διάσημο Αμερικανό οικονομολόγο Πολ Κρούγκμαν, «*η Τεχνητή Νοημοσύνη μπορεί να κάνει ρεπορτάζ και να γράψει κείμενα καλύτερα από έναν άνθρωπο*». Πρόσφατη μελέτη του αμερικανικού τραπεζικού κολοσσού Goldman Sachs, καταλήγει ότι η αυγή της Τεχνητής Νοημοσύνης θα καταργήσει 300 εκατομμύρια θέσεις εργασίας. Νέες θέσεις;

«*Ο ουρανός είναι βαρύς, τα σύννεφα μας τυφλώνουν, το τέρμα του Ορίζοντος δεν φαίνεται πουθενά, η φύση συνεργάζεται με τους ανθρώπους για να μεγαλώσει την πλήξη, τα φτερά των πουλιών μουδιάζουν από την υγρασία, λείπει από παντού ο Αέρας, η Κορυφή και το Φως!...*» Φρειδερίκος Νίτσε (1844-1900), Γερμανός φιλόσοφος. Οι συνέπειες που μπορούν να προκύψουν από την τεχνητή νοημοσύνη, από τα λάθη Warning (διαγνωστικά) και λάθη σοβαρά (serious), ποιός μεταφραστής Compiler (είναι σύνολο πραγμάτων, δηλαδή αρχείων, εντολών. Αποτελέσματα που μορφοποιούνται. Από το αρχικό φτάνουμε στο αντικειμενικό), μπορεί να τακτοποιήσει αμέσως το web (ιστό), στο δια-

δίκτυο, την εκτέλεση μιας διαδικασίας του προγράμματος;

Αφού η τεχνολογία εμπεριέχει τον λόγο και την τέχνη, ελπίζουμε στα χέρια όχι δημίων, θα επιτελέσει το ανθρώπινο έργο της. Το νέο κύμα εκβιομηχάνισης που απλώνεται ήδη στις ΗΠΑ, εγκαινιάζει μια νέα περίοδο μεγάλων αλλαγών. Με συνέπειες, που κανείς δεν μπορεί έστω και κατ' ελάχιστον να περιγράψει με την τεχνητή νοημοσύνη και τους αλγόριθμους. Μπορεί να αυξηθεί η ανισότητα και να υποβιβαστεί η θέση των εργατικών χεριών με το χάσμα να μεγαλώνει. Γιατί, οι εργαζόμενοι δεν θα δουλεύουν όπως παλιά δίπλα-δίπλα, που ήταν το βασικό στοιχείο της κοινωνικής συνύπαρξης, αλλά από μακριά, από άλλη χώρα, άγνωστη, συνεισφέροντας ομού, κομμάτια της εργασίας. Έτσι, δημιουργείται η απροσωπία της παραγωγής, σύμβολο μιας νέας εποχής. Η τεχνητή νοημοσύνη, μπορεί να καταστεί αργότερα κλάδος της ανθρώπινης πείρας και να αφομοιωθεί όχι από το προλεταριάτο όπως το ξέρουμε, αλλά από προλεταριάτο με εξειδίκευση της νέας πληροφορικής - και μάλιστα σε γλώσσα μηχανικής...

Οι έχοντες ως εργαλείο την τεχνητή νοημοσύνη μπορεί να γίνουν ληστές και σφετεριστές παγκοσμίως. Και όποιος αντέξει. Η διαταραχή των σχέσεων ανθρώπων με τις εξουσίες μπορεί να οδηγήσει, στην απονεύρωση των θεσμών της Δημοκρατίας, και η "κυφέλη" των ιστορικών κεκτημένων μπορεί να χαθεί, να καεί. Η κόλαση των αλγορίθμων της ΤΝ, μπορεί να γίνει, ο χωροφύλακας του αυταρχισμού, στα χέρια δημίων.

Η Δύση (Ηνωμένες Πολιτείες, Βορειοατλαντική Συμμαχία, Ευρωπαϊκή Ένωση, δι-εθνικές εταιρείες) έχουν εφαρμόσει στρατηγική πολιτικού, στρατιωτικού, οικονομικού και "πολιτισμικού" ιμπεριαλισμού. Τίθεται το απλό ερώτημα για αυτούς: "φίλος ή εχθρός;" (friend or foe?). Ο καπιταλισμός φαίνεται ως "δημοκρατικός" όταν δεν αμφισβητείται το δικαίωμα της ολιγαρχίας να καρπώνεται την υπεραξία των πολλών. Ο καπιταλισμός παραμένει "δημοκρατικός" όταν δεν συναντά αντιστάσεις στην δομική με τη φύση του, προσπάθεια να υπάρξει ιμπεριαλιστικός, κυρίαρχος και δυνάστης. Όταν ο καπιταλισμός αμφισβητείται ή βάλλεται απ' τους λαούς αποκαλύπτει ιστορικά την εγκληματική του φύση: είναι η περιστολή δικαιωμάτων, δικτατορίες, παρεμβάσεις, βομβαρδισμοί. Γίνονται και δολοφόνιοι. Τα κατάλληλα εργαλεία του πολέμου, όπως περιγράφονται από έναν από τους μεγαλύτερους αναλυτές, τον στρατηγό Καρλ φον Κλάουζεβειτς (1780-1831, Πρώσος στρατιωτικός στη "Θεωρία του πολέμου"), γράφει: «Ο πόλεμος είναι ο τόπος της σωματικής έντασης και πόνου. Απαιτείται μια ορισμένη σωματική και ψυχική δύναμη, η οποία να προκαλεί αδιαφορία σ' αυτά τα δύο. Με αυτά τα προσόντα, υπό την καθοδήγηση απλώς μιας υγιούς νόησης, ένας άνδρας γίνεται αμέσως κατάλληλο εργαλείο για πόλεμο». Οι στρατιώτες ρομπότ της ΤΝ, πώς θα αντισταθμίσουν την ευψυχία των ελευθέρων στρατιωτών που φυλάττουν "Θερμοπύλες"; Οι παρατάξεις των πολέμων μεταξύ Δύσης

και Ρωσίας στο πεδίο της Ουκρανίας, απερίσκεπτα προτείνουν να γίνουμε Ιερουσαλήμ και Γάζα. Με το οφθαλμόν αντί οφθαλμού μπορεί να τυφλωθούμε όλοι από την απειλή πυρηνικού πολέμου... Ποια τεχνητή νοημοσύνη όσο τέλεια κι αν είναι, μπορεί να αποτυπώσει και να γράψει ψηφιακά χωρίς συναίσθημα τις εικόνες καταστροφής, τύπου, Δρέσδης ή Ναγκασάκι, εκτός από την παρουσία ανθρώπινης παρουσίας, συνοδεία φωτογραφικού φακού και λόγων;

Αφγανιστάν: Μεγάλο μέρος του Αφγανιστάν μοιάζει με σκηνή από ταινία του Mad Max ή κάποια φουτουριστική ταινία. Παντού υπάρχουν συντρίμια του πολέμου: ρωσικά και αμερικανικά άρματα μάχης και θωρακισμένα σχήματα μεταφοράς προσωπικού με διαλυμένους τους πυργίσκους τους· ερείπια από κλινικές, σχολεία και καταστήματα· δρόμοι γεμάτοι κρατήρες και νάρκες. Παντού υπάρχει εγκατάλειψη και λίγα σημάδια ζωής πέρα από τη σκόνη που σηκώνει ο άνεμος ανάμεσα σε κρότους (ναρκών) και σε κλαυθμούς... με πάνω από 1,5 εκατομμύρια νεκρούς Αφγανοί πριν το 2001, και μετά την 11η Σεπτεμβρίου του 2001 και άλλοι 50.000 και βάλε, μέχρι την αποχώρηση των ΗΠΑ και του ΝΑΤΟ.

Οι τομές της τέταρτης βιομηχανικής επανάστασης του ρομποτισμού και του αυτοματισμού, με την τεχνητή νοημοσύνη, φανερώνουν τις μεγάλες κερδοφορίες εταιρειών. Πωλούνται 60 δις, με δυναμικό 60 ατόμων. Οι αγορές, τα εμπορεύματα, οι συναλλαγές, ο τρόπος της κατανάλωσης, είναι εν δυνάμει, οι πρώτες ύλες, δυνάμεις των μεταβλητών αλγορίθμων, στις οθόνες σαν Menu εργασιών, με επιλογές στα δίκτυα των κομπιούτερ. Βλέπουμε ότι οι χρήστες (εμείς), να γινόμαστε δεδομένα μεταβλητά, της μεγάλης μηχανής, του Ιντερνετικού Πληροφοριακού κεφαλαίου, με ένα κλικ του "ποντικιού", γινόμαστε συντελεστές μιας υπεραξίας, όπως οι προλετάριοι... **Γεννιέται μια νέα εργατική τάξη.**

Αλλά υπάρχει ελπίδα; «Όσο περισσότερο οι συνειδητές αυταπάτες της άρχουσας τάξης, αποδειχθούν λαθεμένες, κι όσο λιγότερο ικανοποιούν την κοινή λογική, τόσο πιο δογματικά διατυπώνονται και τόσο πιο απατηλή, ηθικολόγα και ιδεαλιστική γίνεται η γλώσσα της κατεστημένης κοινωνίας». (Κ.Μαρξ, Γερμανική Ιδεολογία).

Τελειώνω με τα λόγια του Άγγλου Χάρολντ Πίντερ, του θεατρικού συγγραφέα, σκηνοθέτη, νομπελίστα (1930-2008): «Για να διατηρηθεί η πολιτική εξουσία, είναι αναγκαίο οι πολίτες να παραμένουν στην αμάθεια, να αγνοούν την αλήθεια, ακόμη και της δικής τους ζωής. Ως εκ τούτου ό,τι μας περιβάλλει είναι ένα απέραντο υφαντό από ψέματα από το οποίο τρέφομαστε. Πιστεύω ότι παρά τα τεράστια εμπόδια, υψίστης σημασίας είναι να έχουμε ατρόμητη, απαρέγκλιτη, άγρια πνευματική αποφασιστικότητα, για να ορίσουμε την πραγματική αλήθεια της ζωής μας. Είναι επιτακτική ανάγκη» (Χάρολντ Πίντερ).

Παναγιώτης Καραβασιλής

Ποιητής - αναλυτής συστημάτων πληροφορικής

ΤΕΧΝΟΜΙΝΤΙΑΚΗ ΚΡΥΦΗ ΕΞΟΥΣΙΑ;

"Το πιο χυδαίο των ανθρώπων της διάνοησης είναι να χρησιμοποιούν τη λειτουργία τους για ανέλιξη και μεταγραφή στο σύστημα εξουσίας. Έχοντας προπονηθεί αρκετά εκτός αυτής μπορούν να είναι απαραίτητοι, ως μπαλαντέρ... και τζόκερ στην τράπουλα της εξουσίας".

Παναγιώτης Καραβασίλης, Οι διανοούμενοι και οι τζόκερ ως μπαλαντέρ.

Η "εξ αποστάσεως" φιλοσοφία των διανοουμένων, οι οποίοι καταγγέλλουν την τυραννία του Ορθού Λόγου για να δοξολογήσουν τον ακαδημαϊκό μεταμοντερνισμό και τις παραδοξολογίες της κουλτούρας του ναρκισσισμού, κάνει πολύ κακό στους αφελείς ή άμαθους πολιτικούς. Κινούμενοι ανάμεσα στους [δικούς τους] μύθους και στις αυταπάτες των θαυμαστών τους [!] το μόνο που έχουν να προβάλλουν, ελλείψει προτύπων, δεν είναι τίποτε άλλο παρά ένα "ομοίωμα", μία καρικατούρα ζωής. Στις δύσκολες περιόδους δηλώνουν ότι βρίσκονται [αυτο-ετέθησαν] σε "εσωτερική εξορία" για ν' αποφύγουν να πάρουν θέση που θα βάλει σε κίνδυνο τα προνόμιά τους, ενώ στις βολικές για τους ίδιους περιόδους, μπαίνουν –με το αζημίωτο– σε Αυλές Αρχηγών και Προέδρων, θεωρητικοποιώντας κάθε απόκλιση της αρεστής εξουσίας. Ακόμα και με τον ήπιο [sic] ολοκληρωτισμό "τα βρίσκουν", χρησιμοποιώντας την πανουργία της αμφισημίας για να θολώσουν τα νερά. Παρουσιάζονται σαν αντικειμενικοί επιστήμονες ή σαν ανεξάρτητοι καλλιτέχνες και με την υπογραφή τους σε κείμενα "συμπαράστασης", όπου

δεν, παρέχουν συγχωροχάρτια σε διάφορους έχοντες, κατέχοντες, τάζοντες ή απειλούντες. Ενώ κουβαλάνε, ως σταυρό μαρτυρίου, την αποτυχία νοήματος στα κείμενά τους, αυτοί οι "αυτοδιανοούμενοι" δεν παύουν να προβάλλουν αντιφατικές αξίες, ν' αρνούνται [ως ουδέτεροι,] κάθε προσωπική ευθύνη για όσα συμβαίνουν γύρω τους, ενώ την ίδια ώρα επιδεικνύουν οιονεί - θεολογική μανία εναντίον όποιου αμφισβητεί το κύρος τους [αδιαφορώντας για εκείνους που αμφισβητούν την ηθική τους].

Δεν πρέπει να χαρακτηρίζονται μόνον εκκεντρικοί ή ν' αντιμετωπίζονται από μερικούς σαν απόστολοι "εκπολιτισμού" του άξεστου λαού [;] γιατί στην ουσία πρόκειται για ηθοποιούς μιάς πρόζας, μιάς κουλτούρας του αμειβόμενου αναστοχασμού και της κοσμικο-μιντιακής μανιέρας.

Γιατί τα γράφω όλα ετούτα; Ίσως επειδή πάλι εμφανίστηκαν εκκοσμικευμένοι σωτήρες για να γλυτώσουν τη χώρα και το λαό από ...τον εαυτό τους κι επειδή πολλοί, ακόμα και "αριστεροί" πολιτικοί, πιστεύουν σε τέτοιους τύπους.

ΥΓ. "Δεν μας χρωστούν Πολιτισμό, Λόγο, Φιλοσοφία. Αυτοί οι τσαλαπετεινοί με τα ψηλά λοφία;"

[Γιάννης Σώκος, Αμφορείς Βρυξελλών]

ΓΙΑΝΝΗΣ ΠΑΝΟΥΣΗΣ

Η Φωνή Λογοτεχνών

Από το 12ο Τεύχος (του 2016) εκτός από την έντυπη κυκλοφορία της ταξιδεύει και μέσω του διαδικτύου.

Μπορείτε κι εσείς να διαβάσετε το τεύχος που επιλέγεται ξεφυλλίζοντάς το και μπορείτε να το κατεβάσετε στον υπολογιστή σας πατώντας Download, στον Ιστότοπο:

bit.ly/flogotexnwn

Επίσης, μπορείτε να στέλνετε έργα και συνεργασίες σας σε μορφή Word, όπως και φωτογραφίες σας, απόψεις ή παρατηρήσεις για την έκδοσή μας, στο e-mail του περιοδικού:

flogotexnwn@yahoo.gr

Επιλέγετε, αν είναι δυνατό, τα πεζά κείμενά σας να μην ξεπερνούν τις 1600 λέξεις (2 δακτυλόγραφες σελίδες της «Φωνής»), για διευκόλυνση της σελιδοποίησης.

Και αν επιθυμείτε, στείλτε μας την ηλεκτρονική σας διεύθυνση για να παραλάβετε το τεύχος που σας περιέχει, ανέξοδα.

**Η Σύναξη του Περιοδικού
σας εύχεται από καρδιάς να έχετε καλές γιορτές
με υγεία και αγωνιστικός ο νέος χρόνος**

ΠΛΗΜΜΥΡΕΣ - Ο ΛΑΟΣ ΚΑΙ ΠΑΛΙ ΑΠΡΟΣΤΑΤΕΥΤΟΣ

Από τις **6 Σεπτέμβρη** –και για μια ακόμα φορά– οι ακραίες ελλείψεις σε υποδομές και σε σχεδιασμό πρόληψης, με ευθύνη της κυβέρνησης και της Τοπικής Διοίκησης, πολλαπλασίασαν την τεράστια καταστροφή από τα έντονα καιρικά φαινόμενα του «Ντάνιελ»...

Παρ' ότι υπήρχαν έγκαιρα προειδοποιήσεις επιστημόνων, οι περιοχές σε όλη τη Θεσσαλία και ιδιαίτερα στον νομό Μαγνησίας, στον Βόλο και το Πήλιο, βούλιαξαν μέσα στη λάσπη.

Το αστικό κράτος δεν υπάρχει πουθενά, οι κάτοικοι για μέρες πάλευαν από μόνοι τους βοηθώντας ο ένας τον άλλον για να σωθούν. Σε πολλές περιπτώσεις τα νερά έφταναν μέχρι τις στέγες των σπιτιών, όπου χά-

θηκαν ανθρώπινες ζωές - οι νεκροί έφτασαν στους 17 από τις πλημμύρες. Σπίτια, σχολεία, αυτοκίνητα, περιουσίες, χωράφια, υποδομές και ζωικό κεφάλαιο καταστράφηκαν.

Ταυτόχρονα, δρόμοι και γέφυρες βούλιαξαν, με αποτέλεσμα χωριά να έχουν αποκλειστεί και να δυσκολεύεται η μετακίνηση των ανθρώπων που χρειάζονται νοσοκομειακή περίθαλψη. Τα χιλιάδες νεκρά ζώα μέσα στα λιμνάζοντα νερά, η καταστροφή των δομών ύδρευσης και η απουσία πόσιμου νερού, τα κουνούπια και έντονη η μυρωδιά συνιστούν μια υγειονομική βόμβα. Ήδη σε πολλές πόλεις και χωριά εκδηλώθηκαν περιστατικά γαστρεντερίτιδας...

Τρίκαλα

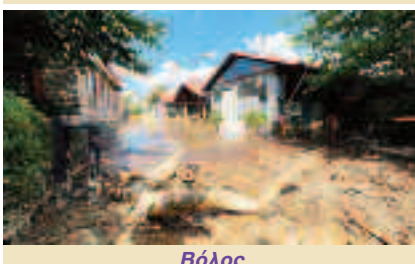
Πινήγκε ο Κάμπος

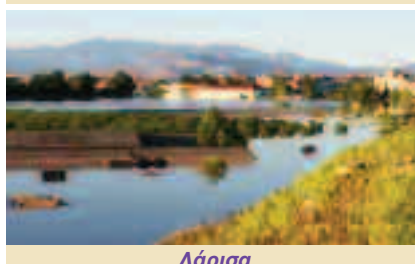
Μεταμόρφωση Καρδίτσας

Μουζάκι

Βόλος

Λάρισα

Πηνειάδα Τρικάλων

Βλόχος Καρδίτσας

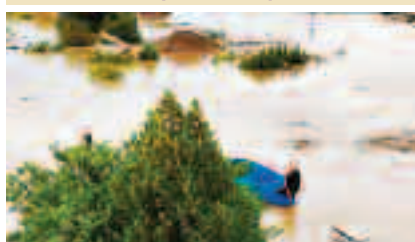
Μεγάλο Ευύδριο

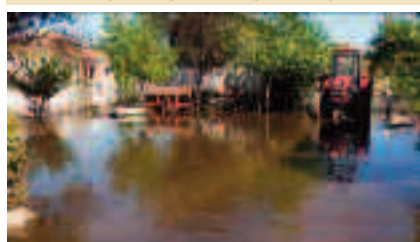
Δρακότρυπα Καρδίτσας

Γιαννούλη Λάρισσας

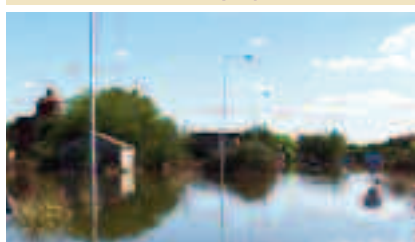
Παλαμάς

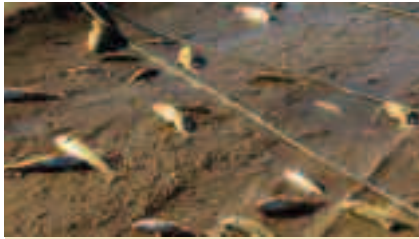
Ζαγορά Πηλίου

Μαγνησία

Μαραθέα

Ο Παγασητικός ακατάλληλος

Νεκρά ζώα

Οικοσκευές στο δρόμο

Μεταφορά ασθενών

Περισυλλογή εγκλωβισμένων

Αλληλεγγύη

~~~~~ Διαμαρτυρίες σε διάφορες πόλεις ~~~~~

Την **Κυριακή 24 Σεπτέμβρη** συναυλία αλληλεγγύης για τους πλημμυροπαθείς του νομού πραγματοποιήθηκε στη Λάρισα. Τα έσοδα που συγκεντρώθηκαν θα διατεθούν για την υλική βοήθεια σε πλημμυροπαθείς της πόλης. Ωστόσο, την Τετάρτη 27/9 δεν πρόλαβαν να

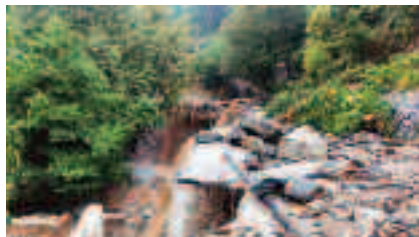
στεγνώσουν τα νερά από τις προηγούμενες πλημμύρες και η νεροποντή ξαναγύρισε. Οργή και αγανάκτηση επικρατεί για τις νέες πλημμύρες μέσα σε λίγες μέρες στη Θεσσαλία και στη Βόρεια Εύβοια, η οποία αφού κάηκε ξανά, τώρα πνίγηκε και πάλι στα νερά.

~~~~~ Συναυλία αλληλεγγύης στη Λάρισα ~~~~~

Εύβοια Γούβες

Λάσου Ζαγοράς

Β. Εύβοια Ροβιές

Φαρκαδόνα χαλάζι

Μετόχι

Τρίκαλα πλημμύρα

ΜΕΓΑΛΟ ΣΥΛΛΑΛΗΤΗΡΙΟ ΣΤΟΝ ΠΑΛΑΜΑ ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ

Την **Κυριακή 1 Οκτώβρη** το μεσημέρι, άνθρωποι κάθε ηλικίας πλημμύρισαν την κεντρική πλατεία του Παλαμά της Καρδίτσας, διεκδικώντας με το μεγάλο συλλαλητήριο να παρθούν ουσιαστικά μέτρα στήριξης και αποκατάστασης, αποζημιώσεις στο 100%, χωρίς όρους και προϋποθέσεις, πραγματική θωράκιση από φυσικές καταστροφές, με την υλοποίηση όλων των έργων αντιπλημμυρικής προστασίας.

«Πνίξατε τον κάμπο, θα σας πνίξει η οργή μας», βροντοφώναξαν οι διαδηλωτές, οι οποίοι "βούλιαξαν" την

κεντρική πλατεία του Παλαμά. Με τα πανό, τις πικέτες, τα συνθήματά τους έστειλαν ξεκάθαρο μήνυμα ενάντια στην εγκληματική πολιτική του κέρδους, που υπηρετούν όλες έως τώρα οι κυβερνήσεις και οι εκλεγμένοι τους σε δήμους και Περιφέρεια Θεσσαλίας, η οποία «πνίγει» καθημερινά τις ανάγκες του λαού:

«Ο κόμπος έφτασε στο χτένι. Τώρα ολοκληρωμένη αντιπλημμυρική προστασία με ευθύνη του κράτους. Αγωνιζόμαστε να μείνουμε στον τόπο μας».

ΠΛΗΜΜΥΡΟΠΑΘΕΙΣ ΑΓΡΟΤΕΣ ΛΑΡΙΣΑΣ - ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΗ ΜΕ ΤΡΑΚΤΕΡ

Την **Πέμπτη 5 Οκτώβρη** πραγματοποιήσαν συγκέντρωση με τρακτέρ και αγροτικά μηχανήματα βιοπαλαιστές αγρότες της Λάρισας, στον κόμβο Πλατουκάμπου-Αγιάς.

Οι αγρότες, ξεκίνησαν κύρια από τα χωριά του Δήμου Κιλελέρ και από τους Δήμους Αγιάς, Τεμπών και Λάρισας. Η κινητοποίηση έγινε με πρωτοβουλία της Επιτροπής Αγώνα πλημμυροπαθών αγροτών και της Ενωτικής Ομοσπονδίας Αγροτικών Συλλόγων Λάρισας.

Οι αγρότες της περιοχής είναι σε απόγνωση, καθώς δύο φορές μέσα

σε 3 βδομάδες έχουν πληγεί από τις πλημμύρες. Ενδεικτικό του μεγέθους της καταστροφής είναι το γεγονός ότι μόνο στην ευρύτερη περιοχή του Δήμου Κιλελέρ τουλάχιστον 250.000 στρέμματα παραμένουν

κάτω από τα νερά για μέρες, ενώ οι ειδικοί αναφέρουν ότι θα πάρει πάνω από 570 μέρες για να φύγουν.

Με σύνθημα «Αγωνιζόμαστε για τη ζωή μας, για την επιβίωσή μας! Άμεσες λύσεις τώρα», διεκδικούν να παρθούν ουσιαστικά μέτρα στήριξης και αποκατάστασης...

ΜΕΓΑΛΕΣ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΕΙΣ ΑΛΛΗΛΕΓΥΗΣ ΣΤΟΝ ΛΑΟ ΤΗΣ ΠΑΛΑΙΣΤΙΝΗΣ

Την **Τετάρτη 18 Οκτώβρη** την αμέριστη συμπαράσταση, αλληλεγγύη και στήριξη στον αγώνα του λαού της Παλαιστίνης έστειλαν χιλιάδες διαδηλωτές που συμμετείχαν στην Αθήνα σε ένα τεράστιο συλλαλητήριο. Χιλιάδες εργαζόμενοι, νέοι, γυναίκες, συνταξιούχοι συμμετείχαν ανεμίζοντας σημαίες της Παλαιστίνης.

Η τεράστια πορεία που ξεκίνησε από το Σύνταγμα, φθάνοντας έξω από τα γραφεία της ΕΕ, οι χιλιάδες διαδηλωτές φώναζαν τα συνθήματα:

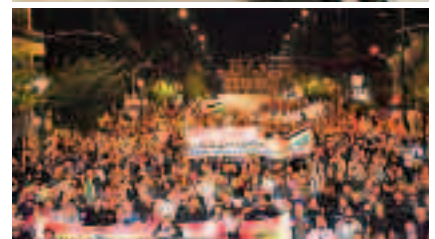
«Το έγκλημα αυτό έχει υπογραφή ΝΑΤΟ, ΕΕ και Ισραηλινού!», «Στης Γάζας τα συντρίμια που σφίγγει ο κλοιός σηκώνει το κεφάλι ο ήρωας λαός», «Αλληλεγγύη στην πάλη των λαών, κάτω η νέα τάξη των ιμπεριαλιστών».

Έξω από την πρεσβεία των ΗΠΑ μερικά από τα συνθήματα που δόνησαν την ατμόσφαιρα από την τερά-

στια πορεία, ήταν, «Δεν είναι τρομοκράτες οι λαοί στον ιμπεριαλισμό καμιά υποταγή», «Λευτεριά στην Παλαιστίνη» και «Η ιστορία έχει μία σωστή πλευρά με την Παλαιστίνη ως τη λευτεριά».

Με τους συγκεντωμένους έξω από την ισραηλινή πρεσβεία, κατέφθασαν από την Κηφισίας και τα μπλοκ των Φοιτητικών Συλλόγων της Αθήνας κάνοντας τη νύχτα μέρα με τα κόκκινα καπνογόνα τους, ενώ κρατούσαν ένα μεγάλο πανό που έγραφε, «Με τους λαούς που παλεύουν για την λευτεριά και το δίκιο. Αλληλεγγύη στον λαό της Παλαιστίνης».

Τότε εντελώς αιφνίδια, αναίτια και απρόκλητα οι δυνάμεις των ΜΑΤ άρχισαν το ψέκασμα με χημικά και κρότου - λάμψης, δίνοντας έτσι η κυβέρνηση τα διαπιστευτήρια της στο κράτος δολοφόνο του Ισραήλ, τις ΗΠΑ και την ΕΕ.

Σε όλη τη χώρα πλήθος από εργατικά σωματεία, Επιτροπές Ειρήνης, μαζικοί φορείς του λαού και της νεολαίας διαδήλωσαν εκφράζοντας την αταλάντευτη αλληλεγγύη τους στον πολύχρονο αγώνα του παλαιστινιακού λαού ενάντια στη συνεχιζόμενη δολοφο-

νική ισραηλινή κατοχή, όπως και ενάντια στην εμπλοκή της χώρας μας στα νέα εγκλήματα του κράτους-δολοφόνου, στέλνοντας φρεγάτα του ελληνικού Ναυτικού αλλά και παρέχοντας διακυκλύνσεις στην πολεμική μηχανή των ΗΠΑ και του Ισραήλ».

Άρτα

Θεσσαλονίκη

Αλεξανδρούπολη

Αγρίνιο

Ημαθία

Βόλος

Καβάλα

Ξάνθη

Κομοτινή

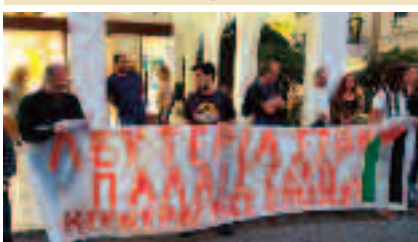
Ικαρία

Χίος

Λέσβος

Κέρκυρα

Λευκάδα

Πρέβεζα

Ζάκυνθος

Κεφαλονιά

Πάτρα

ΝΑ ΣΤΑΜΑΤΗΣΕΙ ΤΩΡΑ Η ΣΦΑΓΗ ΣΤΗ ΓΑΖΑ

Την **Κυριακή 29 Οκτώβρη** χιλιάδες λαού και νεολαίας, γέμισαν το πάρκο Ελευθερίας για να δοθεί απάντηση στο το κράτος - τρομοκράτης Ισραήλ. Επίσης βρέθηκαν εκεί με τις γνωστές παραδοσιακές μαντίλες δεκάδες Παλαιστίνιοι μετανάστες και πρόσφυγες, μαζί με τα παιδιά τους, που ζουν και εργάζονται στην Αθήνα.

«Λε - λε - λευτεριά στην Παλαιστίνη!», αντηχεί το σύνθημα, απαιτώντας να τερματιστεί η σφαγή του λαού στη Γάζα, να σταματήσει η στήριξη της ελληνικής κυβέρνησης στο

μακελειό. Μετά τις ομιλίες με πορεία βρέθηκαν έξω από την πρεσβεία των ΗΠΑ, η οποία προστατευόταν από κλούβες των ΜΑΤ, όπου ακούστηκαν δυνατά τα συνθήματα: «Λευτεριά στην Παλαιστίνη», «Δολοφόνοι, δολοφόνοι» και «Ούτε γη ούτε νερό στους φονιάδες των λαών».

Όταν η πορεία έφθασε στην πρεσβεία του Ισραήλ τα συνθήματα φωνάζονταν ακόμα πιο δυνατά: «Στης Γάζας τα συντρίμια που σφίγγει ο κλοιός, σηκώνει το κεφάλι ο ήρωας λαός!»

ΣΥΝΔΙΚΑΤΑ ΚΑΙ ΦΟΡΕΙΣ ΔΙΑΔΗΛΩΣΑΝ ΣΤΟ ΑΕΡΟΔΡΟΜΕΙΟ

Την **Πέμπτη 2 Νοέμβρη** Σωματεία και Μαζικοί Φορείς πραγματοποίησαν παρέμβαση στο αεροδρόμιο «Ελ. Βενιζέλος» στην Αθήνα, διαδηλώνοντας «Να σταματήσει η σφαγή στη Γάζα». Μεγάλη υπήρξε η ανταπόκριση επιβατών και εργαζομένων όταν ακούστηκε δυνατά το σύνθημα «Λε - λε λευτεριά στην Παλαιστίνη».

Με χειροκροτήματα και με θερμές αντιδράσεις, όσοι ανέμεναν τις πτήσεις τους, αλλά και οι εργαζόμενοι τους υποδέχθηκαν στέλνοντας διεθνές μήνυμα ενάντια στην σφαγή

του παλαιστινιακού λαού.

Κρατώντας πικέτες που έγραφαν «Στης Γάζας τα συντρίμια που σφίγγει ο κλοιός, σηκώνει το κεφάλι ο ήρωας λαός» και «Πογκρόμ και φυλακίσεις, κατοχή και βία, το Ισραήλ ασκεί την τρομοκρατία» πραγματοποίησαν πορεία μέσα στο αεροδρόμιο. Δυνατά ακούστηκαν συνθήματα όπως: «Η ιστορία έχει μια σωστή πλευρά με την Παλαιστίνη ως τη λευτεριά» και «Αλληλεγγύη στην πάλη των λαών - Κάτε η νέα τάξη των ιμπεριαλιστών»...

ΜΕΓΑΛΟ ΣΥΛΛΑΛΗΤΗΡΙΟ - ΣΥΝΑΥΛΙΑ ΓΙΑ ΛΕΥΤΕΡΙΑ ΣΤΗΝ ΠΑΛΑΙΣΤΙΝΗ

Την **Κυριακή 5 Νοέμβρη** ένα ποτάμι λαού από τις προσυγκεντρώσεις ξεχύθηκε στην πλατεία Συντάγματος, ενώ ανηχούσε το σύνθημα, «Λε - λε - λευτεριά στην Παλαιστίνη!».

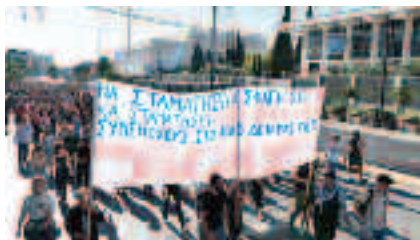
Το συλλαλητήριο ξεκίνησε με την ομιλία του πρόση της Παλαιστίνης, Γιουσέφ Ντορχόμ. Μια συμβολική αναπαράσταση του εγκλήματος σε βάρος του παλαιστινιακού λαού, συγκλόνισε τους διαδηλωτές. Ήταν τα ομοιώματα μικρών παιδιών τυλιγμένα, όπως στις εικόνες φρίκης από την Λωρίδα της Γάζας, που τοποθετήθηκαν στο πεζοδρόμιο μπροστά από την Βουλή.

Η συναυλία άνοιξε το συγκρότημα «Ρωμιούσνη» Με τη μουσική του ύμνου της Παλαιστίνης, γραμμένη από τον Μίκη Θεοδωράκη και στη συνέχεια με άλλα αγαπημένα έργα του σπουδαίου μουσικοσυνθέτη,

όπως: «Είμαστε δύο, είμαστε τρεις, είμαστε χίλιοι δεκατρείς», ενώ μαζί με το συγκρότημα τραγουδούσαν οι διαδηλωτές. Τη σκυτάλη πήραν οι «Υπεραστικοί» καθώς και μια σειρά άλλα συγκροτήματα.

Μετά την συναυλία, ακολούθησε πορεία μέχρι την ισραηλινή πρεσβεία. «Η ιστορία έχει μία σωστή πλευρά, με την Παλαιστίνη ως τη λευτεριά» και «Στον ιμπεριαλισμό καμιά υποταγή, η μόνη υπερδύναμη είναι οι λαοί», ήταν μεταξύ των συνθημάτων που βροντοφώναξαν οι διαδηλωτές.

Η πορεία ολοκληρώθηκε έξω από την ισραηλινή πρεσβεία, που ήταν αποκλεισμένη από κλούβες των ΜΑΤ. Το ανθρώπινο ποτάμι διατράνωσε «Λευτεριά στην Παλαιστίνη», ενώ οι μαθητές, περνώντας έξω από την πρεσβεία του Ισραήλ φώναζαν ασυμμάτητα «δολοφόνοι - δολοφόνοι».

40ός Αυθεντικός Μαραθώνιος Αθήνας - «Λευτεριά στην Παλαιστίνη»

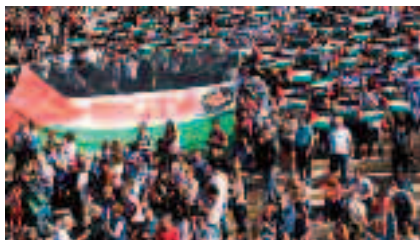
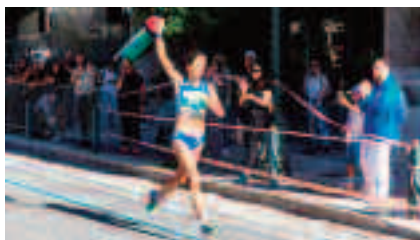
Την **Κυριακή 12 Νοέμβρη** στο πλαίσιο της Λαμπαδηδρομίας του 40ου Μαραθωνίου της Αθήνας, αποδόθηκε φόρος τιμής στον αγωνιστή της Ειρήνης και βαλκανιονίκη Γρηγόρη Λαμπράκη, καθώς φέτος συμπληρώνονται 60 χρόνια από την δολοφονία του.

Για ακόμη μια φορά το σύνθημα «Λευτεριά στην Παλαιστίνη» ακούστηκε δυνατά στην Αθήνα. Εργαζόμενοι, νέοι, μέλη συνδικάτων υποδέχθηκαν στο Καλλιμάρμαρο τους αθλητές του 40ού Αυθεντικού Μαραθωνίου με παλαιστινιακές σημαίες και με συνθήματα.

Φωνάζοντας συνθήματα όπως «Λε - λε - λευτεριά στην Παλαιστίνη», «Στης Γάζας τα συντρίμια που σφίγγει ο κλοιός, σηκώνει το κεφάλι ο ήρωας λαός» και «Η ιστορία έχει μια σωστή πλευρά, με την Παλαιστίνη ως τη λευτεριά», από το Καλλιμάρμαρο καταδίκασαν τη σφαγή στη Γάζα και

έστειλαν μήνυμα αλληλεγγύης στον αγώνα του παλαιστινιακού λαού. Μια μεγάλη σημαία του ΠΑΜΕ έγραφε «Free Palestine» μεταφέροντας το μήνυμα έξω από τα σύνορα της Ελλάδας. Όμως και οι ίδιοι οι δρομείς εξέφρασαν την αλληλεγγύη τους στον Παλαιστινιακό λαό, τρέχοντας με τη σημαία της Παλαιστίνης.

Την ίδια ώρα, σε πλήρη αντίθεση με το λαϊκό αίσημα και με το δίκιο, η ελληνική κυβέρνηση προχώρησε σε πογκρόμ συλλήψεων, κυρίως Παλαιστινίων, κατά τη διάρκεια του Μαραθωνίου Αγώνα. Θύματα αυτής της επιχείρησης υπήρξαν και οι ηθοποιοί Αντώνης και Αγγελική Ξένου, οι οποίοι προσήχθησαν και κρατήθηκαν στη ΓΑΔΑ «για εξακρίβωση στοιχείων», επειδή πέρασαν έξω από την ισραηλινή πρεσβεία έχοντας αναρτήσει μια παλαιστινιακή σημαία στο αυτοκίνητό τους....

50 ΧΡΟΝΙΑ ΑΠΟ ΤΟΝ ΞΕΣΗΚΩΜΟ ΤΟΥ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟΥ

Την **Παρασκευή 17 Νοέμβρη** ένα μεγάλο κατακόκκινο ποτάμι από δεκάδες χιλιάδες διαδηλωτές, σχημάτισαν μια μεγάλη πορεία που ξεχύθηκε στους δρόμους της πόλης. Ένα φουσκωμένο και μαχητικό «κόκκινο ποτάμι» σάλπισε τα συνθήματα του Πολυτεχνείου και «χάραξε» στους δρόμους της Αθήνας το στίγμα του με τα μηνύματα για συνέχιση του αγώνα.

«Ο Νοέμβρης ήταν μια κόκκινη ρωγμή. Η Ιστορία γράφεται με πάλη ταξική». Αυτό αναγραφόταν στο πανό της Κομματικής Οργάνωσης Αττικής του ΚΚΕ που βρισκόταν στην κεφαλή της πορείας. Στην πορεία συμμετείχε πολυμελής αντιπροσωπεία της ΚΕ του ΚΚΕ με επικεφαλής τον Γενικό της Γραμματέα, Δημήτρη Κουτσούμπα.

«Αγώνας χαραγμένος στον λαού τη μνήμη. Εκείνος ο Νοέμβρης σπίθα που δεν σβήνει. Το Πολυτεχνείο ζει

στους σύγχρονους αγώνες», έγραφε το πανό στην κεφαλή των μπλοκ των φοιτητικών συλλόγων. «Του Πολυτεχνείου ο αγώνας ζει, μας δείχνει τον δρόμο για την ανατροπή», «Στο Πολυτεχνείο μίλησε ο λαός, ανίκανος δεν είναι ο ιμπεριαλισμός», ήταν τα συνθήματα που επαναλαμβάνονταν δίνοντας το αντιιμπεριαλιστικό περιεχόμενο εκείνου του αγώνα και μια ελπιδοφόρα υπόσχεση συνέχισής του.

Ξεχωριστή και με ιδιαίτερο συμβολισμό ήταν η παρουσία των στρατευμένων νέων στην αντιιμπεριαλιστική πορεία. Με το σύνθημα «Οι φαντάροι είναι του λαού παιδιού, έξω από τα σύνορα δεν έχουνε δουλειά» να απλώνεται από στόμα σε στόμα και το χειροκρότημα να γίνεται ακόμα πιο θερμό για τους στρατευμένους νέους που δεν τους έκαμψαν οι απειλές.

ΜΕΡΕΣ ΤΟΥ 1973

Όταν και πάλι προσκλητήρια
 και σκουριασμένα εμβατήρια
 βούιζαν στα ραδιόφωνα “υπέρ βωμών και εστιών”
 της πουλημένης ήδη πατρίδας μας
 τότε που μαγειρεύονταν νέα δεσμά - λύσεις παλιές
 και χρυσωμένο χάπι γι’ “αλλαγές”
 ριχνότανε σαν πεπονόφλουδα στους δρόμους
 Ένθεν Εγγύς και Άπω δήθεν φίλοι μας κάνανε νταραβέρι
 και συμμαχίες κλώθονταν γυρεύοντας ανάδοχο
 σε θλιβερά παζάρια στις πρωτεύουσες του κόσμου
 τότε που βλέπαμε χαιρετισμούς με δάχτυλα στο στήθος
 και κολλεγιές επώνυμων κι ανώνυμων χαμόγελα
 προκλήσεις και τρικλοποδιές
 άδεια να πέφτουν στα γεμάτα
 έρπη και γλίτσα ρουφιανιά κι απρόσμενα απαντήματα
 τρις της ημέρας σε ταβέρνες καφενεία και στημένα στέκια
 χτυπήματα καρφώματα συλλήψεις κι ιστορίες
 και ξερατά γι’ αντίσταση χέστηδων πουλημένων
 σε μια εποχή ταμπλώ βιβάν στάματα του χρόνου
 σαν ασταμάτητη βροχή σαν νύχτα ατελείωτη
 σαν πλοίο χωρίς πυξίδα –
 σ’ αυτή τη μαύρη εποχή
 τρέμαμε κι απορούσαμε τι μέλλεται να γίνει
 ριγμένοι σε μια λαίλαπα δοσμένοι στον αγώνα
 ακάλυπτοι ανυπόταχτοι χειμερικοί και νέοι
 μας πήρε και μας σήκωσε τραμπάκουλο σπασμένο
 σ’ έναν ντορό αδιέξοδο προδιαγραμμένου δρόμου
 με μόνο εφόδιο την καρδιά
 και μνήμες ματωμένες.

Γιάννης Α. Μαντάς

Τάσσοσ (Αλεβίζοσ) ο χαρακτήσ του Αγώνα - 38 χρόνια από το θάνατό του

Ο Τάσσοσ (Αναστάσιοσ Αλεβίζοσ), ο σπουδαίοσ Έλληνασ χαρακτήσ, γεννήθηκε ρισ 25 Μαρτίου 1914 ρο χωριό Χάστεμη (σημερινή Λευκοχώρα) της Μεσσηνίασ. Το 1919 εγκαταστάθηκε με την οικογένειά του ρτην Αθήνα και δέκα χρόνια αργότερα, αφού είχε εργασθεί ρε διάφορα τυπογραφεία, άρχιρσ τη μαθητεία του ρτη ζωγραφική κοντά ρτον Γιώργο Κωτσάκη.

Το 1930 έγινε δεκτόσ, μετά από εξετάρσεισ ρτα 16 μόλισ χρόνια του, ρτην Ανώτατη Σχολή Καλών Τεχνών (ΑΣΚΤ). Έχοντασ πολιτικοποιηθεί από νωρίσ εντάχθηκε και ρτην ΟΚΝΕ. Μετά τα τρία προκαταρκτικά χρόνια, ρτη Σχολή, από το 1933 έωσ το 1939, ο νεαρόσ καλλιτέχνησ παρακολούθηρσ μαθήματα ρε εργαστήρια και σχολέσ γνωστών καλλιτεχνών: σπούδαρσ γλυπτική κοντά ρτον Θωμά Θωμόπουλο και ζωγραφική με τουσ Ουμβέρτο Αργυρό και του Κωνσταντίνο Παρθένη. Παράλληλα, υπήρξε από τουσ πρώτουσ σπουδαρστέσ ρτο νεοούστατο εργαστήριο χαρακτικήσ του γνωστού τότε μαρξιστή καλλιτέχνη Γιάννη Κεφαλληνού. Αργότερα, ακολούθησαν σπουδεσ του ρε Παρίρι, Ρώμη και τη Φλωρεντία.

Την πρώτη ατομική του έκθεση την πραγματοποιήρσ το 1936 με χαρακτικά και σχέδια ρτην αίθουσα του βιβλιοπωλείου Ελευθερουδάκη. Το 1938 παρουσιάζει ρτην Αθήνα έξι μεγάλοσ μεγέθουσ ξυλογραφίερσ ρτην Πανελλήνια Έκθεση Κλασικών Τεχνών και κερδίζει το Α' Βραβείο Χαρακτικής. Την ίδια χρονιά έγινε μέλοσ της Ομάδασ Ελλήνων Ζωγράφων και Χαρακτών, η οποία τότε διοργάνωρσ και την 1η Πανελλήνια Έκθεσή της.

Επίρσ, το 1938 άρχιρσ τη συνεργασία του με το περιοδικό «Νέα Εστία» και το 1940 με τα «Πειραιικά Γράμματα», όπου επί ρειρά ετών εικονογραφούρσ διηγήματα, ιστορίερσ κ.ά. Βεβαίωσ, ρε όλη τη διάρκεια της καλλιτεχνικήσ του δημιουργίασ ασχολήθηκε με την εικονογράφηση εντύπων, βιβλίων, περιοδικών, λευκωμάτων και ημερολογίων.

Κατά τη διάρκεια της γερμανικήσ κατοχήσ, πήρσ μέροσ ωσ στέλεχοσ της ΕΠΟΝ και του ΕΑΜ ρτην Εθνική Αντίσταση. Διετέλερσ γραμματέασ του ΕΑΜ Καλλιτεχνών και με άλλουσ καλλιτέχνησ προσέφερε μέσα απ' την τέχνη του ρτουσ αγώνερσ για την απελευθέρωση. Ξεχωριστή και πολύτιμη ήταν η προσφορά του Τάσσοσ ρτον παράνομο αντιστασιακό Τύπο.

Το «Λεύκωμα του ΕΛΑΣ - ΕΑΜ», που υπήρξε το σημαντικότερο έντυπο του οργανωμένου αγώνα, κυκλοφόρηρσ ρτισ 25 Μαρτίου 1943 με ξυλογραφίερσ του Τάσσοσ, της συντρόφου του Λουκίασ Μαγγιώρου, της Βάωωσ Κατράκη και του Γιώργου Βελισσαρίδη. Επίρσ σημαντική ήταν η συμμετοχή του ρτα λευκώματα «Για τη χιλιάκριβη τη λευτεριά» και το «Θυσιαστήριο της λευτεριάσ», που κυκλοφόρησαν το 1945.

Το 1944, το ΕΑΜ Καλλιτεχνών θα αποφασίρσ να πάρει το ρίρκο της συμμετοχήσ ρτην Πανελλήνια Έκθεση, προκαλώντασ την οργή των κατακτητών. Οι Γερμανοί θα βάλουν λουκέτο ρτην έκθεση και θα κλείρουν για

σάραντα μέρεσ ρτισ φυλακέσ Αβέρωφ τουσ Τάσσο, Κεφαλληνό, Κορογιαννάκη και Κανά, ξεσηκώνοντασ θύελλα διαμαρτυριών ρτον εικαστικό κλάδο, που τελικά θα οδηγήρσ ρτην αποφυλάκισή τουσ.

Μετά την απελευθέρωση, θα αναλάβει την καλλιτεχνική διεύθυνση του εκδοτικού οίκου του ΚΚΕ, «Τα Νέα Βιβλία» και μετά το κλείριμό του, το 1948, υπήρξε καλλιτεχνικός σύμβουλοσ της ιστορικήσ εταιρείασ γραφικών τεχνών Ασπιώτησ-ΕΛΚΑ, ενώ συνεργάστηκε και με τον Οργανισμό Εκδόρσων Σχολικών Βιβλίων εικονογράφοντασ σχολικά βιβλία για το Δημοτικό και το Γυμνάριο. Το 1950 συμπεριλαμβάνεται ρτα ιδρυτικά μέλη της καλλιτεχνικήσ ομάδασ «Στάθμη», συνεχίζοντασ την ΕΑΜική πολιτιστική παράδοση.

Το 1953 έκανε την πρώτη αναδρομική έκθεση έργων του, παρουσιάζοντασ αντιπρορσωπευτικά έργα του δεκαπέντε χρόνων, από το 1938.

Ο Τάσσοσ εκτόσ από τη φιλοτέχνηση ξυλογραφιών ρτο σπίτι-εργαστήριο του Μετς –όπου ζούρσ με την ομόγνωμή του ζωγράφο-χαρακτήρια Λουκία Μαγγιώρου (1914-2008)– επιδόθηκε από το 1960 και ρτη διδασκαλία γραφιστών ρτο Εργαστήριο Γραφικών Τεχνών της Μέσησ Σχολήσ Διακοσμητικών Τεχνών του Αθηναϊκού Τεχνολογικού Ινστιτούτου.

Από το 1957 έωσ το 1967 σχεδίαζε τα γραμματόσημα των ΕΛΤΑ και από το 1961 έωσ το 1985 τα γραμματόσημα της Κυπριακήσ

Δημοκρατίασ. Το 1959 ανέλαβε τη διεύθυνση του τμήματος Γραφικών Τεχνών του Αθηναϊκού Τεχνολογικού Ινστιτούτου (Α.Τ.Ι.), θέση που κατείχε έωσ το 1967. Κατά τη διάρκεια της δικτατορίασ έζηρσ αυτοεξόριρσ ρτο εξωτερικό. Το 1971 έκανε έκθεση με έργα του από την ενότητα «Μαύρο-Άρπρο» ρτη Λευκωσία, ρτην γκαλερί Hilton. Το 1975 ακολούθηρσ έκθεση έργων του με τίτλο «Μαύρο-Άρπρο 2», ρτην Αθήνα, ρτην Εθνική Πινακοθήκη.

Το 1977, μετά την κατάρρευση της χούντασ, ήταν από τα ιδρυτικά μέλη της Πανελλήνιασ Πολιτιστικήσ Κίνησησ (ΠΑΠΟΚ), καλλιτεχνικού φορέα του ΚΚΕ, ενώ διετέλερσ μέλοσ του διοικητικού συμβουλίου της Εθνικήσ Πινακοθήκησ.

Ο Τάσσοσ είναι ο χαρακτήσ που κόσμηρσ με τα έργα του το κτήριο του ΚΚΕ ρτον Περιρσό. Το τεράστιο ψηφιδωτό του, που δεσπόζει ρτην είρσοδο του κτηρίου, είναι έργο μνημειακών διαστάρσεων (5.28 μέτρα πλάτοσ και 0.90 ύψοσ) καθώσ είναι το μεγαλύτερο που έγινε ποτέ από χαρακτή.

Ο Τάσσοσ πέθανε ρτισ 13 Οκτωβρίου 1985 ρτην Αθήνα, ρε ηλικία 71 ετών. Τον επόμενο χρόνο η χήρα του Λουκία Μαγγιώρου με φίλουσ και συνεργάτεσ του, ίδρυσαν την Εταιρεία Εικαστικών Τεχνών «Α. Τάσσοσ», αφιερωμένη ρτην προβολή του έργου του. Το 1987 η Εθνική Πινακοθήκη τίμηρσ τη μνήμη του με μία μεγάλη αναδρομική έκθεση του έργου του.

Γιάννησ Α. Μαντάσ

Γαλάτεια Καζαντζάκη - «η πρώτη Ελληνίδα σοσιαλίστρια συγγραφέας»

Η Γαλάτεια (Αλεξίου) Καζαντζάκη ήταν ελληνίδα πεζογράφος, θεατρική συγγραφέας, ποιήτρια, κριτικός και μεταφράστρια. Ήταν μια χειραφετημένη και μαχητική γυναίκα, από τους πρωτοπόρους του κοινωνικού προβληματισμού, που παλεύει για τη χειραφέτηση της γυναίκας, αλλά και του ανθρώπου γενικότερα.

Η Γαλάτεια γεννήθηκε στο Ηράκλειο της Κρήτης στις 8 Μαρτίου 1881. Ήταν η πρωτότοκη κόρη του τυπογράφου, εκδότη και λόγιου Στυλιανού Αλεξίου και της Ελένης Ζαχαριάδη. Αδέλφια της ήταν η συγγραφέας Έλλη Αλεξίου, ο ποιητής και φιλόλογος Λευτέρης Αλεξίου και ο Ραδάμανθους Αλεξίου (παππούς του μουσικού Παύλου Σιδηρόπουλου).

Σπούδασε στη "Γαλλική Σχολή Ηρακλείου", το καθολικό σχολείο των Καλογραιών του Αγίου Ιωσήφ, όπου μεταξύ άλλων έμαθε άπαιστα τη γαλλική γλώσσα. Από νεαρή ηλικία άρχισε να ασχολείται με τη συγγραφή και μετάφραση έργων και διηγημάτων. Το πρώτο της έργο με τίτλο «Δικταίον Αντρον» δημοσιεύεται στο περιοδικό Πινακοθήκη το 1906 με το ψευδώνυμο Lalo de Castro.

Στα ελληνικά γράμματα έγινε γνωστή το 1909 με τη δημοσίευση της νουβέλας «Ridi Pagliaccio» («Γέλα Παλιάτσο») με το πατρικό της όνομα. Η κριτική που έγραψε ο Νίκος Καζαντζάκης στάθηκε η αφορμή της γνωριμίας τους. Δύο χρόνια αργότερα, παντρεύονται το 1911 στην εκκλησία του νεκροταφείου του Ηρακλείου, που από τον Καζαντζάκη θεωρήθηκε ως «ο μόνος χώρος που δε θα μπορούσε να τον ανακαλύψει ο αυταρχικός πατέρας του, για να εμποδίσει το γάμο με την 'αντάρτισσα'». Στη συνέχεια εγκαταστάθηκαν μόνιμα στην Αθήνα και πορεύτηκαν μαζί για τα επόμενα 15 χρόνια. Το ζευγάρι χώρισε οριστικά το 1926. Για να συναινέσει η Γαλάτεια στην έκδοση του διαζυγίου, έθεσε ως όρο να κρατήσει το επώνυμο του Καζαντζάκη, με το οποίο και συνέχισε τη συγγραφική της πορεία.

Από το 1926 θα συμβιώσει με τον διανοούμενο της Αριστεράς, ποιητή και κριτικό, Μάρκο Αυγέρη, τον οποίο παντρεύτηκε το 1933.

Η Γαλάτεια συνεργάστηκε με πληθώρα εφημερίδων και περιοδικών όπου εκδίδει τα άρθρα της, διηγήματα και ποιήματα καθώς και τα θεατρικά της έργα, όπως:

“Με κάθε θυσία” (έργο αφιερωμένο στη Μαρίκα Κοτοπούλη το οποίο δημοσιεύεται στη Νέα Ζωή κατά τα έτη 1911-1912). “Ο άρχοντας και η μικρή γυναίκα του” (Νέα Ζωή, 1914). “Ο Άρχοντας, ο Μαυριανός και η αδελφή του” (εκδίδεται το 1919). Η αναγνώρισή της όμως ήρθε το 1933, όταν ο Φώτος Πολίτης σκηνοθέτησε στο Εθνικό Θέατρο το έργο της “Ενώ το πλοίο ταξιδεύει”.

Η Γαλάτεια Καζαντζάκη γράφει και εκπαιδευτικά βιβλία, όπως: “Οι τρεις φίλοι”, “Τα δύο βασιλόπουλα”, “Η καλή μητερούλα”. Υπέρμαχος του Δημοτικισμού το 1914 εξέδωσε το πρώτο αναγνωστικό στη δημοτική γλώσσα για την έκτη τάξη του δημοτικού, με τίτλο «Μεγάλη Ελλάς» και άλλα πέντε για τάξεις του δημοτικού.

Επίσης γράφει διηγήματα: “Γυναίκες, Άντρες, Κρίσιμες Στιγμές”, “Ο κόσμος που πεθαίνει και ο κόσμος που έρχεται”, “Ανθρωποι και Υπεράνθρωποι”, καθώς και με-

λέτες, ενώ παράλληλα ασχολείται με τη μετάφραση.

Το συγγραφικό της έργο τα πρώτα χρόνια επηρεάζεται από το Νίκο Καζαντζάκη, στη συνέχεια όμως τα έργα της εμπεριέχουν κοινωνικοπολιτικούς προβληματισμούς ενώ στη διάρκεια της Κατοχής θα στραφεί σε μια αντιστασιακή πεζογραφία. Ο κομμουνιστής δημοσιογράφος και πολιτικός Τάκης Αδάμος την χαρακτήρισε, ως την «πρώτη Ελληνίδα σοσιαλίστρια συγγραφέα».

Η Γαλάτεια Καζαντζάκη υπήρξε ενεργό μέλος της αριστερής πρωτοπορίας και συνεργάστηκε με τα έντυπα του ΚΚΕ. Το 1928 αναλαμβάνει υπεύθυνη ύλης στο Δελτίο της Εργατικής Βοήθειας και το 1931 αρχισυντάκτρια

του περιοδικού Πρωτοπόροι και παράλληλα πραγματοποιεί διαλέξεις πάνω σε παιδαγωγικά και λογοτεχνικά ζητήματα. Κατά τη διάρκεια της δικτατορίας Μεταξά συνελήφθη και της απαγορεύθηκε να δημοσιογραφεί και να δημοσιεύει ενυπόγραφα. Μετά την απελευθέρωση το 1944 απολύθηκε από τη θέση της στη Βιβλιοθήκη του Δήμου Αθηναίων λόγω κοινωνικών φρονημάτων.

Τα τελευταία χρόνια της ζωής της υπήρξε Γραμματέας της Εταιρείας Ελληνικών Λογοτεχνών.

Απεβίωσε σε ηλικία 81 ετών στις 17 Νοεμβρίου 1962 στην Αθήνα, έπειτα από αυτοκινητιστικό δυστύχημα.

‘Όπως έχει διατυπωθεί, «Η Γαλάτεια κάνει τα βιβλία της όπλα στη μάχη για τη χειραφέτηση της γυναίκας, αλλά και του ανθρώπου γενικότερα... Το βούρκο της αστικής κοινωνίας συνέχιζε να τον φέρνει στην επιφάνεια σ’ όλο το έργο της».

Στη συνέχεια δημοσιεύουμε ένα χαρακτηριστικό ποιήμα της.

Γιάννης Α. Μαντάς

Αμαρτωλό

Στη Σμύρνη, Μέλπω. Ηρώ, στη Σαλονίκη.
Στο Βόλο, Κατινίτσα, έναν καιρό.
Τώρα στα Βούρλα με φωνάζουν Λέλα.
Ο τόπος μου, ποιος ήταν; Ποιοί οι δικοί μου;
Αν ξέρω, ανάθεμά με.
Σπίτι, πατρίδα έχω τα μπορντέλα.
Ως κι οι πικροί μου χρόνοι, οι παιδικοί μου,
θολές, σβησμένες ζωγραφιές.
Κι είν’ αδειανό σεντούκι η θύμησή μου.
Το σήμερα χειρότερο απ’ το χτες.
Και τ’ αύριο απ’ το σήμερα θε να `ναι.
Φιλιά από στόματ’ άγνωστα, βρισιές
κι οι χωροφύλακες να με τραβολογάνε.
Γλέντια, καυγάδες ως να φέξει.
Αρρώστιες, αμφιθέατρο, Συγγρού
κι ενέσεις εξακόσια έξι.
Πνιγμένου караβιού σάπιο σανίδι.
Όλη η ζωή μου του χαμού.
Μ’ από την κόλασή μου στο φωνάζω:
Εικόνα σου είμαι, κοινωνία, και σου μοιάζω.

«Σίγησε» η κρυστάλλινη φωνή της σοπράνο Φλώρα Καζαντζιάν

Στις **2 Αυγούστου 2023** έφυγε από τη ζωή σε ηλικία 91 ετών η πρωταγωνίστρια της Λυρικής Φλώρα Καζαντζιάν.

Ήταν Μικρασιάτισσα αρμένικης καταγωγής και γεννήθηκε στα 1932 στην προσφυγική Κοκκινιά. Από μικρή ξεκίνησε με τη μουσική, ως χορωδός της αρμενικής Καθολικής εκκλησίας της πόλης. Στα 1946 γράφτηκε στο παράρτημα του Εθνικού Ωδείου στην τάξη του πιάνου και κατόπιν της μονωδίας και αποφοίτησε στα 1952 με άριστα παρουσία του Καλομοίρη.

Ξεκίνησε την καριέρα της ως χορωδός της Λυρικής και στα 1957 έφυγε για ανώτερες σπουδές στην

Ακαδημία της «Αγίας Καικιλίας» της Ρώμης με διάσημους μαέστρους της «Οπερα Ρεάλε».

Στα 1958 επιστρέφει στην Ελλάδα όπου θριαμβεύει σε μια σειρά εμφανίσεις της πάντα με μεγάλη επιτυχία.

Διακρίθηκε, ακόμη ως ρεσιταλίστ ερμηνεύοντας πλήθος έργων Ελλήνων και ξένων συνθετών και δεν ξεχνά ποτέ τη μουσική της πατρίδας της, και λαμβάνει μέρος σε πολλά επιτυχημένα ανεβάσματα οπερών και οπερεττών Αρμενίων συνθετών σε ολόκληρη την Ελλάδα. Εμφανίστηκε επίσης και σε Καναδά, Αργεντινή, Κύπρο, Ιράν, ΗΠΑ, Συρία κ.α.

Στα 1979 γίνεται μέλος της Χορωδίας της ΕΡΤ, από όπου συνταξιοδοτείται (1990).

Έφυγε από την ζωή ο στιχουργός Λευτέρης Χαψιάδης

Την **Δευτέρα 2 Οκτώβρη 2023** έφυγε από την ζωή στα 69 του χρόνια ο στιχουργός Λευτέρης Χαψιάδης. Υπήρξε ένας ακόμα σπουδαίος δημιουργός που άφησε πίσω του πάνω από 500 λαϊκά τραγούδια που έχουν τραγουδηθεί σπουδαίοι Έλληνες τραγουδιστές.

Γεννήθηκε στις 23 Οκτωβρίου 1953 στις Φέρες και έζησε τα πρώτα χρόνια της ζωής του στα Κοίλα. Πήγε Γυμνάσιο στην Αλεξανδρούπολη, όπου μετακόμισε η οικογένειά του.

Ο πατέρας του διατηρούσε περίπτερο στην πόλη, όπου ο Λευτέρης περνούσε ώρες σ' αυτό. Εκεί ήρθε σε επαφή με το ρεμπέτικο τραγούδι και άρχισε να καταγράφει στίχους

από ρεμπέτικα τραγούδια.

Τη δεκαετία του '80 ήρθε στην Αθήνα, γνωρίστηκε με τον Γιώργο

Νταλάρα και μέσω αυτού με τον συνθέτη Χρήστο Νικολόπουλο, με τη μουσική του οποίου κατέγραψε επιτυχίες, όπως το 1984 με το τραγούδι «Μία Είναι η Ουσία» («Δεν υπάρχει Αθανασία»), που ερμήνευσε η Χάρις Αλεξίου. Και το τραγούδι «Πήγα σε Μάγισσες» που ερμήνευσε η Γλυκερία στο άλμπουμ «Τραγούδι Αισθηματικό» (1985), το οποίο ξεπέρασε σε πωλήσεις τις 400.000.

Σημαντικές στιγμές της καριέρας τους και οι συνεργασίες του με τον Μ. Αγγελόπουλο, το Στρ. Διονυσίου και τον Στ. Καζαντζίδη.

Εκτός από ποιήματα και στίχους τραγουδιών, ο Λ. Χαψιάδης έγραψε και τρία μυθιστορήματα.

«Έφυγε» η ηθοποιός Μαίρη Χρονοπούλου

Την **Παρασκευή 6 Οκτώβρη 2023** έφυγε από την ζωή σε ηλικία 90 ετών η ηθοποιός Μαίρη Χρονοπούλου, μετά από προβλήματα υγείας που αντιμετώπιζε και επιδεινώθηκαν με ένα ατύχημα που είχε πριν λίγες μέρες στο σπίτι της.

Γεννήθηκε στην Αθήνα στις 16 Ιουλίου 1933 και αποφοίτησε από τη σχολή του Εθνικού Θεάτρου, ενώ πρωτοεμφανίστηκε στον κινηματογράφο στην ταινία «Χαρούμενο Ξεκίνημα» του Ντίνου Δημόπουλου το 1954. Κατά τη διάρκεια της δεκαετίας του '60 η Μαίρη Χρονοπούλου θα αναδειχτεί σε μια από τις μεγαλύτερες σtar του ελληνικού κινηματογράφου.

Υπήρξε ιδανική παρτενέρ των μεγάλων πρωταγωνιστών της εποχής, σε πλήθος κοινωνικών δραματικών

ταινιών, του Δαλιανίδη, του Δημόπουλου, του Φώσκολου, μεταξύ των οποίων τα θρυλικά «Κόκκινα Φανάρια» αλλά και τα «Πολύ Αργά για Δάκρυα», «Οι Αδίστακτοι», «Κοινωνία Ώρα Μηδέν», «Η Λεωφόρος του Μίσους» και «Ορατότης Μηδέν» και συνέχισε με πολλές γνωστές επιτυχίες.

Η πρώτη γνωστή σχέση της ζωής της ήταν με τον Ανδρέα Μπάρκουλη. Οι δυο τους μάλιστα είχαν αρραβωνιαστεί αλλά δεν προχώρησαν μαζί. Αρκετά αργότερα, το 1975, θα παντρευτεί με τον τότε δήμαρχο Σπάτων και μετέπειτα βουλευτή Δημήτρη Μπότσαρη, η οποία επίσης δεν είχε μεγάλη διάρκεια.

Πέθανε ο ζωγράφος Στέλιος Φαϊτάκης

Την **Τρίτη 6 Οκτώβρη 2023** «έφυγε» πρόωρα από τη ζωή ο ζωγράφος Στέλιος Φαϊτάκης, ένας από τους σημαντικούς καλλιτέχνες της γενιάς του αφήνει το αποτύπωμα του ξεχωριστού χαρακτήρα των έργων του.

Γεννήθηκε το 1976 στην Αθήνα. Αποφοίτησε από την Ανωτάτη Σχολή Καλών Τεχνών το 2003, με καθηγήτρια την Ρένα Παπασπύρου στο Γ' Εργαστήριο Ζωγραφικής. Παρακολούθησε μαθήματα Αγιογραφίας, με δάσκαλο τον Σώζο Γιαννούδη.

Άρχισε να καθιερώνεται στην ελληνική καλλιτεχνική σκηνή μετά την παρουσίαση της τοιχογραφίας «Ο Σωκράτης πίνει το κώνειο» στην Μπιενάλε της Αθήνας, το 2007. Συμ-

μετείχε στην 54η Μπιενάλε της Βενετίας το 2011, όπου απεικόνισε στην πρόσοψη του περιπτέρου της Δανίας

την τεράστια σύνθεση «Symphony of Deception». Το έργο αναγνωρίστηκε ως ένα από τα πιο ενδιαφέροντα της Μπιενάλε της Βενετίας και απογειώσε τη φήμη του σε διεθνές επίπεδο]. Για την Πρώτη Διεθνή Μπιενάλε Σύγχρονης Τέχνης ARSENALE, που διεξήχθη στο Κίεβο το 2012, ο Φαϊτάκης δημιούργησε μια τεράστια τοιχογραφία, συνολικής έκτασης αρκετών εκατοντάδων μέτρων. Μόνιμη τοιχογραφία του κοσμεί το Palais de Tokyo στο Παρίσι.

Η τελευταία ατομική έκθεση του Στέλιου Φαϊτάκη έλαβε χώρα το 2018 στην γκαλερί Rabouan Mousion στο Παρίσι με τίτλο «Επιστημονικό Δόγμα».

Πέθανε ο ηθοποιός Αίας Μανθόπουλος

Την **Τρίτη 17 Οκτώβρη 2023** πέθανε σε ηλικία 61 ετών, ο ηθοποιός Αίας Μανθόπουλος.

Ο ηθοποιός, τον οποίο το τηλεοπτικό κοινό αγάπησε μέσα από τον «Αϊάντα» του «Δυο Ξένοι» υπέστη εγκεφαλικό επεισόδιο και μεταφέρθηκε εσπευσμένα στο νοσοκομείο, σε Μονάδα Εντατικής Θεραπείας στο νοσοκομείο «Αττικών». Βρέθηκε πως υπάρχει μερική απόφραξη καρωτίδων. Υποβλήθηκε σε χειρουργική επέμβαση και παρέμεινε στην εντατική, αλλά τελικά δεν τα κατάφερε.

Ο Αίας Μανθόπουλος γεννήθηκε στην Αθήνα και ήταν ανιψιός της Ειρήνης Παπά.

Σπούδασε Οικονομικά στο Πανεπιστήμιο Αθηνών και υποκριτική στη σχολή του Καρόλου Κουν. Από τις

πρώτες του εμφανίσεις σε τηλεοπτικές σειρές ήταν στο «Η βεντέτα» το 1986, το «Άφρικα» το 1992 και το «Τρίτο στεφάνι» το 1995 ενώ ευρύτερα γνωστός έγινε από τους ρόλους του στο «Δύο Ξένοι». Η τελευταία τηλεοπτική σειρά, στην οποία συμμετείχε, ήταν το «Κόκκινο Ποτάμι» του Μανούσου Μανουσάκη.

Τα τελευταία χρόνια είχε αποσυρθεί και ασχολούνταν με τον κλάδο του τουρισμού, καθώς είχε ξενοδοχειακή μονάδα στη Βουλγαρία.

Μόλις διαπιστώθηκε ο εγκεφαλικός θάνατος του Αία Μανθόπουλου, οι συγγενείς του, σύμφωνα με την ΕΡΤ αποφάσισαν να προχωρήσουν σε δωρεά οργάνων.

Πέθανε ο σπουδαίος τραγουδιστής Χρόνης Αηδονίδης

Την **Τρίτη 24 Οκτώβρη 2023** «έφυγε» από τη ζωή σε ηλικία 95 ετών ο Χρόνης Αηδονίδης, το «αηδόνι της Θράκης» όπως εύστοχα χαρακτηρίστηκε.

Γεννήθηκε στις 23/9/1928 στην Καρωτή Διδυμότειχου. Μεγάλωσε ακούγοντας παραδοσιακούς σκοπούς και τραγούδια που τραγουδούσε η μητέρα του, ενώ διδάχθηκε βυζαντινή μουσική αρχικά από τον ιερέα πατέρα του και αργότερα στο τοπικό Γυμνάσιο του Διδυμότειχου από τον ανατολικοθρακιώτη πρωτοψάλτη Μιχάλη Κεφαλοκόπη.

Τελειώνοντας το Γυμνάσιο διορίστηκε ως κοινοτικός δάσκαλος στα Πετρωτά Εβρου, ενώ το 1950

εγκαταστάθηκε με τους γονείς του στην Αθήνα, ολοκληρώνοντας τις σπουδές του στο Ελληνικό Ωδείο

Αργότερα συμμετέχει στη χορωδία του Σίμωνα Καρρά, ενώ από το 1957 ανέλαβε εβδομαδιαία εκπομπή στο ραδιόφωνο και για πρώτη φορά τα Θρακιώτικα τραγούδια ακούγονταν σε όλες τις περιοχές της Ελλάδας. Παράλληλα εξακολουθεί να λαμβάνει μέρος σε πολλές συναυλίες ανά την Ελλάδα και έχοντας ηχογραφήσει περισσότερα από 500 τραγούδια για τη Θράκη

Το θρακιώτικο τραγούδι με την μελίσρρυτη φωνή του, αγαπήθηκε από κάθε γωνιά της Ελλάδας. Αλλά έχει ταξιδέψει μαζί του στην Αμερική, στην Αυστραλία, σε πολλά κρατίδια της πρώην Σοβιετικής Ένωσης και στην Ευρώπη.

Πέθανε η ηθοποιός Κάτια Νικολαΐδου

Την **Τετάρτη 8 Νοέμβρη 2023** πέθανε η ηθοποιός Κάτια Νικολαΐδου σε ηλικία 58 ετών.

Η Κάτια Νικολαΐδου γεννήθηκε το 1965 στο Αιγάλεω. Έγινε ευρέως γνωστή από τη συμμετοχή της σε πολλές τηλεοπτικές σειρές.

Έκανε το τηλεοπτικό της ντεμπούτο το 1992 στο επεισόδιο "Νυχτερινός επισκέπτης" της αστυνομικής σειράς Τμήμα Ηθών. Το 1993 είχε μία guest εμφάνιση στην κωμική σειρά "Στον αστερισμό της γραβάτας", με τον Βλάσση Μπονάτσο.

Τη σεζόν 1996-1997 υποδύθηκε τη Τζούλη στη δραματική σειρά του Μανούσου Μανουσάκη "Παλίρροια". Το 1999 πρωταγωνίστησε στην κινημ. κωμωδία του Νίκου Περάκη "Θηλυκή εταιρεία". Τη σεζόν 1999-2000 είχε πρωταγωνιστικό ρόλο στην κωμική σειρά "Ο Ιούδας φιλούσε υπέροχα" ενώ έκανε διάφορες εμφανίσεις και στην κωμική σειρά "Αριστοτέλης ο άριστος".

Στα 2000-2002 στην κωμική σειρά του "Θα σε δω στο πλοίο". Το 2003 και πάλι με τον Νίκο Περάκη στην κωμωδία "Η Λίζα και όλοι οι άλλοι".

Τη σεζόν 2003-2004 υποδύθηκε τη Νάνου στην κωμική σειρά «Τα Φιλαράκια». Στα 2004-2006 υπήρξε συμπαραουσιάστρια της εκπομπής του «Αυτό μας έλειπε!». Στα 2005-2007 πρωταγωνίστησε σε 15 ιστορίες της αστυνομικής σειράς "10η εντολή", με σκηνοθέτη τον Πάνο Κοκκινόπουλο.

Στα 2007-2009 πρωταγωνίστησε στην καθημερινή σειρά του "Μια στιγμή δυο ζωές" ενώ τη σεζόν 2008-2009, παράλληλα πρωταγωνίστησε στην σειρά "Σε φόντο κόκκινο"

μαζί με τον Γιάννη Βόγλη. Παρέμεινε στο καστ της σειράς μέχρι και την ολοκλήρωσή της το καλοκαίρι του 2012.

Τη σεζόν 2012-2013 είχε ένα ρόλο κλειδί στην καθημερινή σειρά του "Κλεμμένα Όνειρα" ενώ το 2013 υποδύθηκε τη Γεωργία στη κιν. μαύρη κωμωδία του Δημήτρη Αρβανίτη "Μια νύχτα στην Αθήνα".

Το 2014, η Κάτια Νικολαΐδου πρωταγωνίστησε ως Ερμιόνη Ρήγα, στην δραματική τηλεοπτική σειρά του Mega «Δικαίωση».

Η Κάτια Νικολαΐδου για ένα διάστημα υπήρξε παντρεμένη με το συνάδελφό της ηθοποιό, Οδυσσέα Σταμούλη.

Τα τελευταία χρόνια είχε αφήσει την υποκριτική, ωστόσο, σύμφωνα με την εκπομπή "Super Κατερίνα", για τρία καλοκαίρια, είχε βρεθεί στο Ρέθυμνο, όπου και εργάστηκε στις δημόσιες σχέσεις γνωστού ξενοδοχείου προκειμένου να ανταπεξέλθει στις οικονομικές της υποχρεώσεις.

Η Κάτια Νικολαΐδου έδωσε για πολλά χρόνια παλικαρία μάχη με τον καρκίνο.

Πέθανε ο ηθοποιός Σπύρος Φωκάς

Την **Παρασκευή 10 Νοέμβρη 2023** έφυγε από τη ζωή ο ηθοποιός Σπύρος Φωκάς σε ηλικία 86 ετών, μετά από σοβαρά προβλήματα υγείας.

Ο Σπύρος Φωκάς (Σπύρος Ανδρουτόπουλος, όπως ήταν το κανονικό του όνομα) γεννήθηκε στην Πάτρα στις 17 Αυγούστου του 1937 και στα εννιά του χρόνια βρέθηκε με την οικογένειά του στην Αθήνα.

Όταν τελείωσε το Γυμνάσιο αποφάσισε και εγγράφηκε στη Δραματική Σχολή Μιχαηλίδη, ωστόσο, πριν ακόμα την ολοκληρώσει, συμμετείχε στην πρώτη του κινηματογραφική ταινία. Συγκεκριμένα, το 1959 έπαιξε στο έργο του Ανδρέα Λαμπρινού «Ματωμένο ηλιοβασίλεμα», που προβλήθηκε και στο Φεστιβάλ Καννών, κάτι που αποτέλεσε και εισιτήριο για τη διεθνή του καριέρα.

Μετά από αυτή τη διάκριση, όντας και απόφοιτος της δραματικής σχολής δεν άργησε να πάρει το ρίσκο και να πάει στην Ιταλία, στα στούντιο της Τσινεσιτά, όπου και αξιοποίησε τις οντισιόν και τις ευκαιρίες που του παρουσιάστηκαν.

Έτσι, συμμετέχει σε διεθνείς πα-

ραγωγές, όπως στις ταινίες «Όταν θέλει η γυναίκα» του Βιντσέντε Μινέλι πλάι στην μεγάλη Λάιζα Μινέλι και «Ο Ρόκο και τα Αδέλφια του» του Λουκίνο Βισκόντι, πλάι στην αξέχαστη Κατίνα Παξινού.

Στην ταινία του Φράνκο Ρόσι «Ο Θάνατος ενός Φίλου», κερδίζει βραβείο ερμηνείας στο Φεστιβάλ του Λοκάρνο. Στη συνέχεια κάνει το μεγάλο βήμα προς το Χόλυγουντ, συμμετέχοντας πλέον σε αμιγώς αμερικάνικες παραγωγές.

Στα μέσα της δεκαετίας του '60

επιστρέφει στην Ελλάδα και συμμετέχει στις ταινίες του Γιάννη Δαλιανίδη, παραγωγής Φίνος Φιλμ, πλάι στην Ζωή Λάσκαρη, τον «Εγωισμό» και τη «Στεφάνια». Στη συνέχεια επιστρέφει στην Αμερική, όπου πρωταγωνίστησε σε ταινίες που έκαναν μεγάλη εμπορική επιτυχία, όπως το «Διαμάντι του Νείλου» του Λουίσι Τίγκι δίπλα στον Μάικλ Ντάγκλας, την Κάθριν Τέρνερ και τον Ντάνι ντε Βίτο και «Ράμπο 3» του Πήτερ Μακ Ντόναλντ με τον Σιλβέστερ Σταλόνε.

Σε όλη την κινηματογραφική καριέρα του, ο Σπύρος Φωκάς έπαιξε με επιτυχία σε πάνω από 30 ταινίες, οι περισσότερες στην Ιταλία και στις ΗΠΑ. Έγινε ιδιαίτερα γνωστός και αγαπητός και από τις εμφανίσεις του σε γνωστά θέατρα του εξωτερικού. Σημαντική, τέλος, ήταν και η παρουσία του στην ελληνική τηλεόραση, όπου πρωταγωνίστησε σε πολλές κοινωνικές και δραματικές σειρές.

Ο Σπύρος Φωκάς έκανε τέσσερις γάμους και δεν απέκτησε παιδιά. Ωστόσο ήταν πατριός της κόρης της τέταρτης συζύγου του, Λίλιαν Παναγιωτοπούλου - Φωκά.

ΤΑ ΑΜΑΡΤΗΜΑΤΑ ΤΟΥ ΠΟΙΗΤΗ

Μπροστά στη θύρα του Παράδεισου
αυστηρός στέκεται ο κριτής.
—Τα έργα σου ν' ακούσουμε η θύρα για ν' ανοίξει.
—Περιπλανώμενος έζησα
μόνιμο σπιτικό δεν είχα
αγκάλιαζα κάθε πλάσμα τούτης της γης,
χαιρόμουν να πλουτίζει,
σε πλούσιους κόρφους σεριάνιζα
και ρούφαγα αχόρταγα της αμαρτίας
το γλυκόπικρο ποτό.
—Μα με τέτοια έργα πώς τολμάς και στέκεσαι
σε τούτη εδώ τη θέση;
Και η δουλειά σου ποιά ήτανε όλ' αυτά τα χρόνια;
—Του λόγου μου κι άλλο αμάρτημα
έτοιμος να ομολογήσω.
Σ' όλο το μάκρος της ζωής υπήρξα ποιητής.
—Μ' αυτό απ' την αρχή έπρεπε να το πεις.
Αν είναι έτσι, το λοιπόν, η θύρα ας ανοίξει!
Όλα σου συγχωριούνται τα κακά,
οι άγιοι σε προσμένουν!

Φίλιππος Νικολόπουλος

ΦΘΙΝΟΠΩΡΙΝΗ ΕΙΚΟΝΑ

Με μια γερή νεροποντή κατέφτασε το φθινόπωρο.
Φούσκωνε και ξεφούσκωνε, ανταριασμένο.
Με καπνισμένο πρόσωπο απ' τη φωτιά...
Με λιμασμένα μάτια.
Ξεθύμανε το θυμό του!

Κοίταξε εχθρικά την απονιά μας
πριν προλάβουμε να το καλωσορίσουμε.
Πότισε ως το κόκαλο τη δίψα μας με τα αποκαΐδια.
Άνοιξε δρόμους να ξεπλύνει τη ντροπή...
Ποτάμια με οργή, για να καλμάρει τα καπρίτσια μας.

Κι εμείς μ' αξίνες και με φτυάρια
σκοτώναμε το παράπονό του...
Τα βάλαμε με θεούς και δαίμονες
ρίχνοντας τα τοξικά μας βέλη·
παρακούοντας της Γαίας το κλάμα το ακατάπαιστο,
σηκώσαμε χέρι για να τους κοπανίσουμε...
Όλους με τη σειρά... Παραβλέποντας τους ενόχους.

Μα εκείνο, πιο δυνατό,
σαν τη Λερναία Ύδρα
μας έριξε στα λασπόνερα, για να μας συνετίσει.

Μαρία Κολοβού Ρουμελιώτη
(Πάτρα)

ΤΟ ΤΕΛΕΥΤΑΙΟ

Αύριο όλα θα είναι ελπιδοφόρα
φτάνει να εφημερεύει η ψυχή μας.
Άλλωστε το τελευταίο παιδί
δε γεννήθηκε ακόμη.
Κι εμείς δεν είπαμε
το τελευταίο τραγούδι.
Δε σκαλίσαμε στην πέτρα
το τελευταίο ποίημα.
Δε φύτρωσε στην καρδιά μας
το τελευταίο λουλουδί.
Κι ο άνεμος δεν είπε για μας
την τελευταία προσευχή.

Σπύρος Ζαχαράτος

ΜΗΝΥΜΑΤΑ ΤΟΥ ΤΙΠΟΤΑ

Δε γράφει πια.
Ανούσιοι, μουγγοί οι σίχοι.
Φτωχοί κι ασήμαντοι.
Καλικαντζάρια ατίθασα
τα γράμματα
έχασαν το νόημά τους.
Ξεφεύγουν και σαρκάζουν
ανελέητα.
Κλεισμένη στο ερμητήριο
της μοναξιάς,
δυο περιπλανώμενα περιστέρια
φέρνουν μηνύματα του τίποτα
απ' τη γλώσσα των ανθρώπων.

Λίζα Βραχοπούλου

ΠΟΛΕΜΟΣ ΠΑΝΤΩΝ ΟΛΕΤΗΡ

Κι ειπώθηκε, τελείωσαν οι πόλεμοι
κι ακούστηκε το «επί γης ειρήνη».
ψεύτικη δοξασία που δεν κάρπισε
κι ο πόλεμος παναιώνιος έχει γίνει.

Μετράω από τότε πόλεμους ατέλειωτους,
εμφύλιους σπαραγμούς, θεοί τι λόξα!
Ο θάνατος, αθάνατος να κυβερνά
κι όλα τούτα δήθεν για τη δόξα.

Κι ήρθε στιγμή που φάνηκε πώς κόπασαν
πως χόρτασαν με αίμα τα θηρία
μα οι εραστές του πόλεμου μετάπισαν
και έχρησαν τον θάνατο θρησκεία.

Κοιτάχτε, αθώνων αίμ' άδικα χύνεται
Συρία, Ουκρανία, Παλαιστίνη,
Ο πόλεμος ο ζοφερός εξόρισε
από τη γη την «περωτήν ειρήνη».

Ελένη Μανιωράκη - Ζωιδάκη
(δασκάλα, λογοτέχνις)

Τις άγριες αιματοχυσίες της γείτονος,
αδιάφοροι θωρούμε στις οθόνες
κορμιά διαμελισμένα και ακέφαλα
σκληρές, απάνθρωπες, φρικτές εικόνες.

Οι ειρηνόφορες υποσχέσεις ψεύτικες
αμέστωτες θυμίζουν χρυσαλίδες
που από τη φλόγα έλκονται και καίγονται
Αχ! της ειρήνης άπιαστες ελπίδες.

Ο πόλεμος, Οι πόλεμοι, ω! πόλεμε!
πατήρ των πάντων, σαν μικρό παιδάκι
στων ισχυρών τα χέρια τα ολέθρια
γίνεσαι εξουσίας παιχνιδάκι.

Χώρες διαμελίζονται κι αλλάζουνε
οι ισχυροί και σύνορα και χάρτες
λαοί ανακατεύονται με σύστημα
φώναξε ΟΧΙ στων Εθνών τους νεκροθάφτες.

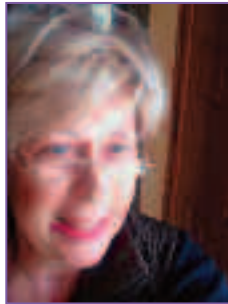

ΕΠΙΒΙΩΣΗ

Ικανότητες έχεις
το μυαλό σου δουλεύει
καθώς και το κύτταρο
Μα χρειάζεται κίνηση
αραχτός δεν θα φας
κι όρθιος χωνεύεις
Το νερό είναι τζάμπα
σε όποια βρώμικη γούρνα
κι όταν βρέχει
Θέλουν ζέστα τα όνειρα
κι η φωτιά θέλει ξύλα
μα στην πόλη δεν έχει
Το κρεβάτι πληρώνεται
με λεφτά
ή κι αλλιώς
Οι ιδέες σκουριάζουν
οι εποχές προχωράνε
και οι φίλοι κουράζονται
Μένει βέβαια η σκέψη
και τα χέρια και τα δόντια
– κι ο Κυναίγειρος το 'κανε
Μα και η τύχη
η συγκυρία.

Γιάννης Α. Μαντάς

ΕΜΕΙΣ ΟΛΟΙ

Εσύ, εγώ, καί. όλοι,
στην αίθουσα αναμονής
στον κρόταφο μ' ένα πιστόλι
Εμείς, εσείς, κι οι άλλοι
σαν S.O.S. του ναυαγού
κλεισμένοι σε μπουκάλι!
Εσείς, εμείς, και όλοι!
Άνθρωποι και διάβολοι!
Είμαστε αόρατη στρατιά
σ' ερειπωμένη πόλη!

Ηλέκτρα Στρατωνίου

ΣΚΟΝΗ ΚΑΙ ΘΡΥΨΑΛΑ

Ο χρόνος ανελέητος.
Σκόνη και θρύψαλα
σκόρπισαν οι ρωγμές.
Ένωσα τις λεπίδες
στην κόψη τους
εικόνα
σαν μαύρη νυχτερίδα.
Λαμπάδιασε η ελπίδα
και πυρπολεί
του ταξιδιού το πάθος.

Αικατερίνη Αλυσανδράτου

Ω! ΤΗΣ ΑΥΓΗΣ...

Ω της αυγής ηχώραμα
και που να σ' απιθώσω;
τρέμουν τα χείλη σου γλυκά
στου σύννεφου το ντύμα!

Η πένα παίρνει από το φως
ένα σου δάκρυ μόνο,
κωπηλατεί ο γιαλός αργά
στο κοραλλένιο κύμα!

Ω της αυγής ηχώραμα
και που να σ' απιθώσω;
μέν' αντιφώνημα ψυχής
πλένεις της γης το κρίμα!

Η πένα παίρνει από το φως
το καρδιοχτύπι σου καημέ,
σα φεγγοβόλημα θαρρείς
μέν' αγεράκι πρύμα.

Κώστας Καρούσος
(Πρόεδρος ΕΕΛ)

ΑΠΟΓΝΩΣΗ

Παντού τρωκτικά
κι εμείς
φωνάζουμε
αλλά κανείς δεν ακούει.

Στο τέλος, αλίμονο,
ιθα ιας διοικήσουν
ανθρωπόμορφα, παμπόνηρα
απάνθρωπα όντα.

~~~

ΣΥΝΤΑΞΕΙΣ

Εργάστηκα 35 χρόνια
μου έβγαλαν μια μικρή σύνταξη
δεν αισθάνομαι φτωχός
αλλά αδικημένος.

Λυπάμαι μόνο
για την πολιτική και πνευματική
ένδεια
εκείνων που μας αδικούν.

Δημήτρης Εμ. Μυτιληναίος

ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ ΣΤΟ ΛΑΟ ΤΗΣ ΠΑΛΑΙΣΤΙΝΗΣ

Χαράζει.

Η μέρα αποσπάστηκε
απ την τρομερή νύχτα.

Ο ήλιος πειστικός
ξεπρόβαλλε γιομάτος υποσχέσεις,
και νάτος τώρα λούζει στο φως
το πρώτο ψηλό φουγάρο
στο εργοστάσιο του εργάτη.
– Εδώ τα μεροκάματα του μόχθου
της ειρήνης και της λεύτερης ζωής.
– Εδώ και οι αυλές στα σπίτια
πλημμύρισαν αγάπη, μοσχοβόλησαν
δυόσμο και βασιλικά.
Κάπως έτσι όλα τα είχε ονειρευτεί,

τόσο απλά και τόσο λίγα...
για μια πατρίδα που ξανάβρισκε
την ταυτότητά της για ένα λαό
π' ατέλειωτα χρόνια τον πνίγει το αίμα.
Ήταν ένα παιδί της Παλαιστίνης,
του είπαν κι έκτισε μια φωλιά
στην πόρτα του σπιτιού του
για νάρθουν να την βρούν τα πουλιά
που φέρνουν την άνοιξη.
Όμως δεν ήρθαν.

Την τελευταία στιγμή οι σκιές του θανάτου
γκρέμισαν τη φωλιά,
σκότωσαν το παιδί
κι η μέρα δεν πρόλαβε να χαράξει.

Γεράσιμος Μ. Λυμπεράτος
(Σίδνεϊ Αυστραλία)

ΑΝ ΑΝΟΙΞΕΙ Η ΑΝΟΙΞΗ

Η ξελογιάστρα άνοιξη η λούλουδο - πλεγμένη
 όλα τα πλουμίδια της φορά για να έρθει φορτωμένη,
 με αυτά τα εξαίσια χρώματα με αυτά της τα στολίδια,
 που ομορφοκαθρεπίζονται σε ουραμούς σε λίμνες
 μα σιγανά στοιχίζονται νερά αρώματα μνήμες
 μέσα απ' το βάρος των νεκρών των ζωντανών το θάρρος.
 Τα μήλα σα ροδίσουνε και σίγα σιγά ωριμάσουν,
 φουντώνουν κύματα θεριά λαθεύει μου το μάτι.
 Μα να τα κόκκινα σκαλιά τα πετρολαξεμένα
 στιλπνά και στιβαρά
 με βήματα που άνεμο ανεβάζουν,
 στου ήλιου τα κατάλαμπρα παλάτια.
 Να στα καντούνια οι μουσικές τα τύμπανα οι φλογέρες
 τα πανηγύρια ρέουνε χορεύουν κοριτσούδια
 και ο Φοίβος στέκεται σιμά γλυκά τραγούδια λέει,
 τα γλαροπούλια στέκουνε και έκθαμβα κράζουν
 στον ουρανό απέναντι από το γαλάζιο θόλο.
 Ίσαμε δω που αγνάντεψα σε κουβαλώ στο νου μου
 και σε θωρώ στα όνειρα σε μαγεμένες πύλες.
 Οι μνήμες μας μέσ' απ' των αποθαμένων τις φωτογραφίες,
 στα μάτια κοιτάμε των νέων παιδιών στου γάμους
 στα πρώτα φιλιά της δροσερές αυγούλες.

Μα να.

Σαν ένα απέραντο δίχτυ η νύχτα απλώνεται.
 Οι συμφορές παράλληλες πατούν πάνω στη λήθη.
 Πατούν πέρα απ τα σύνορα σιμά στα λευκοσυννεφούδια
 και οι λεκέδες μας προδότες της αραιότητας
 της αλωμένης χώρας,
 και εμείς τώρα ξένοι.
 Απόμακροι τελωνοφύλακες της συμφοράς
 πάνω στη λήθη
 υποψήφιοι τυχοδιώκτες απατηλών αδιεξόδων.
 Αχ λουλουδιάστρα άνοιξη πόσο θα αργήσεις ακόμα.

Ανέστης Χριστίδης

Ως και τα άψυχα σε αναζητούν

Κάθομαι μόνος αγάπη μου στην κάμαρή μας και στη μοναξιά μου, συλλογιέμαι τη μοναξιά των δικών σου πραγμάτων.

Μόνα τους έχουν μείνει τα βιβλία σου τα πανεπιστημιακά στη μεγάλη βιβλιοθήκη. Μόνα τους και τα διδακτικά στη μικρή. Τα κάνω πάντα συντροφιά. Τα διαβάζω δυνατά για να νομίζουν πως διδάσκεις εσύ κι ότι ακούνε τη δική σου φωνή. Προσπαθώ παντοιοτρόπως να με νιώσουν δικό τους. Δεν ξέρω αν τα έχω καταφέρει. Νομίζω όμως πως με νιώθουν· ποτέ δεν με δυσκόλεψαν ν' αλλάξω σελίδα.

Αυτά με τα βιβλία σου και τις σημειώσεις σου. Μ' εκείνα τα ρούχα σου που σε αποζητούν τι να κάνω. Δεν την αντέχουν τη φυλακή μες στις ντουλάπες. Θέλουν κι αυτά συντροφιά. Ανοίγω τις ντουλάπες και τα ξεσκονίζω. Έχουν την εντύπωση πως τα χαϊδεύω. Άλλοτε όταν τ' αγγίζω χαίρονται. Πιστεύουν πως είσαι εσύ και πως θα τα φορέσεις να τα πας περίπατο, ν' απολαύσουν τον ήλιο, τον αγέρα, τη βροχή, το χιόνι. Με ταξιδεύουν στο παρελθόν. Τους μιλάω για να τα καθησυχάσω. Δεν θέλω να στενοχωριούνται και αυτά όπως εγώ. Όταν τα φορούσες στο κορμί σου ένιωθαν τη θέρμη του και τ' αγγίγματά μου όταν σ' αγκάλιαζα.

Εγώ εσένα άγγιζα, εσέν' αγκάλιαζα, το σώμα σου ένιωθα, το κορμί σου, την ανάσα σου, εκείνα όμως με την επαφή μας άκουγαν τα ρίγη μας κι ένιωθαν πως ήταν φορεμένα στο κορμάκι σου. Όπως σου είπα τους μιλάω· δεν θέλω να στενοχωριούνται όπως εγώ από την απουσία σου. Είμαι πολύ αδύνατος. Αν είχα μεγάλη πίστη στον Τριαδικό Θεό μας, Εκείνος θα τα έκανε να μου μιλήσουν. Θα μου έλεγαν τις χαρές τους σαν τα φορούσες, τις λύπες τους αυτά που πάλισαν.

Κι όλα πώς νιώθανε όταν τα έβγαζες, όταν γδύνουν και τα έβαζες στις κρεμάστρες ή τ' άφηνες προσωρινά επάνω σε κάποια καρέκλα. Τις περισσότερες χαρές θα μου τις έλεγαν τα εσώρουχά σου που ήταν πάντα σε επαφή με το κορμί σου και απολάμβαναν τη θέρμη του. Αλλά, θα μου 'λεγαν και την αγανάκτησή τους που πάνω στην ερωτική μας φούρια τα έβγαζες βιαστικά και τ' άφηνες περιφρονημένα στο πάτωμα. Άρχισα να τα ζηλεύω, που είχαν την τύχη να είναι όλα τα χρόνια σε επαφή με τα πλέον ηδονικά σημεία του κορμιού σου. Αν το είχα καταλάβει πιο νωρίς ίσως δεν θα είχαν αυτή την ηδονική επαφή με τα απόκρυφα ερωτικά σημεία του κορμιού σου. Μπορεί να σου 'λεγαν να τ' αφήσεις στο συρτάρι να διαμαρτύρονται. Θα είχαν

συνηθίσει και δεν θα διαμαρτύρονταν τώρα σε μένα. Δεν ξέρω τι έχω πάθει μετά το χαμό σου. Παραλογίζομαι. Μ' ακούει η ψυχή μου και σκυθρωπιάζει. Χλώμιασε το πρόσωπό της και ρυτίδιασε. Αγνώριστη έγινε. Πόννοι, θλίψεις, στεναγμοί και δάκρυα την έχουν καταβάλει. Θα μου φύγει κι αυτή

και τέλειωσα. Τι να κάνω δεν μπορώ να τη δαμάσω. Όλο τρέχει εξαντλημένη. Τρέχει στο παρελθόν μαζί σου. Θυμάται την αγάπη, τους έρωτες, τις χαρές, τους χορούς, τα τραγούδια, τα νοσταλγεί κι επειδή δεν μπορεί πλέον να τ' απολαύσει θλίβεται μελαγχολεί.

Τι να κάνεις κι αυτή αγάπη μου. Την κατέκτησες με τα κάλλη σου, ψυχικά και σωματικά. Δεν μπορεί να σ' αποχωριστεί. Της πρόσφερε πολλά η ψυχούλα σου. Έχει δεθεί μαζί της. Υποφέρει τώρα χωρίς τη συντροφιά της. Τόσα χρόνια, τόσες αγάπες, αγωνίες, χαρές, πόννοι, είχαν δεθεί οι δυο τους, έγιναν μία.

Κρίμα που δεν έφυγαν μαζί κι έμεινε πίσω μόνη της. Δεν θ' αντέξει. Πιστεύω πως γρήγορα θα συναντηθούνε. Τότε ίσως συναντηθούμε κι εμείς. Κι η Αλήθεια του Ευαγγελίου θα λάμψει. Ανάσταση νεκρών προσβέυει. Μέχρι να φύγω κι εγώ από την επίγεια ζωή, η ψυχή μου θ' αφουγκράζεται τη σιωπή της δικής σου ψυχούλας και θα προσεύχεται πάντα για εκείνη και σένα. Ο Θεός μας, θα μας λυπηθεί. Θα λυπηθεί τις ψυχές μας. Θα συγχωρήσει τ' αμαρτήματά μας. Εμπιστεύομαι τη Δύναμή Του. Αφήνω τη ζωή μου και την ψυχή μου στα χέρια Του. Με προσευχές και δεήσεις παρακαλώ τη βρεφοκρατούσα Μητέρα του να με δεχθεί ως βρέφος πνευματικό στην αγκάλη της και να με προστατεύει, ότι έχω ανάγκη της προστασίας της και της παραμυθίας της αυτό τον πολύ δύσκολο καιρό. Η Μεγάλη Μητέρα του Κυρίου μου που αγκαλιάζει τον κόσμο όλον δεν θ' αφήσει εμένα τον δύστυχο εκτός της αγκάλης της.

Οι προσευχές μου πιστεύω θα εισακουσθούν. Αυτό θα είναι η μοναδική παρηγόρια για την ψυχή μου που ταλανίζεται ένα χρόνο τώρα από τον χαμό σου.

Προσεύχομαι και για σένα και την ψυχούλα σου να έχετε Καλό Παράδεισο και να μείνει η μνήμη σας Αιώνια.

Γιάννης Κ. Τσώλης

13-7-2023

ΣΕ ΔΑΣΟΣ ΤΟΥ ΑΠΕΙΡΟΥ

Στην πλάτη των φύλλων,
δέντρου άγνωστων καρπών,
χάρτες βροχής,
από νησιά διάφανα,
σταγόνες γίνονται.

Γαλαξίες υγροί,
σε χώρο του χρόνου κλεισμένοι.
Μικρόκοσμοι σκόνης,
δέους και άγνοιας φορείς,
στις άκρες αιωρούνται.

Σε μία απ' αυτές...
Από εκεί μέσα γράφω.

Γιάννης Τσούτσιας

ΕΞΟΡΙΣΤΟΣ

Εξόριστος διαβιώ
Σ' έναν κόσμο που δεν τον γνωρίζω
Σ' ένα τοπίο που δεν αναγνωρίζω

Στείλε λοιπόν και σε μένα
Το κώνειό σου Σωκράτη,
Για ν' αποδράσω
Από μια μεταλλαγμένη πατρίδα,
Από μια πατρίδα που
Δεν μου κληροδότησες εσύ.

Βοήθα με ν' αποδράσω
Από έναν άγνωστο τόπο εξορίας...

Θανάσης Φροντιστής

ΦΩΚΙΔΑ

Ψηλά θροούν απάτητα
της κλεφτουριάς τα μονοπάτια
Βράδυ:
σκληρά βουνά μες στους βοριάδες
κάτω απ' τις γειτονιές
των άστρων
κοφτά φαράγγια και ρέματα κλειστά
με τα κλάματα της βίδρας
στυφά βατόμουρα στη νύχτα

μεσάνυχτα:
κατάμαυρο πυκνό σκοτάδι
κι αν είσαι αλαφροϊσκιωτος
μπορεί να βρεις το διάβολο ή κάνα
ξωτικό
πυκνό σκοτάδι που τρυπούν οι προβολείς
του αυτοκινήτου

Κώστας Υφαντής

και σπίτια που στοιχείωσαν ως σήμερα
ακόμα

πρωί:
στο δρόμο που περνάει ο Μόρνος
μεσ' απ' τα γέρικα πλατάνια
ρίχνει ψηλά ο ουρανός κατάσπρες
σπίθες
παντού ανέπαφες πηγές
του παρελθόντος
κι αρχαίων μαντείων δοξασίες
αετών κορφές φλόγες μεγαλοσύνης

κι αύριο:
γαλήνη
και φιδίσια πορεία του νερού
στου αγνώστου τις αγκάλες

ΤΟ ΤΡΕΝΟ

Κάτω απ' τον εφιάλητη της ισορροπίας του ατομικού τρόμου
ο καθένας ρυθμίζει τα λόγια του με τις ταχύτητες,
τις σιωπές με τις επιταχύνσεις στα εσωτερικά αρχεία.
Μια μικρή ανάμνηση της φλόγας όταν σβήνει το αποτέλεσμα.

Η αλήθεια μάς οδηγεί για το καλό
και εμείς την πάμε σαν σύνθημα στον τοίχο.

Το τρένο αλήθεια περνάει
στις πέντε το πρωί με τα δέματα του ταχυδρομείου.

Στις δώδεκα το βράδυ το επιβατικό
και κάθε στιγμή οι πρόχειροι τροχοί
στις εφεδρικές γραμμές - λαδωμένοι
σε δρομολόγια δουλεμπορικής γαλέρας
περνάει με την μυρωδιά των θηρίων του τσίρκου,
προς την αρένα του κόσμου.

Στα τσιγκέλια τα καθαρά κρεμαστάρια
του ισοπεδωτικού φορτίου και οι απελπισμένοι μετανάστες
άγουροι κατευθύνονται, σιωπηροί στην όχθη των συνόρων.

Τρένο και εγώ του συρμού
με τις αλυσίδες αμόνω χωρίς ταυτότητα
με την αμοιβή πάντα να μένω ακριβής
ανέκαθεν αριστερόχειρ και αρρίζωτος.
Άγνωστη η θέρμη ορθώνεται ομιχλώδης στα αδιαπέραστα τείχη
με τους σβηστούς φανοστάτες να διηγούνται
ιστορίες μιας λησμονημένης αλληλογραφίας σ' ένα post restante.

Το φως μέσα στα σκότη - το αληθές με το ψεύδος
συνυπάρχουν - όπως τα ρήματα
τα θαυμαστικά - οι στίξεις - οι τόνοι
στην ίδια απaráλλακτη - αναλλοίωτη
ακολουθία του τρένου.

Γιατί το παν τρέχει με το τρένο παντού.

Να αμαρτήσσει δεν μπορεί
αλλά, όλα τα αμαρτήματα ταξιδεύουν.

Δεν υπάρχει καμία καταστροφή για την αλήθεια.

Ora pro nobis. Πρέσβευε υπέρ ημών!

Παναγιώτης Καραβασίλης

ΤΑ ΚΟΦΤΕΡΑ ΜΑΧΑΙΡΙΑ

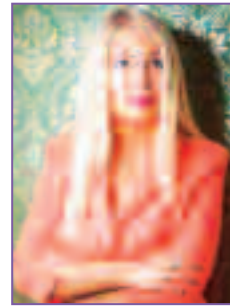
Γιατί θαρρείς τα ξένα χέρια,
είναι του πόνου μου η πηγή;
Εσύ με κοφτερά μαχαίρια,
μού 'χεις ανοίξει την πληγή.

Τα λόγια σου ήταν τα μαχαίρια
και μ' έκοψαν κάποια βραδιά.
Πού να 'βρεις τώρα περιστέρια,
να μου φτερώσουν την καρδιά;

Τώρα προσφέρεις παρηγοριά,
στο πληγωμένο μου «Εγώ»,
να ξέρεις όμως πως τ' αγόρια,
δύσκολα δέχονται αρχηγό.

Το κάλπικο χαμογελάκι
τώρα πια δεν με ξεγελά.
Το σφάξιμο με το μπαμπάκι
είναι που βάζει σε μπελά...

Γιάννης Δ. Παπάνης

ΔΕΙΛΟΙ ΔΟΛΟΦΟΝΟΙ

Απειλητικά σύννεφα προμηνύουνε μπόρα,
στον ορίζοντα πυκνά νέφη απλώνονται.
Μεταμεσονύκτιες κουβέντες ακούς σιγανά
κάποιου νέου που απελπισμένα μονολογεί.
Ένα δάκρυ κυλά γεμάτο λάμψη και χάνεται
από ένα αγκάθι που τού 'σκισε βαθιά την καρδιά.
Μελαγχολικές υποψίες λιμνάζουν γύρω του.
Ένα τρυφερό βαλσάκι κοντοζυγώνει στ' αυτιά του
μήπως μπορέσει και του χαρίσει ένα χαμόγελο.
Μάταια προσπαθεί ν' ανασύρει μια αχτίδα
μέσα στο έρεβος των μαύρων του σκέψεων.
Οι δειλοί δολοφόνοι σκότωσαν τ' όραμά του,
τ' όνειρό του για ένα φέρελπι μέλλον.

Έφη Χαντζούλη
(Ηθοποιός και Ποιήτρια)

ΠΟΤΑΜΙ ΠΟΙΗΜΑ

Ποτάμι ποίημα
ορμητικά με παρασέρνεις
απ' τα πλανόδια όνειρα
τις φορεμένες λέξεις
τις φθαρμένες λεωφόρες
και μ' εκβάλλεις
σ' ένα βαθυγάλανο αρυτίδωτο ουρανό
που μέσα του κολυμπούν
παράξενες γοργόνες
και στο βυθό του
λάμπουνε χιλιάδες αστερίες
σήμερα το διάστημα πυρπολείται
απ' τα ονειροπολήματα
των ζαρκαδιών

μια καταιγίδα χρώματα
απειλεί τη μέρα
κι η νύχτα αναβοσβήνει
τα ηλεκτρικά φεγγάρια της
ποτάμι ποίημα
στις όχθες σου κελαΐδούν
λέξεις που μοιάζουν
με αποδημητικά πουλιά
έρχονται από χώρες μακρινές
σε κατοικούν για λίγο
και πάλι χάνονται στο άγνωστο
ενώ εγώ πνίγομαι
στις πολύχρωμες εικόνες
των ρεμβασμών μου.

Γιώργος Καραντώνης

ΤΟ ΘΑΛΑΣΣΙΝΟ ΣΑΠΟΥΝΙ!

Με τον πατέρα μου και την μητέρα μου μπήκαμε σ' ένα μαγαζί που πουλούσε μαζί με πολλά άλλα πράγματα και σαπούνια. Θα ήμουν τότε 4-5 χρονών. Η μητέρα μου ρώτησε τον μαγαζάτορα πρώτη:

— Έχετε θαλασσινό σαπούνι;

Αυτός απόρησε:

— Θαλασσινό σαπούνι; Τι είναι αυτό πάλι;

— Σαπούνι που με το θαλασσινό νερό να μπορέεις να πλένεσαι και να πλένεις τα ρούχα σου! Ν' αφρίζει με θαλασσινό νερό!

Εξήγησε τότε ο πατέρας μου. Αυτός απόρησε πάλι:

— Υπάρχει τέτοιο σαπούνι; Πρώτη φορά το ακούω αυτό!

Φύγαμε από εκεί και πήγαμε σε άλλο και σ' άλλο, σε πολλά μαγαζιά, μέχρι που βρήκαμε και αγοράσαμε σε όσο μεγαλύτερη ποσότητα μπορούσαμε, θαλασσινό σαπούνι! Τι το θέλαμε; Το θέλαμε για να το στείλουμε στους εξόριστους της Μακρονήσου και των άλλων ξερονησιών τους!

Με την έναρξη του Εμφυλίου πολέμου το 1947, που έγινε επειδή μας εξανάγκασαν οι ξένοι με την τρομοκρατία του λαού μας, τις δολοφονίες, τα μαρτύρια, τους ξυλοδαρμούς, βιασμούς κ.λπ. που εξαπέλυσαν στην Ελλάδα, με τα εδώ πειθήνια όργανά τους, τα βασιλο-φασιστικά τάχα τώρα όργανά τους αλλά στην ουσία τους παλιούς συνεργάτες των Κατακτητών μας, τους προδότες βασιμιστές και δολοφόνους του λαού μας σε όλη την Κατοχή.

Στα πλαίσια αυτά οι φυλακές και τα ξερονήσια γέμισαν έτσι, από βασανισμένους απάνθρωπα παλιούς καταδικασμένους ΕΑΜίτες-ΕΛΑΣίτες και άλλους Αντιστασιακούς της Κατοχής και Δημοκράτες! Συναγωνιστές τους οι γονείς μου, προσκλήθηκαν να πάρουν μέρος στους αντάρτες του Δημοκρατικού Στρατού Ελλάδος (Δ.Σ.Ε.) ή του Δημοκρατικού Στρατού Πελοποννήσου (Δ.Σ.Π.)! Αυτό έγινε μετά τον βασανισμό τους, ηθικό και πραγματικό την αναγκαστική αυτοεξορία μας στην παρανομία, στο Ηράκλειο Αττικής, που πραγματοποιήθηκαν για να γλιτώσουμε την εξολόθρευση μας από τους χίτες και ταγματασφαλίτες, παλιούς συνεργάτες των φασιστών-ναζιστών στην Κατοχή, ξανα-οπλισμένων όμως τώρα από τους ιμπεριαλιστές Αγγλο-Αμερικάνους που μας έκαναν νέα κατοχή και σκλαβιά με το ζόρι.

Ο πατέρας μου τότε έλεγε:

— Καλό μας έκαναν που με χτύπησαν την παραμονή της Πρωτοχρονιάς του 1945, κι έσπασαν τα πλευρά μου και τ' άλλα μου κόκαλα με αιμοπτώσεις, επειδή έσπασαν πάνω μου δυο μαγκούρες κι ένα υποκόπανο όπλου! Το έγκλημά μου ήταν ότι ήμουν υπεύθυνος του ΕΑΜ Φιλιατρών! Και ότι έκανα Αντίσταση για την Λευτεριά μας από τους Φασιστο-Ναζίδες!

Κι εγώ, νήπιο, τότε τον ρώτησα:

— Γιατί μπαμπά, μας έκαναν καλό, αφού εσένα σου έκαναν κακό;

— Μας ειδοποίησαν έτσι να φύγουμε από εκεί, τα Φιλιατρά, να έρθουμε εδώ, στην Αττική, να μπούμε στην παρανομία, για να γλιτώσουμε! Γιατί μετά την συμφωνία της Βάρκιζας και τον αποκλεισμό μας, θα μας σκότωναν όλους! Αυτό έκαναν σε όσους έμειναν

εκεί και ας ήτανε του Εφεδρικού ΕΛΑΣ ή ο «τελευταίος τροχός της αμάξης» που πάλευε για την λευτεριά μας από τους κατακτητές.

Οι γονείς μου αρνήθηκαν στην πρόταση των συναγωνιστών τους, να πάρουν μέρος στον ένοπλο αγώνα του Δ.Σ.Ε. ή του Δ.Σ.Π., τους άκουσα με τ' αυτιά μου να λένε:

— Έχουμε υποχρέωση να μεγαλώσουμε το παιδί μας ετούτο, (δηλ. εμένα), δεν πρέπει να το αφήσουμε πεντάρφανο! Όμως θα μπούμε στις Αντιστασιακές Οργανώσεις του Δ.Σ.Ε. και να βοηθήσουμε όσο μπορούμε τον τίμιο και δίκαιο αγώνα των ένοπλων Ανταρτών μας με πληροφορίες, εράνους, και ότι άλλο μπορούμε και γι' αυτούς και για τους εξόριστους αδελφούς μας και τις οικογενειές τους.

Έτσι βρεθήκαμε να προμηθευόμαστε και... θαλασσινό σαπούνι! Εμένα μ' έπαιρναν κοντά τους, φαίνεται για «άρση κάθε υποψίας». Οι αντιδραστικοί μαγαζάτορες, σαν ζητούσαμε... θαλασσινό σαπούνι, κάτι καταλάβαιναν και μας έδιωχναν με άσχημο τρόπο από το μαγαζί τους. Αντίθετα οι Δημοκρατικοί καταστηματάρχες, που κάτι κι αυτοί καταλάβαιναν, μας καλοδεχόντουσαν και είτε μας έδιναν το θαλασσινό σαπούνι, αν το είχαν, είτε μας έδιναν πληροφορίες που θα το βρίσκαμε.

Σύνδεσμός μας με την οργάνωση, ήτανε θυμάμαι, μια συμμαθήτρια και παλιά συναγωνίστρια των γονιών μου στο ΕΑΜ που έμενε στο Μοναστηράκι, ψηλά, στην οδό Κλάδη. Αυτή ήτανε τελειόφοιτη της Νομικής Αθηνών. Είχε δυο αδελφία που είχαν επιστρατευτεί σαν έφεδροι Αξιωματικοί στον Μοναρχο-φασιστικό στρατό, τότε, εναντίον των Ανταρτών του Δ.Σ.Ε. Συγκατοικούσαν μάλιστα με την αδελφή τους εκεί.

Ο Δ.Σ.Ε. με τους Αντάρτες του στην τρίχρονη πορεία του, εκείνη την εποχή, θριάμβευσε. Είχε καταλάβει τις πόλεις Καρδίτσα, Καρπενήσι, Αμαλιάδα, κ.λπ. για προμήθεια υλικών του και στρατολόγηση εφέδρων. Μάχες νικηφόρες σε Έδεσσα, Αριδαία, Νάουσα, Φλώρινα, Σταθμό Μπράλλου, διείσδυση μέχρι τις παρυφές της Αθήνας, στην Πάρνηθα! Στην Πελοπόννησο, παλαιότερα με τον ΕΛΑΣ, νικηφόρες μάχες με τους ταγματασφαλίτες το 1944 σε Μελιγαλά, Γαργαλιάνους, κ.λπ. και την κατατρόπωση των ταγματασφαλιτών εκεί, επειδή τούτοι οι προδότες συνεργάτες των Ναζί είχαν ταχθεί και διαταχθεί να καλύψουν την άτακτη φυγή και υποχώρηση των ναζί από την Ελλάδα μας!

Με την μετέπειτα συγκρότηση του Δημοκρατικού Στρατού Πελοποννήσου (Δ.Σ.Π.), που επέτυχαν στην επιχείρηση Σπάρτης και Γυθείου την απελευθέρωση αριστερών κομμουνιστών κρατουμένων ΕΑΜιτών-ΕΛΑΣιτών, 240 και πλέον από τις φυλακές της Σπάρτης, από τους οποίους οι 170 ετάχθηκαν εθελοντικά στις τάξεις του Δ.Σ.Π. Την κατάληψη όπως προαναφέραμε της Αμαλιάδας και λοιπών κωμοπόλεων και χωριών γι' απόκτηση των αναγκαίων του πολέμου (όπλων, πυρομαχικών, τροφών, ενδυμάτων κ.λπ.), την καταστολή της τρομοκρατίας και των εγκλημάτων των βασιλο-

φασιστών, έφτασαν το Φθινόπωρο του 1948 να ελέγχουν τα 2/3 της Πελοποννήσου! Γονάτισαν τους Άγγλους οι οποίοι παραιτήθηκαν υπέρ των Αμερικανών για όπλα, πυρομαχικά, τροφοδοσία κ.λπ. του βασιλοχουντικού στρατού τους.

Μετά από πολλά, έπιασαν και φυλάκισαν τον Σύνδεσμό μας, τη συμμαθήτριά και συναγωνίστριά των γονιών μου που έμενε στην οδό Κλάδη στο Μοναστηράκι! Την βασάνισαν απάνθρωπα, αλλά αυτή δεν ομολόγησε τίποτα! Έτσι γλιτώσαμε κι εμείς. Τέλος την πέρασαν από Στρατοδικείο. Στην πρώτη σειρά των καθισμάτων του Στρατοδικείου αυτού, καθόντουσαν τα δυο της αδέλφια με τη στολή των Αξιωματικών του μοναρχο-φασιστικού τότε Στρατού της Ελλάδας. Όταν άρχισε η δίκη, σηκώθηκε ο Δημόσιος κατήγορος (Εισαγγελέας) του Στρατοδικείου αυτού και ρώτησε φωνάζοντας δυνατά με επιτακτικό και προκλητικό τρόπο, προς την κατηγορουμένη, δείχνοντας τα ένστολα αδέρφια της της πρώτης σειράς του Στρατοδικείου, λέγοντας:

—Κυρά μου, τ' αδέρφια σου, με ποιους πολεμάνε;

Κι αυτή σηκώθηκε όρθια και μ' όλη την δύναμη της φωνής της φώναξε:

—ΜΕ ΤΟΥΣ ΕΛΛΗΝΕΕΣ!!!

Την καταδίκασαν δυο φορές ισόβια και όχι «εις θάνατον» επειδή δεν ήταν ένοπλη. Δεν υπέγραψε δήλωση μετάνοιας ποτέ και απελευθερώθηκε με την μεταπολίτευση το 1974!!!

Άνοιξε δικηγορικό γραφείο με την συναγωνίστριά-συμφυλακισμένη συμφοιτήτριά της, αδελφή συμμα-

θητή μου στο νυχτερινό Γυμνάσιο που πήγαινα στην Αθήνα.

Την επισκέφτηκα, της συστήθηκα και την ρώτησα: —Σ' έχουμε όλοι μας για ηρωίδα! Όμως εσύ γιατί πήγες με τους Αναθεωρητές του τότε Κ.Κ.Ε. Εσωτερικού! Κι εκείνη μου απάντησε:

—Όλη η παρέα μου πήγε με το Κ.Κ.Ε. Εσωτερικού. Όμως εγώ όλους μας, σας θεωρώ ότι είμαστε όμοιοι συναγωνιστές για τον Σοσιαλισμό-Κομμουνισμό!

Εγώ φυσικά διαφώνησα. Και διαφωνώ! Γιατί όπως είπε και ο Μεγάλος Λένιν, οι χειρότεροι εχθροί του Σοσιαλισμού-Κομμουνισμού είναι αυτοί. Οι αναθεωρητές του Μαρξισμού-Λενινισμού. Οι Σοσιαλοδημοκράτες. Οι Σοσιαλίζοντες χωρίς Σοσιαλισμό! Οι Συνασπισμένοι δήθεν αριστερούληδες! Είναι ο «Δούρειος Ίππος» του Σοσιαλισμού-Κομμουνισμού! Γιατί θελητά ή αθέλητα νομίζουν ότι παλεύουν γι' αυτά τα ιδανικά, στην ουσία όμως παλεύουν για να φέρουν περισσότερο Καπιταλισμό, πλουτοκρατία και Ιμπεριαλισμό, κι όλα αυτά με τη ροζ ή πράσινη ή ακόμα και κοκκινωπή σημαία του δικού τους ανύπαρκτου ουτοπικού τούτου ιδανικού.

Αλλά αργότερα... ησύχασα! Η ηρωίδα μας με την παρέα της, τελικά κατάλαβαν το λάθος τους και εντάχθηκαν στο Κόμμα μας! Και πάλεψαν μέχρι τέλους για τον Σοσιαλισμό-Κομμουνισμό μαζί μας. Ας είναι όλοι τους, οι αείμνηστοι τώρα, αξέχαστοι και αθάνατοι ηρωϊκοί αγωνιστές τούτοι, παράδειγμα για μας, για ένα καλύτερο αύριο για όλους μας!

Τίτος Κοκκινέας

ΔΙΑΛΕΚΤΙΚΗ

Αυτό που με συνέπηρε,
στο μεγαλείο της φύσης,
είναι το πείσμα της ζωής,
κι ο πόθος της να ζήσει.

Αυτό που με συγκίνησε,
στην εδική μας πλάση,
είναι τ' ανθρώπου η δύναμη
κι η θέληση... να αλλάξει!

Αυτό που μέσα στη ζωή,
με έχει ολοκληρώσει,
είναι η λεβέντικη καρδιά,
που αγάπη έχει δώσει.

Αυτό που εξεχώρησε,
στο μεγαλείο της φύσης,
είναι τα μάτια τση καρδιάς,
που θέλει... να μιλήσει!

Βαγγελιώ Καρακατσάνη
(Κρήτη)

ΠΑΡΟΡΜΗΣΗ

Τα σύννεφα στη Γη πυκνώνουν
κι όλα τ' αλώνει μια βοή
κι οι μαύροι πόνοι ζευγαρώνουν,
στη θλιβερή μας τη ζωή...
Δίνεις πολλά, μα παίρνεις λίγα...
Όμως, στη στεία διαδρομή,
το πνεύμα σου σωστά οδήγα,
να πάψουν οι συμβιβασμοί.
Αφόρητη η δυστυχία, γι' αυτούς
που δεν καταλαβαίνουν,
που συναινούν στην αυταρχία,
που, μπρος στο άδικο σωπαίνουν.
Κοίτα στα μάτια τον εργάτη!
Στα δυσλειτουργικά μοτίβα,
δωσ' του μια δέσμευση σταράτη,
ν' αντέξει στον καιρών το λίβα.

Ναι! ν' απαιτήσεις κι απ' τους άλλους,
να 'ναι η ονομαστική αξία,
σαν τους αρχαίους τους δασκάλους,
να 'χουνε νου και ευελιξία.
Τα πρότυπα πάντα να ψάχνεις
κι εκεί που η πίκρα περισσεύει,
σπάσε το δίχτυ της αράχνης,
το βάσανο, που σε κουρσεύει...
Το τέρας μέσα μας υπάρχει,
μα 'συ τον έλεγχο μη χάσεις,
στην ανομία του μονάρχη,
το δόλο του να ξεσκεπάσεις.
Κι αυτό που κατακεραυνώσεις,
με μια θυσία θα τ' αλλάξεις!
Μ' αίμα! στο βάθρο της αγχόνης,
μια προφητεία να χαράξεις...

Γιώργος Δ. Μπίμις

ΘΥΜΑΤΑ ΚΑΙ ΘΥΤΕΣ

(α) ΤΟ ΟΛΟΚΑΥΤΩΜΑ

Σαν άχυρα τους σκόρπισαν οι ανέμοι,
στο Άουσβιτε τους φρυγανίσαν τα κορμιά,
σ' αγκυλωτούς σταυρούς καρφώσαν τα φτερά τους,
θάμπωνε τ' άστρο του Δαυίδ στην ερημιά.

Χρόνια μιλούσε για τα πάθια τους ο κόσμος,
για την πρωτόφαντη manία των NAZI,
ζήσαμε τ' άδικο στους δέκτες της οθόνης,
τους συμπονέσαμε και κλάψαμε μαζί.

(β) ΟΙ ΕΠΗΛΥΔΕΣ

Τους έστερξαν το δίκιο να κουρνιαίσουν
στη Χαναάν, να βγουν στο φως απ' την αχλή,
μα, σαν αχόρταγοι κισσοί, θρασομανούσαν
κι άπλωσαν ρίζες στον γειτόνων την αυλή.

Έπειτα φόρεσαν τις μπότες των θυτών τους
το πέλμα τους θωρακισμένο ν' αντηχεί,
ποδοπατήσανε της Γάζας την ανάσα,
ώσπου να πνίξουν κάθε ελπίδα κι αντοχή.

Σαν αγριόχορτα ξερίζωναν τους νέους
να γίνουν πρόσφυγες, ρημάδια των καιρών,

και νέα κύμβαλα πολέμου τους ωθούσαν
να δρουν ως πρόσταζε κι ο νόμος των κερδών.

(γ) ΟΙ ΚΑΜΙΚΑΖΙ

Ως θύτες πλέον, προκαλούσαν διαπάλη,
και νέα θύματα, με τόλμη κι αντριγιά,
προσεύχονταν, παρακαλούσαν, απαιτούσαν,
ώσπου πυρπόλησε τα στήθη πυρκαγιά.

Τόσα παιδόπουλα που βρήκαν το κουράγιο
αυτόβουλα «Έλα», στον χάροντα να πουν,
μα στον χαμό παίρνουν κι ανύποπτους αθώους
και τρόμο με τις πράξεις τους σκορπούν.

Λειώμα οι καρποί, τα σπίατα γίναν στάχτη,
γύρω συθέμελα γκρεμίζεται η ζωή,
η ελπίδα πνίγεται στον πόνο και στο δάκρυ,
βογγούν οι δρόμοι απ' των θυμάτων τη βοή.

(δ) ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Τώρα ανταριάζει νέα βία τις αισθήσεις,
τ' αθώα θύματα μάς σφάζουν την καρδιά,
κλαδί ελιάς προτείνουν άγγελοι φίλιας,
ανθούς ειρήνης να τρυγήσουν τα παιδιά.

Πάντα τα θύματα, με μνήμες ματωμένες,
γίνονται θύτες κι αντιστρέφουν τη ροή,
ζυμώνεται το μίσος με το δάκρυ,
θολώνει ο νους τους κι η ζωή φυλλορροεί.

Την ιστορία των πολέμων κάποιιοι γράφουν
μήπως και πάψουν φόνοι και κατατρεγμοί,
όμως τα κέρδη πολεμόχαρα προβάλλουν
και την ειρήνη κουρελιάζουν στη στιγμή.

Πόπη Μπαλαμώτη - Σπιτά

ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΣΜΟΙ

Έρχονται πάλι εκλογές για επιλογή “αρχόντων”;
Ή υποστήριξη ξανά άνομων συμφερόντων;
Οι άνθρωποι βαρέθηκαν τα ίδια παραμύθια
και υποσχέσεις έωλες δεν είναι κουτορνίθια.
Μιλούν για νέα εποχή λύσεις χωρίς αγώνα,
που θα μας φέρουν ασφαλώς στο δέκατο έκτο αιώνα.
Κάποιοι μιλούν για θαύματα και για καινοτομίες,
τους γνώρισες στο παρελθόν ξέρουν από αλχημείες.
Που αντί να έχουν ενοχές και να απολογούνται,
χωρίς αιδώ, χωρίς ντροπή τη νήσσα προσποιούνται.
Σπουδαίο έργο εκτελούν κάθε τετραετία
αλλά τι φτάνει οι δύστυχοι πού ‘χουμε μυωπία!
Μιλάνε για το έργο τους που ‘ναι χωρίς ουσία...
οσφυοκάμπες ήτανε στην κεντρική εξουσία.
Κι ενώ οι συμπολίτες μας περνούν τα χίλια μύρια,
οι εργολάβοι εισπράττουνε τα δισεκατομμύρια.
Κοίτα πως καταντήσαμε ν’ ακούς “δημοκρατία”
και το στομάχι να κρατάς να σου ‘ρχεται ναυτία!
Ψιμυθιωμένο σύστημα βαθιά διαβρωμένο,

που προσπαθεί να προβληθεί ως ανανεωμένο.
Αντισταθείτε σε αυτούς με τις πολλές φανφάρες
σου πιπιλίζουν το μυαλό λέγοντας άρες μάρες.
Αντισταθείτε στους γνωστούς που υπόσχονται τα χίλια
κι ανέξοδα σου τάζουνε λαγούς με πετραχήλια.
Αντισταθείτε και σ’ αυτούς που με αμετροέπεια
κυριαρχεί στις πράξεις τους άμετρα ασυνέπεια.
Πολλούς θ’ ακούσεις να μιλούν σήμερα για αυτοτέλεια,
μα εις το βάθος του μυαλού κρύβεται ιδιοτέλεια.
Αυτοί μετά τις εκλογές θέλουν την αποχή σου,
εμπιστευθείτε όσους θα πουν ναι στη συμμετοχή σου.

Γιατί εάν συνεχιστεί αυτή η κωμωδία,
σίγουρα θα εξελιχθεί σε ιλαροτραγωδία.
Μην υποκύψετε ωσάν το δύστυχο το Σάκη,
που ‘ταξαν λίγα φρόκαλα να δώσουν για το τζάκι.
Τιμώρησε τους αναιδείς που έχουν για καμάρι,
ότι σε εξαγοράζουνε για ένα πενηντάρι.
Για ένα οκτάμηνο δουλειάς, που ‘ναι δικαίωμα σου,
μην υποκύπτεις, σήκωσε ψηλά το ανάστημα σου.
Δώσε τους την απάντηση, να ψάχνουν για λαγούμι
όσους σε κοστολόγησαν όσο ένα κουστούμι...
Απόρριψε όλους τους λαγούς που τρέχουνε στο δρόμο
αυτοί μετά θα βουλευτούν κι εσέ θ’ αφήσουν μόνο...
Συμπαράταξου με αυτούς που με καθάριες θέσεις,
δεν έχουν θολερότητα ή υποχθόνιες σχέσεις.
Ο βίος βελτιώνεται με ενεργούς πολίτες,
με πάλη, με πολιτισμό και όχι με αγύρτες.
Μα για να βρουν τα θέλω σου πραγματική εκπλήρωση,
συμπαράταξου άμεσα στη ΛΑΪΚΗ ΣΥΣΠΕΙΡΩΣΗ.

Δημήτρης Αρμόδωρος

ΦΕΥΓΩ

Φεύγω απ’ τους ρυθμούς
μιας συγκέντρωσης
μπαίνω σ’ ενός Λαού
την αποθέωση
με σάβανα οι κούκλες
τυλιγμένες
είν’ τα παιδιά της Γάζας
τα καημένα.

Σύνταγμα με συντριβάνια
μουχλιασμένα
μου φέρνουν την οσμή
αδράνειας
μα κάποιοι
με στεντόρεια φωνή
λένε “STOP επί τέλους
στην σφαγή”...

Σταύρος Δ. Φονικάκος

Κώστας Δ. Υφαντής:

"Σκοτεινό Ηλιοστάσιο" (Εκδόσεις Σ.Π.Α. Σεπτ. 2022), Ποίηση

**«Η άυλη κάρτα, η άυλη αφή, η άυλη ζωή
τότε χάθηκαν οι επαφές των ματιών...»**

Αρχίζω με την επεξήγηση του ποιητή για το, τι είναι "Σκοτεινό Ηλιοστάσιο". «*Ηλιοστάσιο ονομάζεται η χρονική στιγμή κατά την οποία ο άξονας της γης εμφανίζεται στραμμένος όσο περισσότερο προς ή μακριά από τον ήλιο κατά την ετήσια τροχιάς της γύρω από αυτόν. Η λέξη προέρχεται από το "ήλιος" και το "στέκομαι", επειδή κοντά στα ηλιοστάσια ο ήλιος φαίνεται επιβραδύνει την φαινομενική κίνησή του μέχρι που την ημέρα του ηλιοστασίου αυτή η κίνηση μηδενίζεται και αντιστρέφεται. Ανάλογα με το ημισφαίριο και την εποχή έχουμε το θερινό και το χειμερινό ηλιοστάσιο.*» Γιατί όποιος δεν γνωρίζει τις λέξεις, δεν θα γνωρίσει ποτέ τους ανθρώπους, αποφαίνεται, ο Κινέζος φιλόσοφος, Κομφούκιος (552-479 π.Χ.). Η ποίηση είναι έργο της νεότητας. Χρειάζεται ενθουσιασμός, μέχρι να ενημερωθούν τα μέσα μας, έλεγε ο ποιητής Μανόλης Αναγνωστάκης. Ο ποιητής Κώστας Δ. Υφαντής αποτυπώνει την πόλη με την αρμονία ή όχι, γιατί «όταν σε μια πόλη κάτι άδικο συμβαίνει, πρέπει να γίνει ξεσηκωμός. Και όταν αυτό δεν γίνεται, πρέπει η πόλη να βουλιάζει, να καεί πριν έρθει η μαύρη νύχτα» (Μπέρτολτ Μπρεχτ, "Ο καλός άνθρωπος του Σετσουάν"). Αν μπορεί να αλλάξει η ποίηση τον κόσμο; Προσπαθεί να το κάνει, αλλά τα αποτελέσματα είναι εφήμερα. Υπάρχουν έργα που έχουν δώσει με κάποια μορφή ώθηση στον κόσμο προς τα μπρος. Ο Ντίκενς, για παράδειγμα, συνέβαλε στο να καταργηθεί η ποινή του θανάτου για χρέη. Ήταν μια πραγματική επιτυχία. Στους Γάμους του Φίγκαρο αποδείχθηκε πόσο βλακώδες είναι να απολαμβάνουν προνόμια συγκεκριμένα κοινωνικά στρώματα και να ζουν καλύτερα από τους υπολοίπους χάρις στην κοινωνική τους θέση. Αυτή η κριτική συνέβαλε τότε στο να γελοιοποιηθεί αυτή η μορφή κοινωνικής οργάνωσης. Είχα αναφερθεί ποικιλοτρόπως θετικά για την ποιητική παρουσία, του Κώστα Δ. Υφαντή σε προηγούμενα τεύχη. Ζούμε σε μια εποχή, όπου το τρομερό και απρόβλεπτο, μάς έχει γίνει καθημερινή πραγματικότητα. Φανερώνεται πως η "φαντασία είναι η βασιλισσα των τρόμων", όπως έγραψε σε ένα αφορισμό του ο Ramuz (Ελβετός συγγραφέας, 1903-1947). Η πραγματικότητα ευτελίζει κάθε φαντασία, αφού οι καταστροφές στη φύση –απ' τον άνθρωπο, ο πόλεμος, οι ανταγωνισμοί κ.ο.κ.– θυμίζουν σημεία και τέρατα, τις φλόγες και τα σκοτάδια, τις ερινύες της Κόλασης του Δάντη. Κι όμως ο ποιητικός ζήλος έχει παρουσία. Βράζει, κυλάει "εν τω πνεύματι, ζέοντες", δηλαδή, ότι οι ποιητές είναι ενεργητικοί και δραστήριοι. Θα λέγαμε απλά ότι ο ζήλος είναι όπως, η βενζίνη για το αυτοκίνητο, η ηλεκτρική ενέργεια για το εργοστάσιο, η κινητήρια δύναμη στην προσπάθεια θέασης του Ανθρώπου. Αλλά «Σκυλοκοίτες και νεκρόσιτοι και ερεβομανείς κοπροκρατούν το μέλλον» έγραψε ο Ελύτης. «Ο πόλεμος ταραίζει τη μοναξιά μερικών, εμένα με θανατώνει» λέει ο Α. Καμύ. Αφού ο πρόσφυγας του πολέμου είναι τυλιγμένος στο

αλλόκοτο ρούχο της φυγής. Πορεύεται ως "αλήτης", πλάνης, φυγής, παρίας. Αποκαλύπεται η αρχετυπική σοφόκλεια, φιγούρα του Ανθρώπου. Αλλά, μια κοινωνία αδελφών, αξίζει, είναι πιο δυνατή κι από όλα τα κάστρα του κόσμου... Σ' αυτούς τους ενδιαφέροντες καιρούς, όπως έλεγε ο Λάο Τσε, η αγάπη, η ισότητα, η συνύπαρξη, η δικαιοσύνη, είναι ανάγκη να είναι παρούσες ως η "τετρακτύς" της αρμονίας. Όχι "Νακάμ", όχι εκδίκηση σημαίνει στα εβραϊκά της Παλαιάς Διαθήκης... Σαλόμ σημαίνει ειρήνη. Γράφει ο ποιητής, **"Στο Τούνελ": «Μετά τις αχανείς εκτάσεις / τις ηλιόλουστες / μπήκαμε στο μακρύ αδιέξοδο τούνελ / στις στοές της αγωνίας μαντρωμένοι / με κρότους σειρήνες καπνούς / χωρίς αντίληψη των συνθηκών / όψη των πραγμάτων / έρπουμε σαν σαρανταποδαρούσες / σε δοκιμαστικό σωλήνα / ψάχνοντας το ήλεκτρον της γης / να λάμψει / στα μελανά σημεία του λαβυρίνθου / κάπου ένας υπολογιστής ελλοχεύει / ένας υπολογιστής κρυμμένος αγριεύει / πότε επιταχύνει το ρυθμό του / πότε επιβραδύνει / μας μοιάζει μιλάει μας ζηλεύει / την επαύριο ήρθε στο τούνελ / η άυλη κάρτα η άυλη αφή η άυλη ζωή / τότε χάθηκαν οι επαφές των ματιών / κι εσύ Ρήγα κάποτε μιλούσες / για μιας ώρας ελεύθερη ζωή / κι εσύ Κάλβε για ελευθερία και τόλμη...**

». Αλλά η συνύπαρξη ισορροπίας και τρόμου, με την απουσία λόγου, αλλά με την εικόνα ως διαμεσολαβητή, φανερώνεται ότι επιβεβαιώνεται ένας παλιός αντιπροσωπευτικός πνευματικός εκπρόσωπος του 20ου αιώνα, ο Drieu La Rochelle (Γάλλος συγγραφέας μυθιστορημάτων πολιτικών δοκιμίων, 1893-1945), ο οποίος έγραφε ανάμεσα στους δύο παγκοσμίους πολέμους στο εμβληματικό έργο του ο "Νέος Ευρωπαίος": «Η μόνη δυνατή ζωή για τους ανθρώπους, είναι το χύσιμο του αίματός, οι φόνοι και οι συνουσίες». Ο πόλεμος στην Ουκρανία, Μ. Ανατολή, Αφρικανική Ήπειρο, έχουν σαρώσει τους ηθικούς νόμους. Η ηθική χρεωκόπησε. Σταμάτησε να είναι η ρίζα του Ευρωπαϊκού συνόλου. Οι πλουτοκράτες πιστεύουν είτε σε μία αποτρόπαια φρανκλινική ηθικότητα και στην αποχαλίνωση -στην "ενάρετη υποκρισία". Αυτός ο "ου κατ' επίγνωσιν" ζήλος συνοδευόμενος από τον φανατισμό και τη μισαλλοδοξία, οδηγεί στην αλλοίωση της πραγματικής εικόνας της προς τον έξω κόσμο. Μια μαρτυρία του Ανθρώπου, έδωσε ο Van Gogh (1853-1890): «Οι άνθρωποι είναι φυλακισμένοι μέσα σ' ένα κλουβί φριχτό...». Γράφει ο ποιητής Κώστας Δ. Υφαντής στην **"Ψυχογραφία": «Ο άνθρωπος γνωρίζει ότι θα φύγει / από λοιμό τραύμα / ή νόσο του βίου / κατά βάθος δεν το πιστεύει / θέλει να αποπλεύσει / με το πλοίο Ιχνηυτής / για κάποιο ταξίδι αναψυχής / παραδείγματος χάριν / για τον διάπλου της Αχερουσίας λίμνης / για την εξερεύνηση της νεκρής θάλασσας / στην ανατολή / των νησιών των μακάρων στη δύση / για τον περίπλου της ακτής / ενός λοιμοκαθαρητηρίου / κρατάει πάντα έναν ταξιδιωτικό οδηγό / δεν γνωρίζει το πότε / έτσι πάντα ελπίζει / κι αυτό του δίνει ζωή».**

Μέσα σ' ένα έδαφος που θυμίζει βαλτότοπο,

ναρκοπέδιο, σε μία προοπτική που είναι το μέλλον του φαιό και το μέλλον απροσδιόριστο, η ξενομοναχιασμένη μονάδα μέσα στην αποικία ο άνθρωπος, είναι σ' ένα πέπλο πλάνης και υποκρισίας. Αφού η κατάρρευση των ηθικών αξιών, οι τεράστιες τεχνολογικές εξελίξεις, ανοίγουν ένα κενό. Επιθυμούμε την αταξική μας ελευθερία με την κοινωνική δικαιοσύνη ως πρόταγμα. Από την άλλη διευρύνονται οι ανισότητες από την πλουτοκρατία, και η κατάλυση των πιο στοιχειωδών ανθρωπίνων δικαιωμάτων, είναι πιο φανερός (μετανάστες, πείνα, πρόσφυγες κ.ο.κ.) με ερείπια, θάνατοι, στάχτες. Μέσα σ' όλο αυτό το περιβάλλον, ο ποιητής Κώστας Δ. Υφαντής αναζητάει ένα φως. Γράφει στη **"Θητεία στο φως"**, ότι ο πλανήτης μας έχει γίνει πεδίο - θεατρικό αισχύλιας τραγωδίας και της σύγχρονης "Μετρόπολις" του Γερμανού σκηνοθέτη Φριτς Λανγκ (1927). Περιγράφει την απροσωπεία της παραγωγής στα "υπόγεια" υπό την εποπτεία, του boss, που ζει υψηλά σ' ένα ουρανοξύστη... παστωμένος στο χρήμα. Μιλάει για τον απομονωτισμό, τη μοναξιά και μοναχικότητα, την αγωνία που δημιουργεί η έλλειψη ταυτότητας στον σύγχρονο άνθρωπο, το φόβο για τον Άλλον διαφορετικό, τον εγκλεισμό σ' ένα μικρόκοσμο, όταν ο μικρόκοσμος καταρρέει... Όταν η τεχνητή νοημοσύνη, υπερισχύει: **«Ο κομπούτερ ελλοχεύει / ο κομπούτερ αγριεύει / ο κομπούτερ μας παιδεύει / ο κομπούτερ μας ζηλεύει»** (Κώστας Δ. Υφαντής).

«Το φλογερό καλοκαίρι μόλις / αρχίζει πίσω μας πολιτείες άγρυπνες ανοίγονται / στο αίθριο φως / ζεστές πολιτείες του καλοκαιριού / αχνιστές μέσα στο κάμα / ξυπνούν τα κοιμισμένα νοήματα / ξυπνούν συνειδήσεις / γωνιά γωνιά σπίτι με σπίτι συλλέγουν / προσδοκίες / ζωντανεύουν ξεφτισμένα οράματα / τις άσπρες νύχτες αναπνέουν / κάτω απ' τ' άστρα / κατεβάζουν κόσμο στους δρόμους / γεμίζουν τα πάρκα / άνθρωποι νικούν την αγοραφοβία / μιλούν κρατώντας σημαίες χαράς / κάποιοι έχουν στο πέτο / ένα κόκκινο άνθος / το πλήθος γελά ερωτεύεται πάλι / το καλοκαίρι κυλά / φωτεινό όπως το βλέμμα σου / απαλύνει τους λοιμούς διαγράφει / το μέσα μας χρέος».

Όμως πώς μπορεί να ισορροπήσει ο άνθρωπος όταν παλεύει μόνον "για το ψωμί και το αλάτι"; Μοιραίως, οι οικονομικοί όροι επιδρούν καταλυτικά. Δίπλα στις μηχανές, στα ρομπότ της τεχνητής νοημοσύνης, ο πάταγος των όπλων, ετοιμάζεται για μια νέα σύρραξη πολεμική, οικονομική. Μια νέα δυστοπική κατάσταση. Οι κατακτήσεις αμφισβητούνται. Υπάρχει μοναξιά. Ο κυνισμός μεταμορφώθηκε σε μεσσία, ενώ ο ελεύθερος διανοητής ποδοπατείται, από τα προσωπεία, της νέας τάξης του αίματος. Τα ονόματα ξαφνιάζουν, η προπαγάνδα βασιλεύουν. Εν ονόματι της "ελευθερίας" των λαών, προσπαθούν να επιβάλλουν νέα "σύμβολα", νέες "γοητείες". Με νέα όπλα, δολοφονούν για την δήθεν "ενότητα των λαών"... Κέντρα Πανεπιστημίων επιστρατεύονται, εκπαιδεύονται, χρηματοδοτούνται και οργανώνονται, από πολιτικά κέντρα, για την καθ' ολοκληρία υποταγή των λαών. Είναι συνδυασμοί του φανατισμού, της μισαλλοδοξίας, της υποκρισίας...

Ο Φρόντ μιλάγε για το εγώ, τη συνειδηση, του εκείνου, το ασυνείδητο και το υπερεγώ, τις ηθικές επιταγές. Όλα συγκρούονται. Αλλά και ο Ντοστογιέφσκι, ο Προυστ, ο Πιραντέλλο κονιορτοποιήσαν την πραγματικότητα σε πολλά κομμάτια. Και ο T.S. Elliot στην "Ερημη Χώρα" έδωσε το χάσμα της ηθικής ερήμωσης του Ανθρώπου. Ένας ήρωας του γάλλου ποιητή Αραγκόν (1897-1983) ο Philippe Sourpauit εξομολογείται, περίπου

έτσι: «Έμαθα να συλλαμβάνω τα νερά, τα δάση, τους αγρούς, τις μορφές των τοπίων, ανεξάρτητα από τους αισθητικούς δεσμούς, άμαθα να λυτρώνομαι από την πλάνη της προοπτικής... να μη γελιέμαι από τις ψευδαισθήσεις των ωρών. Να αγκαλιάζω ταυτόχρονα τη διαδοχή των ωρών και λεπτών...» Και ο ποιητής κινείται μέσα στο "Σκοτεινό Ηλιοστάσιο", όταν άλλοι μένουν ακίνητοι, σαν τα ξύλινα αλογάκια των Λούνα Παρκ. Έτσι ό,τι καταχτιέται αισθητικά, εκμηδενίζεται. Εξαιτίας μίας αιτίας πραγματικής παράφορης, ανυπόμονης, που μας δείχνει η αδυναμία μας να αδράξουμε. Μέσα από την ποιήσή του ιχνηλατεί σύντομες αναλαμπές της ζωής. Από το τζάμι ενός ψυχιάτρου, ψυχαναλυτού, ψυχολόγου, βλέπει ασυνείδητες επιθυμίες, λανθάνουσες ιδέες, συνειρμούς ιδεών, συμπύκνωση και συγχώνευση εικόνων, παραμορφώσεις, συμβολισμούς. Γράφει στο **"Σχόλιο"**: **«Ψυχρός παγωμένα αδυσώπητος / ανέκφρατος και αλαζόνας / στην οθόνη ο ηγεμόνας / κυνικός αδιάστατος ωμός / φαραωνικός και ανιστόρητος / στον εξώστη ο ηγεμόνας / υπεροπική καρικατούρα / σε θέατρο σκιών / ο ηγεμόνας...»**. "Γοήτων φωρά" είναι δηλαδή, αγύρτης, δίχως μάσκα, ο ηγεμόνας. Αλλά είμαστε γεννημένοι για να παράγουμε δρώμενα. Θέλουμε την αδιάκοπη δράση. Η ζωή μας δεν είναι τίποτε άλλο, παρά η κίνηση. Συνοδεύεται από το κινητικό αίτιο, όπως έλεγε ο Αριστοτέλης. Κι ένας οπτιμιστής φιλόσοφος, ο Leibniz (Γερμανός φιλόσοφος, μαθηματικός, φυσικός, ιστορικός, 1646-1716) αναφέρει: ότι δεν δρα, δεν υπάρχει. Το αίσθημα της μοναξιάς, της ανασφάλειάς μας, της αγωνίας, караδοκούν. Η αναλογία ανάμεσα στον ωκεανό και την έρημο, υπάρχουν για πολλούς ανθρώπους του Τρίτου Κόσμου. Ξεδιπλώνεται, αβυσσαλέα, στέλνει μηνύματα, αν θέλεις να περάσεις ως φυγάς, ως δραπέτης, τις πύλες. Η οφθαλμαπάτη της όασης σέρνει μαζί της ανθρώπους σε άγνωστους τόπους... δίχως νερό. Διακρίνει ο ποιητής μας, τα ένστικτα της ζωής και του θανάτου, στην ασίγαστη δίψα, στις σταγόνες του αίματος που στάζουν στην στεγνή και στείρα έρημο εκατομμυρίων ανθρώπων, σε στεριά και θάλασσα. Και ο ποιητής ο Βαλερύ (1881-1957) προέβλεπε τα νέα δεσμά και από απόσταση πάνω στις αισθήσεις μας: «Κάποιος άγνωστος, ένας μακρινός χειριστής, μιας ειδικής μηχανικής συσκευής, ερεθίζοντας τις ίδιες τις πηγές και τα συστήματα τις νοητικές παραισθήσεις (illusions), τεχνητές παρορμήσεις, επιθυμίες και τεχνητές παραπλανήσεις (egarements) ακόμα». Ήταν σίγουρα διορατικός.

Γράφει ο Κώστας Δ. Υφαντής στις **"Αναμνήσεις από το βυθό"**: **Κραυγές εγκλω-βισμένου / σε χώρα τρίτου κόσμου: / φύγε όνειρο κακό της βιοπάλης / του μεροκάματου των πέντε σεντς / σύννεφο βαρύ των λογισμών / στο θολερό της ύπαρξης τοπίο / σύννεφο βαρύ των αναμνήσεων / γεμάτο τοξικές στιγμές τραυματικές βροχές της λύπης / φύγε όνειρο / ζώντας εδώ στο ηλιοστάσιο / του τρόμου / βάζω φωτιά στο μαύρο πεπρωμένο»**. Τα πρόσωπα σκηνοθετούνται. Οι ιδέες και αξίες ποδοπατούνται. Την Ιστορία την γράφει όχι ο Θεοκυδίδης, αλλά, η τραγωδία του Σοφοκλέους. Το πολιτικό Cartagon (θηριωδίες) των πιο καθυστερημένων λαών, είναι στα χέρια φονταμενταλιστικών ιδεών με αυτοκτονίες και δολοφονίες. Το Mawt στα αραβικά σημαίνει θάνατος. Αλλά το χαρτί νικάει την πέτρα όταν η πέτρα βοηθάει να σηκώσει ο άνθρωπος στις πλάτες του, τον συνάνθρωπό του. Τότε σου λέει ο εαυτός σου, τί έκανες;

Αντίθετα ο πάντα κυνικός αναλυτικός του

αμερικανικού κατεστημένου και αρθρογράφος των New York Times, Τόμας Φρίντμαν γράφει ότι τα Μακ Ντόναλντς δεν μπορούν να ανθίσουν χωρίς τον Mc Donnell-Douglas που σχεδιάζει τα F-15.

Ο πιο επικίνδυνος εθνικισμός, σωβινισμός, ρατσισμός, ντύνεται με τα ρούχα της "δημοκρατίας" και του κοσμοπολιτισμού επιβάλλοντας την "uber alles" ιμπεριαλιστική κατάσταση, που φτιάχνει αιμοσταγείς μηχανισμούς... Γράφει ο ποιητής Κώστας Δ. Υφαντής στο "Άσυλο": **«Σβήνει σιγά το φως όπως βραδιάζει / φέγγει αγνά του γαλαξία / ο αρχαίος βυθός / στο θάλαμο σφοδρός συνωστισμός / σε ράντζα εκστρατείας / ο άνθρωπος με το πρόσωπο οθόνη / παρατηρεί τις εξελίξεις στο δίκτυο / εθισμός gr / δίπλα ένας χλωμός χρηματιστής / με βλέμμα γερακιού / στο περιστύλιο / ο άνθρωπος χωρίς ίσκιο / ο άνθρωπος χωρίς οίκτο / ο άνθρωπος με τη ρεντιγκότα / η ωραία κυρία με το καπελίνο / πιο κει ο συμπλεγματικός της εξουσίας / ο πολιτευτής των θεωριών συνωμοσίας / όλοι οι σύμβουλοι πολέμου / ο βλοσυροί επιβάτες του λεωφορείου / της καυποψίας / διασωληνωμένος στον προθάλαμο / ένας εφοπιστής / στον περίβολο / ο εμμονικός παπάς της ενορίας / ο ξενοφοβικός θαμώνας της πλατείας / η γυναίκα με το ασταμάτητο γέλιο / κι ένας φανατικός υπέρμαχος του τίποτα / ο νέος με την τρελή προκήρυξη... / κι η γη επιταχύνει τους στροβιλισμούς της / στο προαύλιο του ασύλου».**

Η φύση δεν διανοείται, πάντα δρα. Κανέναν δούλο δεν έκανε η φύση. «Ουδένα δούλο η φύσις πεποίηκεν», έλεγε ο Αριστοτέλης. Η κίνηση, η δράση, η ποίηση, είναι ένας τρόπος δημιουργίας ταυτόχρονα, μια κι όσο πάει πιο έντονα, η βεβαίωση τού ότι υπάρχουμε. Ότι ο χρόνος γράφει τις ρυτίδες στο πρόσωπό μας. Ασελγούμε στα κύματά του, στους αφρούς του. Σ' ένα παιγνίδι που αγαπάς, τυραννίσαι, όμως και μένεις κοντά του. Στα σπλάγχνα του, κι η θάλασσα ποτέ δεν ησυχάζουν. Είναι ο μόχθος του αιώνιου κύματος όταν χτυπάει στους βράχους. Γράφει για το τριαντάφυλλο όταν φυτρώνει κι ανθίζει μέσα απ' την καταστροφή, την πυρκαγιά, τη στάχτη, την πλημμύρα... Δείχνει με την ποιητική του γραφή, ο σεμνός και εξαίρετος φίλος μου, Κώστας Δ. Υφαντής, ένα βαθύτατο αίτημα της ενότητας και εντελέχειας - για το παιχνίδι των απόντων πραγμάτων. Με ιδιαίτερη ευαισθησία, αφού για να γράψεις έναν μόνον στίχο πρέπει να έχεις ανακαλύψει πολλές εσωτερικές πόλεις, πολλούς ανθρώπους, πολλά γεγονότα. Ακόμα και για να αρνηθείς τον έξω κόσμο πρέπει να τον γνωρίσεις. Αλλά, σήμερα «εχάσαμε την χρυσή πανοπλία» έλεγε ο ποιητής Κ.Καρυωτάκης. Αλλά, τίποτε η φύσις δεν κάνει μάταια. «Ουδέν η φύσις ποιεί μάτην» (Αριστοτέλης). Η "Σκύλλα" μας οδηγεί στην ιεραρχία των αναγκών μας. Ακόμη και ο ήλιος υπακούει, σε καίει με το μέτρο. Μέτρο σημαίνει να σεβαστούμε τη φύση. Αυτοί που κάνουν πολέμους και μας σκοτώνουν, αυτοί που κάνουν φυλακές και μας φυλακίζουν, αυτοί που έχουν θεό τους το χρήμα και την αδηφαγία, θα τους νικήσουμε. Σαν αγνιόχορτα θα τους θερίσουμε. Δεν θα περάσουν, που λέει ένας ράπερ... για το "Αντισταθείτε". Η ποίηση το υπόσχεται... Είναι η εθελοντική μη αμειβόμενη αισιοδοξία των αισθημάτων. Μας σώζει: «πότε θα ξαναμιλήσεις; Είναι παιδιά πολλών ανθρώπων τα λόγια μας, σπέρνιουνται, γεννιούνται σαν τα βρέφη, ριζώνουν, θρέφονται με το αίμα... κι άνθρωπος έφυγε, δεν είναι εκεί... αλλά πού θα είσαι, τη στιγμή που θα 'ρθει εδώ σ' αυτό το θέατρο το φως;...» (Γιώργος Σεφέρης).

Αυτοβιογραφεί, γιατί ποιος έχει να πει για την ύπαρξη του κάτι παραπάνω, παρά απ' τη συμβίωση, με τους ανθρώπους, τόσο τρυφερά και με τόση οικειότητα, όσο το χρώμα τ' ουρανού... Έτσι να γνωρίζει ότι αυτό των ρολογιών, να την δείχνουν την ώρα τα μάτια, άλλοτε χαρούμενα, άλλοτε κόκκινα από την αγωνία... Γίνεται από τη σάρκα της κοινωνίας, είτε ως εναντιώνεται στα κυρίαρχα ρεύματα, είτε επιτρέπεται στις βάρκες των ιδεών να παρασυρθεί από αυτά. Είναι ο κόσμος που γεννάει το αντικαθρέφτισμα. Ο ποιητής γράφει την ιστορία του σώματος του Ανθρώπου, έλεγε ο Αμερικανός Γουίτμαν. Χορεύει το βαλς του λόφου με την αδιάκοπη συνομιλία του μερικού με το όλον. Η αδιάκοπη βιογνώσια που αναγνωρίζεται με την συνεχή παρατήρηση του κόσμου, συνδυασμένη, με το αίθριο θάρρος. Ξέρει να αγαπάει ότι πρέπει να ερωτευθεί, μέσα από τα ερείπια μιας εποχής. Και ο θάνατος μάς επιτίθεται από την ώρα της γέννησής μας, αλλά πετυχαίνει τόσο γρήγορα το στόχο του (απρόβλεπτα, με τους πολέμους του). Ο θάνατος εργαζεται διαρκώς αλλά εμείς ζούμε και αγωνιζόμαστε να ζήσουμε. Αν ο Δάντης είχε γράψει τη "Θεία Κωμωδία" σήμερα, θα είχε αφαιρέσει πολλά εδάφια της Κόλασης. Θα είχε βάλει πολλές κολάσεις στη θέση του (Ουκρανία, Γάζα, Σουδάν κ.ο.κ.). Θα άλλαζε τα κριτήριά του, όχι άδικα... γιατί λειτουργούμε ως θεατές και όχι ως διαμορφωτές και αναγνώστες, σ' ένα συμμετοχικό κόσμο. Γράφει ο ποιητής Κώστας Δ.Υφαντής στην "Γκριζά Κωμωδία":

«Σε ξύπνησε η εφίδρωση της μέρας / στην αχλύ του ωκεανού / κι η θέρμη της νόσου πού διέσπειρες / το φλεγόμενο πλοίο / ανάλαφρα πέταξε / πάνω απ' τους θαλάσσιους κήπους / έχοντας στα ξάρτια / τα φτερά του Πήγασου / έχοντας στο αμπάρι τους καταρράχτες... / ξέχασες τις συμφορές της παιδικής ηλικίας / έπλυνες τα ματωμένα χέρια σου / στον καθρέφτη του νερού / ακάθεκτος συνέχισες το φονικό / στο όνομα ιδεών του ανθρωπισμού / χρόνια πολλά μετά οι κερδοσκόποι / σου έστησαν αγάλματα / σε άλλη εποχή ίσως να ήσουν / Κορίνθιος Αθηναίος Χαλκιδεύς / πειρατής εμπρηστής πυρομανής / σφαγέας υπεράνω υποψίας / ευυπόληπτος πολίτης και λαμόγιο / πρώτος μες στην αγορά / πρώτος στην Αθήνα / σε άλλη εποχή ίσως να ήσουν / χρηματιστής ή τραπεζίτης / μα όλα τα κάλυψαν οι στάχτες».

Αφού ο πόνος φέρνει το έγκλημα, το έγκλημα τον πόνο, η φρίκη και η συμφορά, κυριαρχούν. Τελειώνει με αισιοδοξία, ο ποιητής Κ.Δ. Υφαντής. Κάτι θα ξέρεις για την "Ξαστεριά", αφού λέξεις και αίματα μπορούν να συνυπάρξουν... χωρίς τη βία: **«Ο καιρός κρατάει τα κλειδιά / η ειρήνη την αστροφεγγιά / ο πόλεμος τη συμφορά / οι λαοί κρατούν την Ξαστεριά / ο έρωτας την πυρκαγιά / ο θάνατος τη λησμονιά / φύσηξε αέρας κι έφερε απ' τα παλιά / δημοτικό τραγούδι / "τρία γεράκια κάθονται / σε στρογγυλό τραπέζι / ένα κοιτάει την ανατολή / τ' άλλο κοιτά τη δύση / το τρίτο τ' αγριότερο όλο απειλεί και λέει / έχω στρόφιγγες κλειστές / πετρέλαιο αέριο / πίνω αίμα λέω ψέμα έχω κέρδος / διαρκές / κι ο χρόνος κλειδοκράτορας / γελώντας τ' αφανίζει" / μάχονται αντιπαλεύουν όλα / άσπρα με μαύρα βότσαλα ριγμένα / στην ακρογιαλιά / κύματα θεόρατα με βράχια κοφτερά / κιτρινωπά με μωβ ανθήλια / σε άγριο λαγκάδι / αλλ' οι λαοί πάντα κρατούν / την Ξαστεριά / κρατούν κλαρίνα με βιολιά / κι ηλιόλουστο τον κόσμο».**

Παναγιώτης Καραβασίλης
Ποιητής και αναλυτής
συστημάτων Πληροφορικής

ΣΥΛΛΑΛΗΤΗΡΙΟ ΣΥΝΔΙΚΑΤΩΝ ΣΤΗ ΔΕΘ

Το **Σάββατο 9 Σεπτέμβρη** απάντηση ενάντια στην πολιτική που θυσιάζει τις ζωές του λαού για τα κέρδη των λίγων έδωσαν χιλιάδες λαού με το μεγάλο συλλαλητήριο στη ΔΕΘ.

«Ο αγώνας δεν σταματά εδώ. Συνεχίζεται μέχρι να αποδοθούν ευθύνες για αυτή την πολιτική που λέει πως όταν βρέχει, θα πνιγόμαστε και το καλοκαίρι θα καιγόμαστε. Δεν καθόμαστε με σταυρωμένα τα χέρια» σημείωσε ο Θανάσης Κουτσουράς, γραμματέας του Συνδικάτου Οικοδόμων. «Οργανώνουμε την επόμενη μας δράση ακόμα και με απεργιακό αγώνα, ενάντια σε αυτές τις πολιτικές κυβέρνησης - ΕΕ που λέει "Η τα κέρδη τους ή οι ζωές μας". Επιλέγουμε την δική μας ζωή που μας αξίζει».

Με συνθήματα όπως «Τέρμα πια στη σύγχρονη σκλαβιά, σταθερή δουλειά ζητάει η εργατιά». «Νέα, νέε

σου κλέβουν τη ζωή, σου κήρυξαν τον πόλεμο, πολέμα τους και εσύ». «Πνιγμένοι στις βροχές, καμμένοι στις φωτιές, κόστος δεν είναι οι ανθρώπινες ζωές», οι διαδηλωτές έστειλαν ξεκάθαρο μήνυμα «Τα κέρδη τους ή οι ζωές μας - Όχι στον εργασιακό μεσαίωνα».

Δεκάδες εργατικά σωματεία, φορείς των αυτοαποσχολούμενων, των αγροτών, των γυναικών και των φοιτητών διαδηλώνουν μαχητικά την απόφασή τους για απεργιακό ξεσηκωμό ενάντια στο νομοσχέδιο - έκτρωμα για τα Εργασιακά και απαιτούν μέτρα προστασίας των εργατικών - λαϊκών οικογενειών που έχουν δεχτεί πλήγματα από τις φυσικές καταστροφές.

«Τα ΜΑΤ να πάνε στο Παλαμά, να βγάλουνε τις λάσπες από τα χωριά», φώναξαν οι διαδηλωτές καταγγέλλοντας τις ισχυρές αστυνομικές δυνάμεις.

ΝΕΑ ΙΩΝΙΑ - ο χώρος της ΕΡΙΟΤΕΚ να αποδοθεί στον λαό

Την **Παρασκευή 15 Σεπτέμβρη** πλήθος κόσμου διατράνωσε την απαίτηση ο χώρος της ΕΡΙΟΤΕΚ να αποδοθεί στον λαό.

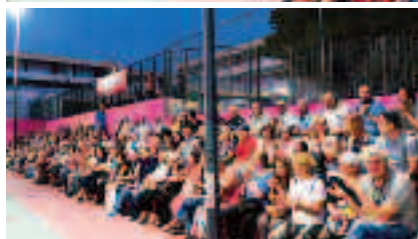
Με μαζική συμμετοχή ανθρώπων όλων των ηλικιών, με ιδιαίτερη την παρουσία νέων γονιών και παιδιών, πραγματοποιήθηκε η συγκέντρωση της «Λαϊκής Συσπείρωσης» Νέας Ιωνίας δίπλα από το οικόπεδο της πρώην ΕΡΙΟΤΕΚ στέλνοντας ηχηρό μήνυμα ότι ο λαός με την πάλη του θα σώσει και αυτόν το χώρο. Ο χώρος από το 2004 έχει χαρακτηριστεί ως χώρος ανέγερσης σχολείου από το Δημοτικό Συμβούλιο της πόλης, αλλά έχει περάσει από «40 κύματα», μετά τις επαναλαμβανόμενες προσφυγές των ιδιοκτητών, ώστε να αποχαρακτηριστεί και να αξιοποιηθεί επιχειρηματικά.

«Είμαστε εδώ για να διατρανώσουμε προς κάθε κατεύθυνση: και

τον χώρο αυτόν θα τον σώσει ο λαός από τα αρπακτικά, τόνισε ο Πέτρος Αλέπης, μέλος της ΚΕ του ΚΚΕ, υποψήφιος δήμαρχος Νέας Ιωνίας με τη «Λαϊκή Συσπείρωση». Στη συγκέντρωση παραβρέθηκε ο ΓΓ της ΚΕ του ΚΚΕ Δημήτρης Κουτσούμπας.

Η εκδήλωση άνοιξε με χαιρετισμό από την Ευγενία Μαρουσάκη, μαθήτρια του 1ου Λυκείου Νέας Ιωνίας: «Στη γειτονιά μας θέλουμε να δούμε τις δικές μας φωνές όχι μπουλντόζες από επενδυτές», υπογράμμισε. Με τη βοήθεια των εικαστικών Δημήτρη Βάρβογλη, Μαίρης

Τζένη και Μαριάνθης Κουμαριανού, μαθητές και μικρά παιδιά από τον Περισσό και την υπόλοιπη Νέα Ιωνία ζωγράφισαν πάνω στον τοίχο της ΕΡΙΟΤΕΚ μία όμορφη παράσταση με παιδιά πιασμένα χέρι-χέρι, με τον στίχο «υπερασπίσου το παιδί, γιατί αν γλιτώσει το παιδί υπάρχει ελπίδα».

ΜΕΓΑΛΟ ΣΥΛΛΑΛΗΤΗΡΙΟ ΣΥΝΔΙΚΑΤΩΝ ΣΤΟ ΣΥΝΤΑΓΜΑ

Την **Παρασκευή 15 Σεπτέμβρη**, σε μεγάλο συλλαλητήριο στο Σύνταγμα, εργαζόμενοι και νεολαία με το σύνθημα «Τα κέρδη τους ή οι ζωές μας», διαδήλωσαν την απόφασή τους να μην επιτρέψουν να συνθλιβονται οι όροι της δουλειάς και της ζωής τους κάτω από τη σιδερένια φτέρνα των νόμων του κέρδους και της εκμετάλλευσης.

Το συλλαλητήριο που οργάνωσαν Ομοσπονδίες, Εργατικά Κέντρα, Σωματεία και μαζικοί φορείς της Αττικής, μετατράπηκε σε απεργιακό κάλεσμα ενάντια στον αντεργατικό οδοστρωτήρα της κυβέρνησης αλλά και σε φωνή καταδίκης του νέου εγκλήματος σε βάρος του λαού της Θεσσαλίας.

«Εργάτη μη δεχθείς τη σύγχρονη σκλαβιά, μπορείς να καταργήσεις νόμους κι αφεντικά», φώναξαν τα Συνδικάτα, καλώντας κάθε εργαζόμενο

να δώσει το «παρών» στην απεργία που προκηρύσσουν για την Πέμπτη 21 Σεπτέμβρη.

Στην κινητοποίηση συμμετείχε αντιπροσωπεία της ΚΕ του ΚΚΕ με επικεφαλής τον Γενικό της Γραμματέα, Δημήτρη Κουτσούμπα, ο οποίος έκανε δηλώσεις.

Στις πρωτοβουλίες αλληλεγγύης στους συμμαθητές τους στη Θεσσαλία, για τους οποίους το πρώτο κουδούνι της σχολικής χρονιάς δεν έχει ακόμα χτυπήσει, μετέφερε η Φωτεινή Γραμματικογιάννη, από τη Συντονιστική Επιτροπή Μαθητών Αθήνας, σημειώνοντας: «Μέσα στα σχολεία μας είδαμε πέρυσι να σκοτώνεται ο Βασίλης γιατί έσκασε ο λέβητας», υπενθύμισε, και κατήγγειλε την άθλια κατάσταση στην οποία βρίσκονται τα σχολικά κτίρια. «Μαζί με τους γονείς μας θα διεκδικήσουμε τα σχολεία να είναι ασφαλή».

ΑΠΕΡΓΙΕΣ ΚΑΙ ΣΥΛΛΑΛΗΤΗΡΙΑ ΕΝΑΝΤΙΑ ΣΤΟΝ ΕΡΓΑΣΙΑΚΟ ΜΕΣΑΙΩΝΑ

Την Πέμπτη 21 Σεπτέμβρη χιλιάδες απεργοί σε όλη τη χώρα διαδήλωσαν την αντίθεσή τους στο νέο αντεργατικό έκτρωμα.

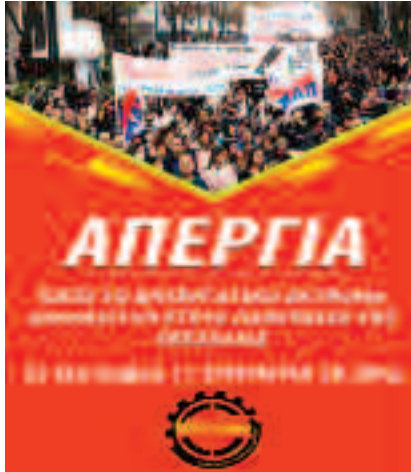
Για πρώτη φορά τόσα Εργατικά Κέντρα και Ομοσπονδίες με αποφασιστικότητα ξεπέρασαν την εργοδοτική τρομοκρατία και τον απεργοσπαστικό ρόλο της ΓΣΕΕ. Πιο συγκεκριμένα, 31 είναι τα Εργατικά Κέντρα και 18 οι Ομοσπονδίες που πήραν απεργιακή απόφαση, και μαζί εκατοντάδες κλαδικά και επιχειρησιακά σωματεία.

Στην Αθήνα πλημμύρισε το Σύνταγμα από απεργούς δεκάδων κλάδων. Χιλιάδες εργαζόμενοι, απεργοί στον ιδιωτικό και δημόσιο τομέα, διατράνωσαν την απόφασή τους να μην αποδεχθούν τη σύγχρονη σκλαβιά, με όσους νόμους και διατάξεις κι αν την επικυρώσουν κράτος και κυβερνή-

σεις. Μαζί τους συναντήθηκαν με τις κοινές διεκδικήσεις φοιτητές, μικροί επαγγελματίες και γυναίκες.

Με το μεγάλο τους συλλαλητήριο διατράνωσαν την αντίθεσή τους στο νομοσχέδιο-έκτρωμα για τα Εργασιακά. Διεκδίκησαν Συλλογικές Συμβάσεις, ουσιαστικές αυξήσεις μισθών, σταθερό ωράριο εργασίας, δουλειά με δικαιώματα. Εξέφρασαν την αλληλεγγύη τους στους πληγέντες από τις πλημμύρες και διεκδίκησαν άμεσες αποζημιώσεις στο 100%, έργα αντιπλημμυρικής θωράκισης, μέτρα ουσιαστικής στήριξής τους.

«Το θωρο κερδήθηκε με αγώνες και με αίμα», υπενθύμισαν οι εργαζόμενοι και φώναξαν: «Με πλήρωτη εργασία και τσάκισμα μισθών χτίζονται τα κέρδη των αφεντικών»...

~~~~~ ΠΕΙΡΑΙΑΣ ~~~~~

Κάθε χώρος δουλειάς «νέκρωσε» από τους δεκάδες χιλιάδες απεργούς που διαδήλωσαν σε πάνω από 55 πόλεις σε όλη τη χώρα. Τα εκατοντάδες Σωματεια, τα δεκάδες Εργατικά Κέντρα και οι Ομοσπονδίες του ιδιωτικού και του δημόσιου τομέα, που συναντήθη-

καν στη μεγάλη αυτή απεργιακή μάχη, έδωσαν μια ηχηρή απάντηση σε κυβέρνηση και εργοδοσία, στην πολιτική του κέρδους, που κάνει «κανονικότητα» τη δουλειά ήλιο με ήλιο και τα απανωτά εγκλήματα σε βάρος του λαού.

Αλεξανδρούπολη

Θεσσαλονίκη

Βόλος

Καβάλα

Καλαμάτα

Καρδίτσα

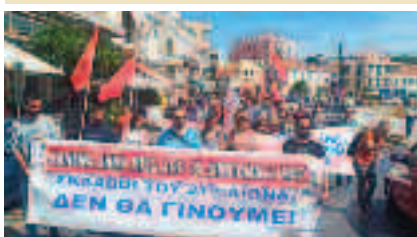
Κομοτινή

Κόρινθος

Λαμία

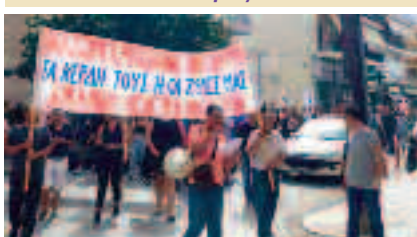
Λέσβος

Λευκάδα

Πάτρα

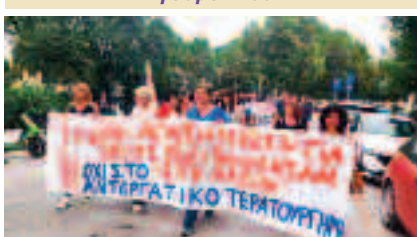
Ιγουμενίτσα

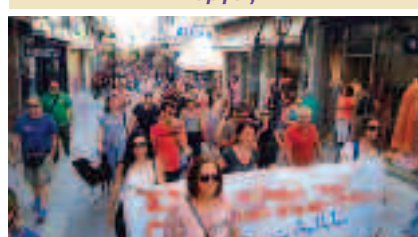
Πύργος

Θήβα

Τρίκαλα

Χαλκίδα

Χανιά

Συγκέντρωση στο υπ. Παιδείας για τα κενά εκπαιδευτικών στα σχολεία

Την **Πέμπτη 28 Σεπτεμβρίου** πραγματοποιήσαν συγκέντρωση έξω από το υπουργείο Παιδείας σωματεία εκπαιδευτικών. Στη συγκέντρωση συμμετείχαν και γονείς, μετά από κάλεσμα της Ομοσπονδίας Γονέων - Κηδεμόνων Αττικής.

«Τέρμα πια στην κοροϊδία, καλύψτε τα κενά σε όλα τα σχολεία!», φώναξαν έξω από το υπουργείο Παιδείας εκπαιδευτικοί και γονείς.

Διεκδικούν την κάλυψη όλων των πραγματικών κενών στα σχολεία και δηλώνουν αποφασισμένοι να μην αφήσουν να περάσει η μεθόδευση της κυβέρνησης να «εξαφανίσει» τις εκπαιδευτικές ανάγκες και να μπουν τα μορφωτικά δικαιώματα των μαθητών στον «κόφτη» του υπουργείου.

Οι εκπαιδευτικοί απαιτούν: Να γίνει άμεσα η Β' Φάση πρόσληψης αναπληρωτών για κάλυψη όλων των

πραγματικών κενών! Να μην οδηγηθεί στην απόλυση και ανεργία κανένας/μία συνάδελφος/ισσα.

Η πολιτική ηγεσία του υπουργείου για ακόμη μια φορά απούσα, απέφυγε συνειδητά να δεχτεί εκπροσώπους εκπαιδευτικών και γονέων που ακόμη πιο πεισματικά ένωσαν τις φωνές τους: «Δάσκαλοι - γονείς τώρα συμμαχία! Παλεύουν για δημόσια και δωρεάν Παιδεία». Η κατάσταση στα σχολεία είναι τραγική, όπως την περιέγραψαν γονείς και εκπαιδευτικοί παίρνοντας τον λόγο. Στην Α' Αθήνας υπάρχουν 283 κενά στη γενική εκπαίδευση, 1.100 κενά σε ειδική αγωγή, από τα οποία 790 σε δασκάλους παράλληλης στήριξης. Σε ολόκληρο τον Πειραιά λείπουν 364 εκπαιδευτικοί - φιλόλογοι, μαθηματικοί, όλες οι ειδικότητες. Επίσης απαιτούν να καλυφθούν όλα τα κενά σε σχολικούς νοσηλευτές.

Συγκέντρωση στον Πειραιά και πορεία ενάντια στα εργοδοτικά εγκλήματα

Την **Τρίτη 3 Οκτωβρη** πραγματοποιήθηκε μαζική κινητοποίηση από εργατικά σωματεια και εκατοντάδες εργαζόμενους στον Πειραιά.

Η κινητοποίηση οργανώθηκε με πρωτοβουλία του Εργατικού Κέντρου, με αφορμή τα δύο νέα εργοδοτικά εγκλήματα που έγιναν την Δευτέρα 2 Οκτώβρη: Το θανατηφόρο εργατικό «ατύχημα» με θύμα έναν εργάτη που εκτελούσε εργασίες σε παλιό φρεάτιο αποχέτευσης, στο πλαίσιο της ανάπλασης του Αγίου Διονυσίου, που είχε δοθεί σε εργολάβο, και τον πολύ σοβαρό τραυματισμό ενός ακόμα εργαζόμενου σε ναυπηγείο στη Σαλαμίνα.

«Όχι άλλο αίμα εργατών για τα κέρδη των εργοδοτών», απαίτησαν συνδικάτα και εργαζόμενοι από μια σειρά κλάδους, εργαζόμενοι στους Δήμους και την Περιφέρεια.

Στη συγκέντρωση που έγινε στην πλατεία Κοραή στον Πειραιά και στην πορεία εκτός από τα σωματεια συμμετείχαν μαζικοί φορείς, Σύλλογοι και Ομάδες της ΟΓΕ, ο Φοιτητικός Σύλλογος Πανεπιστημίου Πειραιά, μαθητές από σχολεία της περιοχής.

«Δεν ήταν ατυχία ούτε κακιά στιγμή, είναι το κέρδος πάνω απ' τη ζωή», διαδήλωσαν στην πορεία που ακολούθησε και έφτασε στα γραφεία της Περιφέρειας Αττικής. Η πορεία πέρασε από το σημείο που έγινε το εργοδοτικό έγκλημα την Δευτέρα, όπου τηρήθηκε ενός λεπτού σιγή για τον αδικοχαμένο εργάτη ενώ έγραψαν στο οδόστρωμα συνθήματα. «Δεν ανεχόμαστε να μη γυρνάνε εργάτες στα σπίτια τους, δεν δεχόμαστε για κανονικότητα να θυσιάζονται ζωές στον βωμό του κέρδους», ξεκαθάρισαν τα συνδικάτα.

Μαχητική συγκέντρωση για την επαναλειτουργία της ΛΑΡΚΟ

Την **Τετάρτη 4 Οκτώβρη** δυναμική συγκέντρωση στο υπουργείο Οικονομικών πραγματοποιήσαν οι εργαζόμενοι της ΛΑΡΚΟ και τα σωματεία τους, κλιμακώνοντας τον αγώνα για την ενιαία επαναλειτουργία της ΛΑΡΚΟ και τη διασφάλιση των θέσεων εργασίας και των δικαιωμάτων τους.

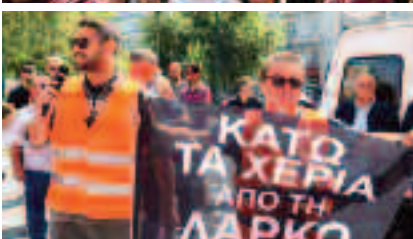
«Οι εργάτες της ΛΑΡΚΟ θέλουμε δουλειά, καμίνια, μηχανές να βάλουμε μπροστά» έγραφε το πανό των Σωματείων στέλνοντας ξεκάθαρο μήνυμα: «Από τις εργασίες και τα σπίτια μας δεν πρόκειται να βγούμε».

Τελικά, ο αγώνας έφερε αποτέλεσμα, καθώς οι εργαζόμενοι απέσπασαν δέσμευση του υπουργού Οικονομικών ότι το επόμενο χρονικό διάστημα θα προγραμματιστεί συνάντηση με τα συναρμόδια υπουργεία.

«Παραμένουμε σε ετοιμότητα. Με συλλογικές αποφάσεις καθορίζουμε

τα επόμενα βήματά μας, καθώς εκτός από τη δέσμευση για συνάντηση, όλα τα υπόλοιπα παραμένουν ανοιχτά και ο κίνδυνος να μην ανανεωθούν οι συμβάσεις μας που λήγουν στο τέλος του έτους και να μείνουμε άνεργοι είναι υπαρκτός», τόνισε ο Παναγιώτης Πολίτης, πρόεδρος του Σωματείου Εργαζομένων στο εργοστάσιο της Λάρυμνας, χαιρετίζοντας τη μαζική συγκέντρωση.

Οι εργαζόμενοι δηλώνουν αποφασισμένοι να συνεχίσουν τον αγώνα τους για να διασφαλιστούν οι θέσεις εργασίας τους με τη μετατροπή των συμβάσεων από ορισμένου χρόνου σε αορίστου. Παράλληλα ανέδειξαν τη μεγάλη ζήτηση που παρουσιάζει σε παγκόσμιο επίπεδο το νικέλιο και το κοβάλτιο και τις υψηλές τιμές πώλησης και θέτουν την ανάγκη άμεσης συντήρησης και ενιαίας επαναλειτουργίας της ΛΑΡΚΟ.

Εργατικό Κέντρο Λάρισας - Επιτροπές Πληγέντων

Την **Τετάρτη 25 Οκτώβρη** εκατοντάδες άνθρωποι συμμετείχαν στο συλλαλητήριο που οργάνωσαν οι Επιτροπές Πληγέντων και το Εργατικό Κέντρο Λάρισας. Οι συγκεντρωμένοι ξεκαθάρισαν ότι δεν κάνουν ούτε βήμα πίσω από τη διεκδίκηση ουσιαστικών μέτρων στήριξης και αποκατάστασης, αποζημιώσεων στο 100%, πραγματικής θωράκισης από φυσικές καταστροφές, με την υλοποίηση όλων των απαραίτητων έργων αντιπλημμυρικής προστασίας.

Η συγκέντρωση έγινε στην κεντρική πλατεία, όπου βρέθηκαν τα πανό από τις Επιτροπές Πληγέντων του Αγίου Θωμά, των εργατικών κατοικιών Γιάννουλης, του Κουλουριού, της Φαλάνης και άλλων συνοικιών της πόλης, καταγγέλλοντας ότι σχεδόν 50 μέρες μετά τις καταστροφές δεν έχουν υλοποιηθεί ούτε και τα πιο αυτονόη-

τα για να μπορέσουν να ορθοποδήσουν.

Συμμετείχαν ακόμα οι εργαζόμενοι που βρίσκονται σε καθεστώς αναστολής εργασίας και προβλέπεται να ζήσουν με τα ψίχουλα των 534 ευρώ, αλλά μέχρι σήμερα δεν έχουν πάρει ούτε και αυτά, άλλοι εργαζόμενοι, φοιτητές και συνταξιούχοι που κατήγγειλαν την αντιλαϊκή πολιτική του «κόστους - οφέλους» για το κεφάλαιο, που συνθλίβει τις ανάγκες του λαού, διεκδικώντας ολοκληρωμένο αντιπλημμυρικό, αντισεισμικό, αντιπυρικό σχεδιασμό για να προστατεύονται οι ζωές και οι περιουσίες του λαού.

Ακολούθησε μαχητική πορεία στους δρόμους της πόλης, η οποία πέρασε από τα κτίρια της περιφέρειας Θεσσαλίας και το δημαρχείο Λάρισας. Και στα δύο κτίρια οι διαδηλωτές θυροκόλλησαν το ψήφισμα με τα αιτήματά τους.

Μεγάλη συγκέντρωση στην Ελευσίνα για να μη γίνει ορμητήριο πολέμου

Την **Τετάρτη 25 Οκτώβρη** πλήθος λαού, εργατικά σωματεία και επαγγελματικές ενώσεις, Φοιτητικοί Σύλλογοι και άλλοι φορείς της Αττικής, διαδήλωσαν στην Ελευσίνα, καταδικάζοντας την ελληνική εμπλοκή στη σφαγή στη Γάζα και στα δολοφονικά σχέδια των ΗΠΑ - NATO - ΕΕ. Κατήγγειλαν τη μετατροπή της Ελευσίνας σε πολεμικό ορμητήριο, και συγκεκριμένα την παράδοση της 112 Πτέρυγας Μάχης για να μετασταθμεύσουν οι Αμερικανοί δεκάδες αεροσκάφη τους, υποστηρικτικά μεταγωγικά, ιπτάμενα τάνκερ κ.ά.

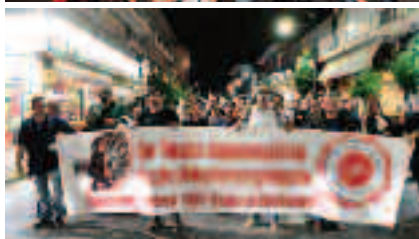
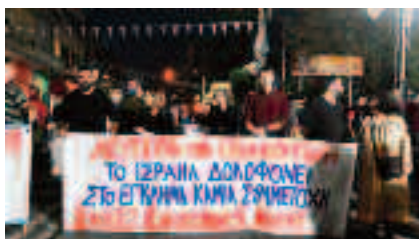
Λίγο πριν ξεκινήσει η διαδήλωση, μέλη σωματείων και φορέων έφτασαν έξω από την 112 Πτέρυγα Μάχης, ξεδίπλωσαν πανό και φώναξαν συνθήματα αλληλεγγύης στον παλαιστινιακό λαό και ενάντια στην εμπλοκή της χώρας μας στη σφαγή στη Γάζα.

Τα δυνατά συνθήματα των διαδη-

λωτών τράνταξαν όλη την περιοχή: «Η ιστορία έχει μια σωστή πλευρά, με την Παλαιστίνη ως τη λευτεριά»!

Στον δρόμο έξω από την 112 Πτέρυγα Μάχης γράφτηκε: «Να μη γίνει η Ελευσίνα ορμητήριο των ιμπεριαλιστών - Λευτεριά στην Παλαιστίνη», ενώ οι πυρσοί κάνανε τη νύχτα μέρα.

Τις ομιλίες ακολούθησε πορεία στους δρόμους της πόλης, όπου με συνθήματα έδειξαν τον ένοχο για τα πάθη του παλαιστινιακού λαού, φωνάζοντας: «Οι ιμπεριαλιστές τη Γη ξαναμοιράζουν, με των λαών το αίμα τα σύνορα χαράζουν» και «Τους πολέμους κάνουν οι κεφαλαιοκράτες, με το αίμα τους πληρώνουν οι εργάτες». «Η Ιστορία έχει μια σωστή πλευρά, με την Παλαιστίνη ως τη λευτεριά» και «Σύμμαχος δεν είναι το κράτος - τρομοκράτης, είναι ο λαός που γίνεται αντάρτης».

ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΙ ΣΤΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΑ

Από την **Πέμπτη 2 Νοέμβρη** και μετά οι εργαζόμενοι στα δημόσια νοσοκομεία της Αττικής και σε άλλες πόλεις της χώρας πραγματοποίησαν συγκεντρώσεις, συντονίζοντας την αγωνιστική τους δράση πάνω από 100 σωματεία και φορείς από όλα τα νησιά, καθώς έχει φτάσει στο απροχώρητο η κατάσταση στα νοσοκομεία και τα ΚΥ των νησιών. Ενώ για τη **Δευτέρα 6 Νοέμβρη** προετοιμάζουν επανάληψη της διαμαρτυρίας και μετάβασή τους στο υπουργείο Υγείας.

Στην Αθήνα πορεύτηκαν στο υπουργείο Υγείας, στο πλαίσιο της στάσης εργασίας τους μέχρι τις 3 μ.μ. Τα συνθήματα που φώναξαν ήταν: «Τα νοσοκομεία ανήκουν στον λαό δεν τα παζαρεύουμε για χάρη κα-

νενός» και «Προσλήψεις, αυξήσεις, ανθυγιεινό, δωρεάν Υγεία για όλο το λαό»

Παράλληλα, απαίτησαν να μην υπάρξει εμπλοκή της χώρας μας στο μακελειό του λαού της Παλαιστίνης, κρατώντας ψηλά αφισέτες που ανάγραφαν «Λευτεριά στην Παλαιστίνη» και «Καμιά συμμετοχή, καμιά διευκόλυνση σε ΗΠΑ και Ισραήλ», με το σύνθημα «Λευτεριά στην Παλαιστίνη» να ακούγεται δυνατά.

Απαίτησαν επίσης μαζικές προσλήψεις και κατήγγειλαν ότι 40.000 οργανικές θέσεις είναι κενές και 4.000 χειρουργικές κλίνες είναι κλειστές, λόγω έλλειψης προσωπικού, ενώ η αναμονή των ασθενών για χειρουργείο φτάνει και τα τρία χρόνια!

ΨΝΑ (Δαφνί)

Εργαζόμενοι ΕΟΔΥ

ΚΑΤ

Κρατικό Νίκαιας

Ευαγγελισμός

ΘΡΙΑΣΙΟ

Βενιζέλιο Κρήτη

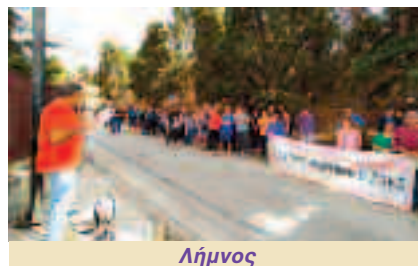
Θεσσαλονίκη ΕΟΔΥ

Γιάννινα

ΚΩΣ

Λήμνος

Ρόδος

Μυτιλήνη

Χίος

Σάμος

ΔΥΝΑΜΙΚΗ ΔΙΑΔΗΛΩΣΗ ΝΗΣΙΩΤΩΝ ΣΤΟ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ

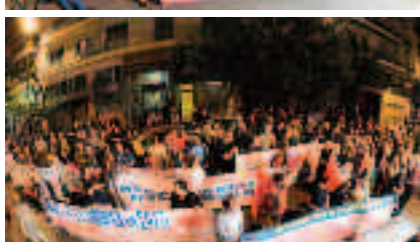
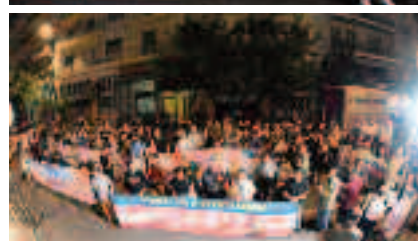
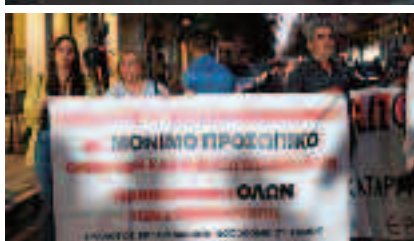
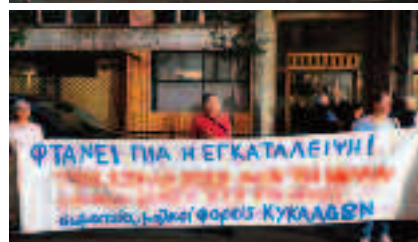
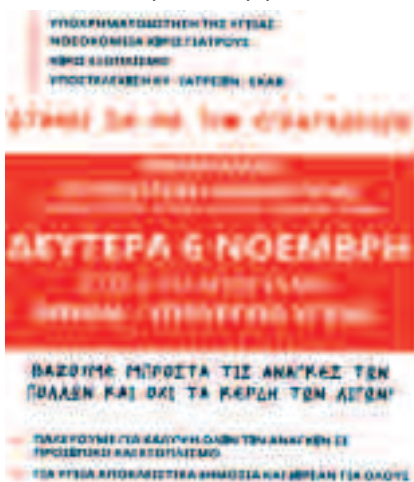
Την **Δευτέρα 6 Νοέμβρη**, σε μια δυναμική συγκέντρωση διαμαρτυρίας εκπρόσωποι 178 φορέων και εργατικών σωματείων, από τη Ρόδο ως τη Λήμνο και τη Σάμο μέχρι την Κύθνο, που προσυπέγραψαν το κοινό πλαίσιο πάλης για την υγεία, συγκεντρώθηκαν στο υπουργείο Υγείας διατρανώνοντας «γιατροί, νοσηλευτές, με μόνιμη δουλειά, χρειάζονται επειγόντως σε όλα τα νησιά».

«Τέρμα πια στην υποβάθμιση, εδώ και τώρα στελέχωση και χρηματοδότηση νοσοκομείων και Κέντρων Υγείας» είναι το σύνθημα της κινητοποίησης. Με τα πανό τους έχουν «περικυκλώσει» την είσοδο του υπουργείου υγείας, ενώ γίνεται συνάντηση αντιπροσωπείας με τον υφυπουργό Υγείας Μάριο Θεμιστοκλέους.

Μετά τη συνάντηση με τον υφυ-

πουργό Υγείας Μάριο Θεμιστοκλέους ο Σταμάτης Φιλίππης, πρόεδρος του Σωματείου εργαζομένων στο νοσοκομείο Σάμου ενημέρωσε τους συγκεντρωμένους ότι η πολιτική ηγεσία του υπουργείου δεν έδωσε καμία δέσμευση στα αιτήματα τους. Επεσήμανε ότι «δεν έχουμε άλλη επιλογή, μόνο να πάρουμε την κατάσταση στα χέρια μας» και τόνισε ότι το ζήτημα δεν αφορά μόνο τους υγειονομικούς αλλά όλο τον λαό.

Ο Γιάννης Ζαφειρίου, πρόεδρος του Παλλεσβιακού Εργατικού Κέντρου μετέφερε την κραυγή αγωνίας από τους κατοίκους των νησιών. Υπογράμμισε ότι οι ελλείψεις είναι τεράστιες και «χάνουμε συνανθρώπους μας τζάμπα και άδικα». «Να σταματήσει η εγκατάλειψη» τόνισε και επεσήμανε πως «συντονίζουμε τον αγώνα και την πάλη μας για να δοθούν λύσεις στα αιτήματα μας...»

ΦΟΙΤΗΤΙΚΕΣ ΚΙΝΗΤΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΣΕ ΟΛΗ ΤΗ ΧΩΡΑ

Στην Αθήνα τη **Δευτέρα 6 Νοέμβρη** το κέντρο της πόλης συγκλονίστηκε από μία γεμάτη ζωντάνια πορεία, με τους μαθητές και τους φοιτητές να προτάσσουν τις ανάγκες τους απέναντι στην πολιτική που στερεί μορφωτικά δικαιώματα, ασφάλεια στα σχολεία και στις σχολές, ενώ δίνει απλόχερα στον «NATO τα σφαγεία».

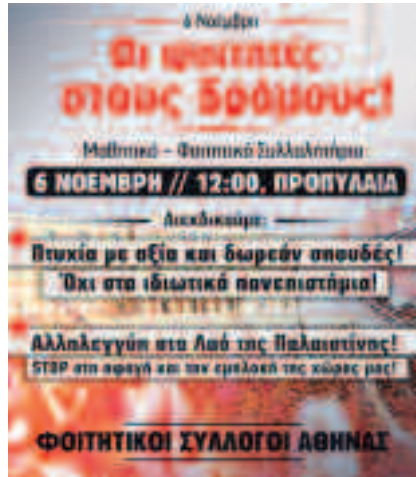
«Ησυχία κάνουμε όταν παιδιά κοιμούνται, όχι όταν σκοτώνονται...». Μαθητές και φοιτητές, φώναξαν ενάντια στην πολιτική που καταδικάζει σε ακόμα μεγαλύτερη υποβάθμιση τα σχολεία, τις σχολές, τα πτυχία, τις προοπτικές, που την ίδια ώρα βάζει πλάτη στη σφαγή αμάχων που εκτυλίσσεται στη Γάζα.

Το ραντεβού είχε δοθεί στα Προπύλαια, όπου από νωρίς δέσποζε το γιγαντοπανό του ΜΑΣ καλώντας στην κινητοποίηση. Τα Προπύλαια ήταν «βαμμένα» από τα μπαλόνια στα χρώ-

ματα της σημαίας της Παλαιστίνης, με τους μαθητές να φορούν σηματάκια της Συντονιστικής Επιτροπής Μαθητών Αθήνας με το σύνθημα «Free Palestine».

Σε όλη τη διάρκεια της πορείας τα συνθήματα «η νέα γενιά έχει ιδανικά, ούτε ξεπουλιέται ούτε προσκυνά», «δώστε λεφτά για την Παιδεία, όχι για της Γάζας τη γενοκτονία» κυριαρχούσαν. Φτάνοντας στο Σύνταγμα καπνογόνα χρωμάτισαν τον χώρο στα χρώματα του παλαιστινιακού αγώνα, ενώ την ίδια στιγμή ένας μακρύς κατάλογος με τα ονόματα των χιλιάδων νεκρών στη Λωρίδα της Γάζας είχε ξεδιπλωθεί μπροστά στη Βουλή, αδιάψευστος μάρτυρας του εγκλήματος που βρίσκεται σε εξέλιξη.

Μαθητές και φοιτητές ανανέωσαν το ραντεβού για νέες κινητοποιήσεις που θα έχουν στο επίκεντρο όσα διακαίνονται.

ΟΙ ΟΙΚΟΔΟΜΟΙ ΑΠΕΡΓΗΣΑΝ ΣΕ ΟΛΗ ΤΗ ΧΩΡΑ

Την **Τετάρτη 8 Νοέμβρη** πραγματοποιήθηκε 24ωρη πανελλαδική - πανοικοδομική απεργία, με πολύ υψηλά ποσοστά συμμετοχής, όπου οι οικοδόμοι διεκδίκησαν την ικανοποίηση δίκαιων αιτημάτων, διαμηνύοντας πως θα συνεχίσουν και θα κλιμακώσουν τον αγώνα τους. Παράλληλα εξέφρασαν την αλληλεγγύη τους στον Παλαιστινιακό λαό.

Σίγησαν» τα μυστριά και τα σφυριά στα μεγάλα εργοτάξια, στα γιαπιά, στη συμβατική οικοδομή και στις ανακαινίσεις.

Την απεργία είχαν προκηρύξει η Ομοσπονδία Οικοδόμων Ελλάδας και τα κατά τόπους συνδικάτα της, ενώ απεργία είχαν επίσης προκηρύξει το Σωματείο Μισθωτών Τεχνικών (ΣΜΤ) σε Αθήνα, Κρήτη, Πάτρα, Λάρισα, το Σωματείο Μισθωτών Τεχνικών Κεντρικής Μακεδονίας στη Θεσσαλονί-

κη και το Συνδικάτο Ηλεκτρολόγων Νομού Αττικής.

Στην Αθήνα η απεργιακή συγκέντρωση πραγματοποιήθηκε στην πλατεία Κάνιγγος, έξω από τα γραφεία του Συνδικάτου Οικοδόμων, όπου μαζί με τα μπλοκ του Συνδικάτου και της Ομοσπονδίας συμμετείχαν και μπλοκ του ΣΜΤ και του Συνδικάτου Ηλεκτρολόγων.

Η συγκέντρωση ξεκίνησε με την τήρηση ενός λεπτού σιγής στη μνήμη του Τάκη Μαυροδόγλου, ο οποίος «έφυγε» την περασμένη Τρίτη, του παλαιμάχου συνδικαλιστή, που ήταν πρόεδρος της Ομοσπονδίας Οικοδόμων για 10 χρόνια.

Ακολούθησε πορεία στο υπουργείο Εργασίας. Στη διάρκεια της απεργίας φώναζαν συνθήματα που αφορούσαν στη διεκδίκηση των αιτημάτων τους αλλά και συνθήματα αλληλεγγύης στον Παλαιστινιακό λαό.

ΣΤΟΥΣ ΔΡΟΜΟΥΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΕΣ - ΕΒΕ - ΑΥΤΟΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΟΙ - ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΕΣ

Την **Τετάρτη 22 Νοέμβρη**, ξεκινώντας από διαφορετικές προσυγκεντρώσεις, με μια μαζική διαδήλωση στο κέντρο της Αθήνας και συγκέντρωση έξω από το υπουργείο Οικονομικών, χιλιάδες επαγγελματίες, αυτοαπασχολούμενοι, επιστήμονες, αυτοκινητιστές ταξί διαδήλωσαν χτες ενάντια στο φορολογικό νομοσχέδιο - έκτρωμα της κυβερνήσεως.

Σχηματίζοντας αγωνιστικό «κλοιό» έξω από το υπ. Οικονομικών διεμήνυσαν ότι «η φοροεξόντωση δεν θα περάσει», απαιτώντας την άμεση απόσυρση του επίμαχου νομοσχεδίου.

Με τις ομιλίες, τα πανό και τα συνθήματα να δίνουν τον τόνο έστειλαν το μήνυμα «Αφορολόγητο η απαίτησή μας, δεν θα παζαρέψουμε άλλο τη ζωή μας».

Στη συγκέντρωση παραβρέθηκε αντιπροσωπεία του ΚΚΕ. Παραβρέ-

θηκαν επίσης αντιπροσωπείες της Γραμματείας του ΠΑΜΕ και της Ομοσπονδίας Γυναικών Ελλάδας (ΟΓΕ).

«Αφορολόγητο η απαίτησή μας, δεν θα παζαρέψουμε άλλο τη ζωή μας», φώναξαν οι εργαζόμενοι που διαδήλωσαν με τα μπλοκ του Σωματείου και της Επιτροπής Αγώνα. «Αυτό το νομοσχέδιο, αυτή η πολιτική, των μονοπωλίων είναι εντολή», κατήγγειλαν. «Είμαστε εργαζόμενοι και όχι συνεργάτες», ξεκαθάρισαν απαιτώντας να μπει τέρμα στη δουλειά με «μπλοκάκι», που υποκρύπτει εξαρτημένη εργασία, απαλλάσσει τις εταιρείες από μια σειρά υποχρεώσεις και παράλληλα πολλαπλασιάζει τα βάρη για τους εργαζόμενους. «Σε όλες τις εταιρείες ξεσηκωμός» ήταν το κάλεσμα που απηύθυναν.

Μεγάλες συγκεντρώσεις έγιναν και σε διάφορες πόλεις της χώρας δηλώνοντας ότι θα συνεχίσουν...

ΣΥΝΤΑΞΙΟΥΧΟΙ - ΜΕΓΑΛΟ ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΟ ΣΥΛΛΑΛΗΤΗΡΙΟ ΣΤΗΝ ΑΘΗΝΑ

Την **Παρασκευή 24 Νοέμβρη** πολλές χιλιάδες συνταξιούχοι ήρθαν από όλη την χώρα μετά από κάλεσμα των Συνεργαζόμενων Συνταξιοχικών Οργανώσεων συγκροτώντας ένα μεγάλο πανελλαδικό συλλαλητήριο.

Μπροστά στα Προπύλαια, στην Κοραή, στην Κλαυθμώνος, στην Πανεπιστημίου, ξεδίπλωσαν τα πανό και τις σημαίες τους χιλιάδες διαδηλωτές που έφτασαν από κάθε γωνία της χώρας, στέλνοντας μήνυμα ότι δεν πρόκειται να το βάλουν κάτω και ότι θα συνεχίσουν τον αγώνα τους.

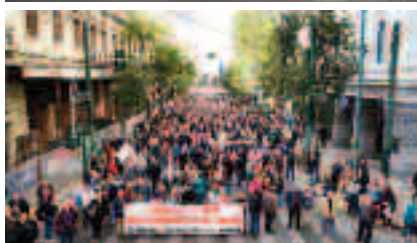
Σε αυτό το αγωνιστικό και ακατάβλητο πνεύμα ήταν και οι ομιλίες των εκπροσώπων της Συντονιστικής Επιτροπής Αγώνα (ΣΕΑ) στη συγκέντρωση, η οποία άνοιξε με ένα συνταξιούχο που έπαιξε το τραγούδι του Μ.Λοίζου «Το Ακορντεόν».

Παραβρέθηκε αντιπροσωπεία του

ΚΚΕ με το μέλος της ΚΕ Χρήστο Κατώτη. Επίσης έδωσε το «παρών» αντιπροσωπεία της Γραμματείας του ΠΑΜΕ και της ΠΕΑΕΑ - ΔΣΕ.

Ακολούθησε μια μεγάλη πορεία, μέσω της Πανεπιστημίου, της Αιόλου και της Σταδίου. Φθάνοντας η πορεία έξω από το υπουργείο Εργασίας ακούστηκε δυνατά το σύνθημα «Αυτό το υπουργείο δεν είναι Εργασίας, είναι της κυβέρνησης και της εργοδοσίας». «Με φιλοδωρήματα δεν μας ξεγελάτε, ντροπή σε σας που χρόνια κυβερνάτε». Επίσης με συνθήματα υπέρ της Παλαιστήνης εξέφρασαν την αλληλεγγύη τους στον μαρτυρικό λαό.

Στη συνέχεια αντιπροσωπεία των Συνεργαζόμενων Συνταξιοχικών Οργανώσεων είχε συνάντηση με τον υπουργό Εργασίας, Αδ. Γεωργιάδη, στον οποίο επέδωσε υπόμνημα με τα αιτήματά της.

Μ. Ανατολή: Η Παγκόσμια απειλή...

*Μια τριχά χωρίζει. «Οργισμένος ο βασιλεύς
Γελίμερος / φορώντας τη λεοντή της νίκης / που
τις προάλλες του χάρισαν οι άνδρες του / κι
εκστομίζοντας βρωμόλογα / επιτρεπόμενα μόνο
σ' αξιωματούχους / καταφερόταν εναντίον των
Ούννων / οι οποίοι σε τίποτα δεν μπορούσαν / να
φτάσουν τον πολιτισμό / των Βανδάλων καθώς
διακήρυσσε. / Στο βάθος του πάντως / ελάχιστη
αμφιβολία τον βασάνιζε / γι' αυτό κατέφυγε
ανήσυχος / στις τηρούμενες στατιστικές. /
Εξάλλου είναι λεπτές οι ισορροπίες / καθώς όλοι
γνωρίζουν. / Συχνά μάλιστα μια τριχά χωρίζει /
τον πολιτισμό από τη βαρβαρότητα».*

(Νίκος Μοσχοβάκος "Αιφνίδια και διαρκή")

Άκου Ισραήλ...

Εσύ που περιπλανήθηκες σαράντα χρόνια στην έρημο... σκέψου... Η τρομοκρατία του Ισραήλ και της Χαμάς των Παλαιστινίων είναι καταδικαστέες... Αρχίζει από το 1917, στη συμφωνία του Άγγλου υπουργού Εξωτερικών Μπάλφουρ, για την δημιουργία Εβραϊκού και Παλαιστινιακού κράτους. Το ίδιο και οι συμφωνίες του Ο.Η.Ε. το 1948 μέχρι την συνθήκη του "Αβραάμ", πρόσφατα. Οι ιστορικές συνθήκες δεν τηρήθηκαν κυρίως από το Ισραήλ, περί της ίδρυσης Παλαιστινιακού κράτους... Οι επιδρομές των βομβαρδιστικών του Ισραήλ κατά της Παλαιστινιακής Γάζας, για να διευθετηθεί –δήθεν– η κρίση στη Μ.Ανατολή και να λήξει –γιατί αυτή είναι η ουσία– υπέρ του Ισραήλ και κατά της Παλαιστινιακής Χαμάς διαμάχη... Είναι η επανάληψη τού λάθους –που και σε άλλες περιπτώσεις και με ολέθρια αποτελέσματα έχει διαπραχθεί– της προσφυγής στον παραλογισμό της "ειρήνης διά της καταστροφής". (Βλ. Βαλκάνια, η διάλυση της Γιουγκοσλαβίας, Κόσσοβο.) Και αν πολλοί δεν εξεπλάγησαν που δεν ακούσθηκαν αντιρρήσεις και επικρίσεις για επιδρομές... Πώς να μην επισημανθεί, πόσο εύκολα λησμονήθηκαν το παρελθόν και πόσο ανενδοίαστα απεμπολήθηκαν οι αρχές του Ο.Η.Ε.; Γιατί, ποιος μπορεί να δεχθεί πως πολιτικές λύσεις μέσα από διπλωματικούς –όσο κοπιώδεις και αν είναι– χειρισμούς, δεν υπάρχουν... Και πως τα προβλήματα "λύνονται" μόνο με βομβαρδισμούς στη Γάζα που αποφασίζουν σιωπηρά, μονομερώς... οι κυβερνήσεις τρίτων, ΕΕ - ΗΠΑ, με το δικαίωμα στο Ισραήλ αναφέρουν στην "αυτοάμυνα" σύμφωνα με το "διεθνές δίκαιο"... εισβολή με τη δύναμη πυρός... χωρίς ούτε καν το φύλλο συκής που σε άλλες περιπτώσεις προσέφερε ο ΟΗΕ. Διότι δεν χωρεί αμφιβολία πως οι βομβαρδισμοί στη Γάζα ανοίγουν νέα πληγή αποστα-

θεροποίησης στην πολύπαθη Μέση Ανατολή. Με δεινά που κανείς δεν μπορεί να προβλέψει – ίσως και για εκείνους που αναλαμβάνουν το κόστος τής δι' όπλων "επιχείρησης ειρήνευσης". Όλοι τους είναι σιωπηλοί, δειλοί και συνεργοί. Νίπτουν τις χείρας των, ως άλλος Πόντιος Πιλάτος. Οι Ευρωπαίοι δείχνουν εντυπωσιακή υποταγή και αυτο-ευνουχίζονται έναντι της αμερικανικής διοίκησης, είναι βεβαίως προϊούσα παρακμή.

Η οργανωμένη θρησκεία έχει ανέβει πια στην επιφάνεια· ανήκει κι αυτή σήμερα στην κοινωνία του θεάματος. Όπως είναι στο Ισλάμ... του Αλλάχου Ακμπάρ, ο "θεός είναι μεγάλος"... Εκτελούν ανθρώπους αθώους. Δεν υπάρχει στο Κοράνι η λέξη συγχώρεση. Και ο σταυρός έχει γίνει ένα σύμβολο τόσο πολύ "φορεμένο", που οι πιστοί έχουν ξεχάσει την ουσία της πίστης που συμβολίζει.

Πως, όπως ο ομιλητικός και ομόκλυτος Πάπας, ο Άγιος Φραγκίσκος του Βατικανού, προσεύχεται υπέρ της ειρήνευσης στη Γάζα, ο "προστάτης των φτωχών", στέκεται στο παράθυρο (η "τράπεζα του Αγίου Πνεύματος" σιωπά, χωρίς αλληλεγγύη έχοντας πλήθος μετοχών σε κερδοφορία, σε εταιρείες παραγωγής όπλων, η οικονομική διαχείριση του Βατικανού...).

Βρισκόμαστε πάντα στο σταυροδρόμι τού οριζόντιου κόσμου που ζούμε και του κάθετου κόσμου που μας περιμένει. Vanitas. Δεν είναι η νεκρή φύση, η vanitas... αλλά, τα ερείπια, οι στάχτες, οι θάνατοι... οι όμηροι. Κάθε δέκα λεπτά σκοτώνεται κι ένα παιδί... Τα ανθρώπινα δικαιώματα σε νοσοκομεία, σε εκκλησίες, οι άμαχοι, οι ικέτες εκτοπισμένοι... Από τις στάχτες γίνεται η αναγνώριση (με την ανάλυση του DNA)... Όλα βομβαρδίζονται... "Καράμα! Καράμα" στα αραβικά σημαίνει Αξιοπρέπεια, Αξιοπρέπεια... Σε μία ζωή άξια να βιωθεί. Είναι απαίτηση του φιλειρηνικού κόσμου... Όχι οφθαλμόν αντί οφθαλμού. Σαλόμ σημαίνει ειρήνη. Άκου Ισραήλ... πατρίδα εσύ, πατρίδα και η Παλαιστίνη... Είναι καιρός, τώρα... Γιατί, όπως έλεγε ο Αδαμάντιος Κοραής: «Όπου βλέπεις πολέμους, μην αμφιβάλλεις ότι εκεί η Πολιτική εχωρίσθη από την Ηθικήν. Οι συχνοί πόλεμοι είναι σημείον αψευδέστατον της πλεονεξίας και της βαρβαρότητας των Εθνών» (Αριστοτέλους, Ηθικά Νικομάχεια). Ο πόλεμος στον 21^ο αιώνα, με 12.000 νεκρούς από εδώ και από εκεί, μετά απ' την αποτρόπαια τρομοκρατική πράξη της 7^{ης} Οκτωβρίου του 2023, διαρκεί, για έναν Τρίτο Παγκόσμιο Πόλεμο, με τη συμμετοχή του Ισλαμικού κόσμου;

Παναγιώτης Καραβασίλης